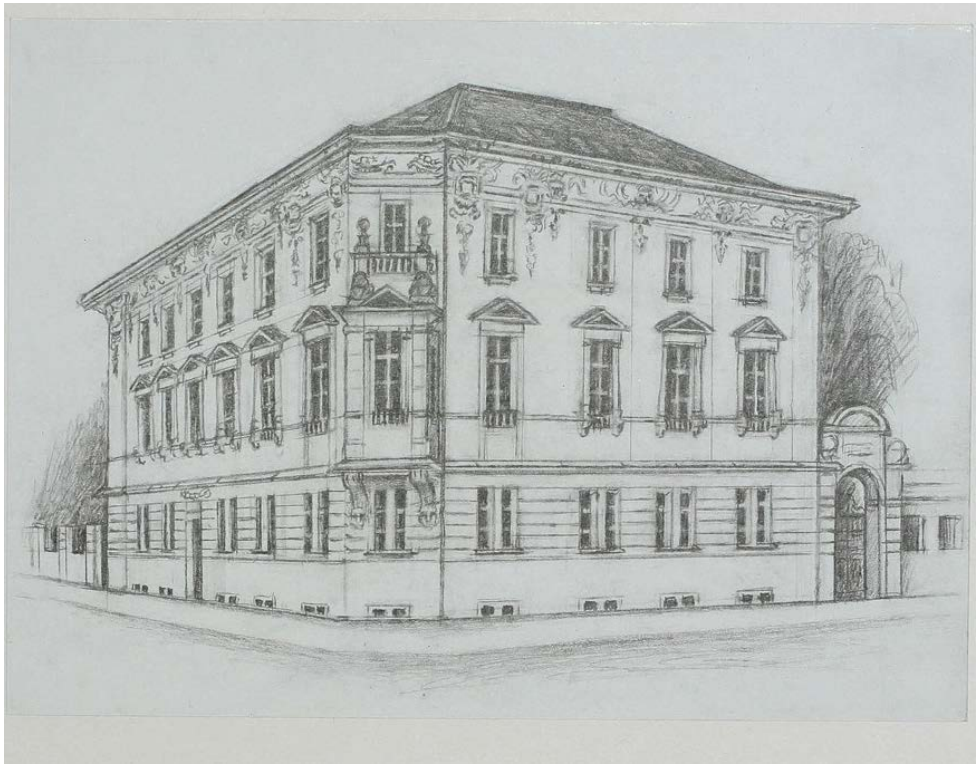
ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA, ŠUMPERK, ŽEROTÍNOVA 11

Umění zkrášluje člověka a brání mu být špatný.

Walther von der Vogelweide

Základní umělecká škola, Šumperk, Žerotínova 11
Žerotínova 11, 787 01 Šumperk
IČO: 00852333
e-mail: skola@zus-sumperk.cz
http://www.zus-sumperk.cz
tel.: +420 583 214 341 mobil: +420 602 907 998

Obsah

Obsah……3
1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE 5
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 6
2.1 Počet oborů, velikost 6
2.2 Historie a současnost 6
2.3 Charakteristika pedagogického sboru 7
2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce 7
2.5 Vybavení školy a její podmínky 8
3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE 8
3.1 Zaměření školy 9
3.2 Vize školy 10
4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE 11
5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU 12
5.1 Oblast hudební interpretace a tvorba 12
5.1.1 Studijní zaměření – Hra na klavír 12
5.1.2 Studijní zaměření – Hra na varhany 20
5.1.3 Studijní zaměření – Hra na elektronické klávesové nástroje 29
5.1.4 Studijní zaměření – Hra na housle 38
5.1.5 Studijní zaměření – Hra na housle - Colourstrings 46
5.1.6 Studijní zaměření – Hra na violu 54
5.1.7 Studijní zaměření – Hra na violoncello 61
5.1.8 Studijní zaměření – Hra na kontrabas 69
5.1.9 Studijní zaměření – Hra na zobcovou flétnu 77
5.1.10 Studijní zaměření – Hra na příčnou flétnu 85
5.1.11 Studijní zaměření – Hra na klarinet 92
5.1.12 Studijní zaměření – Hra na saxofon 100
5.1.13 Studijní zaměření – Hra na trubku 108
5.1.14 Studijní zaměření – Hra na lesní roh 115
5.1.15 Studijní zaměření – Hra na pozoun 123
5.1.16 Studijní zaměření – Hra na tenor 131
5.1.17 Studijní zaměření – Hra na baryton 139
5.1.18 Studijní zaměření – Hra na tubu 147
5.1.19 Studijní zaměření – Hra na kytaru 155
5.1.20 Studijní zaměření – Hra na bicí nástroje 167
5.1.21 Studijní zaměření – Sólový zpěv 175

5.1.22 Studijní zaměření – Sborový zpěv ... 182
5.1.23 Studijní zaměření – Hra na akordeon ... 186
5.1.24 Předmět Hra v orchestru ... 195
5.2 Oblast recepce a reflexe hudby ... 197
Předmět Nauka o hudbě ... 197
6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU ... 205
6.1 Výtvarná tvorba ... 205
6.2 Recepce a reflexe studijního zaměření Komplexní výtvarná tvorba ... 210
7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU ... 211
7.1 Tanec ... 211
7.2 Recepce a reflexe studijního zaměření Tanec ... 217
8 VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU ... 218
8.1 Dramatika a slovesnost ... 218
8.2 Recepce a reflexe studijního zaměření Dramatika a slovesnost ... 223
9 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI ... 224
10 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ... 226
11 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY ... 227
11.1 Zásady a způsob hodnocení žáků ... 227
11.2 Oblasti vlastního hodnocení školy ... 229
11.3 Vzdělávání distančním způsobem ... 229

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: Školní vzdělávací program Základní umělecké školy, Šumperk, Žerotínova 11

Umění zkrášluje člověka a brání mu být špatný.

Walther von der Vogelweide

Předkladatel:

Název školy:	**Základní umělecká škola, Šumperk, Žerotínova 11**
Adresa školy:	Žerotínova 11, 787 01 Šumperk
IČO:	00852333
Ředitel školy:	Josef Macek, DiS.
Telefon:	+420 583 214 361
Mobil:	+420 602 807 998
E-mail:	skola@zus-sumperk.cz
Web:	http://www.zus-sumperk.cz

Zřizovatel:

Název:	**Olomoucký kraj,**
Adresa**:**	Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc
Telefon:	+420 585 505 111
E-mail:	posta@kr-olomoucky.cz
Web:	http://www.kr-olomoucky.cz

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2026

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Počet oborů, velikost

Základní umělecká škola, Šumperk, Žerotínova 11 patří ke středně velkým základním uměleckým školám. Navštěvuje ji řádově sedm set žáků ve čtyřech oborech (hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém).

Počtem žáků se škola blíží ke své cílové kapacitě, která v současné době činí 809 žáků. Nejpočetněji je zastoupen hudební obor (řádově 536 žáků), dále obor taneční (řádově 77 žáků), výtvarný obor (řádově 115 žáků) a početně nejmenším oborem je obor literárně-dramatický (21).

2.2 Historie a současnost

Město Šumperk, jehož založení spadá do období vrcholu tzv. velké kolonizace ve 13. století, se stalo díky své geografické poloze přirozeným kulturně-ekonomickým centrem rozsáhlé spádové oblasti, kterou tvoří více než dvě desítky obcí. Z tohoto regionu se rekrutují žáci školy a s ohledem na rozsáhlost a obtížnou dopravní situaci především v zimních měsících je nezbytné zohledňovat ve zvýšené míře právě tato specifika.

Dějiny Šumperka byly ve 20. století negativně poznamenány odsunem drtivé většiny německy mluvícího obyvatelstva a okupací sovětským vojskem po roce 1968. V současné době žije v Šumperku asi 28 000 obyvatel. Po sametové revoluci bylo historické centrum prohlášeno památkovou zónou a v rámci možností dochází k postupné revitalizaci města. Přesto přetrvávají některé dlouhodobé problémy příhraniční oblasti, které mají vliv na činnost školy. Je to především sociální složení obyvatelstva, vysoká míra nezaměstnanosti, absence pracovních příležitostí a v neposlední řadě i absence lokální tradice, folklóru a dlouhodobé historické kontinuity kulturního vývoje.

Škola zahájila svou činnost krátce po skončení 2. světové války 15. října 1945. Z prostor soukromého bytu a posléze místností v bývalém zámku, které byly pro výuku zcela nevyhovující, se škola záhy přestěhovala do historické budovy v Žerotínově ulici, kde sídlí dodnes. Postupně se vyprofilovaly všechny umělecké obory – tedy obor hudební, taneční, výtvarný a literárně-dramatický. Od založení školy působí nepřetržitě pouze obor hudební, ostatní obory zažily období svého rozkvětu i útlumu v závislosti na tom, zda se našla výrazná pedagogická osobnost, která dokázala na sebe strhnout pozornost a získat pro práci oboru dostatečné zázemí.

Z výraznějších počinů v historii školy je třeba jmenovat vznik a působení Šumperského dětského sboru spojeného především se jmény Aloise a Tomáše Motýla, který působí v Šumperku více než pět desetiletí, velký akordeonový soubor (největšího ohlasu dosáhl v 60. letech minulého století pod vedením skladatele a ředitele školy Ady Rulíška), komorní smyčcový orchestr a dechový orchestr (oba působí ve škole dodnes). V současné době ve škole působí řada komorních uskupení, výraznějších výsledků dosahuje především klavírní a pěvecké oddělení.

Výtvarný obor byl založen akademickým sochařem Jiřím Jílkem a celé generace žáků školy byly ovlivněny řadou velmi kvalitních pedagogů, kteří na něm vyučovali (akademičtí malíři Lubomír Bartoš, Anežka Kovalová).

Výraznou profilaci a vysokou úroveň má taneční obor, který navazuje na tradici založenou první učitelkou této disciplíny Lilou Hauerovou (provdanou Motýlovou) a dosahuje trvale výborných výsledků především díky kvalitní pedagogické práci stávajících pedagogů tanečního oboru.

Literárně-dramatický obor již ve škole v minulosti působil, ukončil však svou činnost. V roce 2012 byl znovu otevřen. Jeho nabídka je jednou z priorit školy – škola se snaží být plnooborovou školou a nabídnout veřejnosti vzdělávání ve všech uměleckých oborech.

V současné době má škola několik míst poskytovaného vzdělávání – navazuje tím na historickou tradici a řeší tak především problematiku nabídky uměleckého vzdělávání v menších obcích spádové oblasti s horší dopravní dostupností (hudební obor, taneční obor).

Škola zřizuje smyčcový a dechový orchestr.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor školy je složen cca ze tří desítek učitelů. Ve složení sboru lze zaznamenat několik věkových pásem, z nichž nejvýraznějším jsou skupiny učitelů blížících se důchodovému věku a učitelů mladých – začínajících. Tzv. střední generace je zastoupena v menší míře. Velké procento pedagogů je bývalými žáky školy, což koresponduje se snahou o kontinuitu a postupné formování kulturních tradic.

Vedení školy se snaží o maximální kvalifikovanost pedagogického sboru, rovnoměrnou věkovou strukturu a zastoupení mužů i žen v pedagogickém sboru školy. Problém kvalifikace nelze s ohledem na vzdálenost od středních a vysokých uměleckých škol a horší dopravní dostupnost školy vždy plně řešit, vzhledem k převisu poptávky nad nabídkou volných míst v uměleckém školství je však ve většině případů možné plnou kvalifikovanost ve vysokém procentu zajistit. Obecný trend feminizace školství se projevuje i v naší škole, v níž pracuje vyšší procento žen než mužů. Tento trend vyplývá ze specifik pedagogického povolání a koresponduje s celorepublikovými tendencemi.

Učitelé se aktivně účastní kulturního života regionu a v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se dále vzdělávají, prohlubují a rozšiřují své dosavadní poznatky, seznamují se s novými trendy ve výuce a získávají nové podněty pro práci s dětmi.

2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

Škola se výrazným způsobem podílí na regionálním kulturním životě především řadou několika desítek koncertů ročně, které pořádá pravidelně pro širokou veřejnost. Žáci i pedagogové aktivně spolupracují s Agenturou J+D v cyklu koncertů Klasika Viva, s místní městskou knihovnou na řadě společných projektů.

Taneční obor pravidelně každoročně realizuje pro veřejnost „Přehlídku tanečního oboru“.

V letech 2011 až 2014 škola pořádala celostátní soutěž v interpretaci koncertního melodramu, v jejímž rámci se setkávají zástupci literárně-dramatických a hudebních oborů základních uměleckých škol z celé republiky, kteří se zajímají o tento žánr.

Regionální spolupráce školy je dále naplňována aktivní činností obou orchestrů školy (dechového a komorního smyčcového) a dětského pěveckého sboru, který spolupracuje se špičkovými sborovými tělesy u nás i v zahraničí a reprezentuje pravidelně školu i region na řadě mezinárodních festivalů a soutěží.

2.5 Vybavení školy a její podmínky

Prostorové zázemí pro zabezpečení výuky je v současné době dostatečné, odpovídá stávající kapacitě školy. Je třeba racionálně organizovat a využívat zkušebny orchestrů a koncertního sálu, aby bylo možné zajistit prostorové požadavky především hudebního a literárně-dramatického oboru. Problémem školy je zastaralé materiálně technické zázemí pro výuku a neutěšený stav historické budovy školy v Žerotínově ulici, způsobený minimálními investicemi do údržby v minulých letech. V roce 2011 došlo k výměně střechy budovy, čímž byl eliminován zásadní problém – několikaleté zatékání do budovy a postupná devastace především podkrovních prostor. Rekonstrukcí tanečního sálu v roce 2010, opravou střechy a postupným řešením údržby a oprav této historické budovy byl položen dobrý základ k další postupné obnově budovy. Protože škola je zřizována Olomouckým krajem a je v budově v dlouhodobém pronájmu, je třeba řešit zmíněnou problematiku v úzké spolupráci s vlastníkem budovy, kterým je Město Šumperk.

V místech poskytovaného vzdělávání jsou podmínky pro výuku přiměřené možnostem obcí, v jejichž místě se pobočka nachází. Spolupráce s představiteli těchto obcí je příkladná a společným zájmem školy i představitelů obcí je zachování a prohlubování vzdělávací nabídky školy katastru příslušné obce.

Materiální a technické zázemí pro výuku je dostatečné, jeho stav však je na pokraji životnosti, neodpovídá současným trendům uměleckého vzdělávání, a je proto nezbytná postupná celková obnova a generální údržba jak instrumentáře školy, tak vybavení jednotlivých učeben nábytkem a technickým zařízením. Na materiálně technickém vybavení se podepsala v minulosti neblahou měrou vysoká finanční náročnost provozu některých míst poskytovaného vzdělávání. K optimalizaci a změně struktury rozpočtu na provoz školy došlo v souvislosti s přesunem výtvarného a tanečního oboru v roce 2010. Tím byly vytvořeny podmínky k dalšímu možnému zlepšení materiálního a technického vybavení školy.

3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

S ohledem na region, v němž škola působí, a jeho společensko-historická specifika je nezbytné nabídnout obyvatelům široké spádové oblasti s vysokou mírou nezaměstnanosti, nedostatkem pracovních příležitostí a nevyváženou sociální strukturou co možná nejširší vzdělávací nabídku, kterou může škola v rámci svých možností zajistit.

Škola má proto ambici být čtyřoborovou školou s vyváženým zastoupením hudebního, tanečního, výtvarného a literárně-dramatického oboru. Škola nabízí možnost studijního zaměření na běžně vyučované obory, pro něž chce zajistit v rámci svých možností kvalitní kvalifikovaný pedagogický sbor. Škola postupně vytvoří podmínky pro rozšíření vzdělávací

nabídky směrem k širšímu využití výpočetní techniky ve výuce, s ohledem na finanční náročnost vstupů a odborné předpoklady pedagogů je tato vize záležitostí střednědobého nebo dlouhodobého horizontu.

Záměrem uměleckého vzdělávání není pouhá příprava žáků pro uměleckou dráhu, ale především z nich vychovávat citově bohaté osobnosti, poskytovat jim základy uměleckého vzdělání, naučit je poznávat kulturní hodnoty, vážit si jich, aktivním způsobem je uchopit a předávat je dalším generacím.

3.1 Zaměření školy

V současné době vychází zaměření školy z dlouhodobějších kulturních tradic města a regionu, v němž škola působí. Jednotícím atributem výchovně vzdělávacího směřování školy je snaha o co možná nejširší kvalitní komplexní vzdělávací nabídku estetického vzdělávání, která je dána rovnoměrným zastoupením jednotlivých oborů a studijních zaměření. Naší snahou je umožnit žákům jednotlivých uměleckých oborů se vzájemně obohacovat při společných aktivitách a uvědomit si tak vzájemnou provázanost jednotlivých uměleckých aktivit.

Žáci hudebního oboru se mohou realizovat v rámci řady komorních souborů různých nástrojových obsazení, komorním smyčcovém orchestru, dechovém orchestru a pěveckém sboru, žáci tanečního a literárně dramatického oboru provádějí své činnosti prostřednictvím různých jevištních aktivit.

Dlouhodobě se v hudebním oboru potýkáme s menším zájmem o některá studijní zaměření (hra na hluboké žesťové nástroje, hra na smyčcové nástroje). Naopak zvýšený zájem lze dlouhodobě zaznamenat u zaměření hra na zobcovou flétnu (snadnější cenová dostupnost nástroje) a hry na v současné době atraktivní nástroj, jako je např. kytara a keyboard. Protože v regionu existují alternativní možnosti výuky hry na tyto nástroje v podobě hudebních kroužků v základních školách, soukromých hudebních školách nebo v rámci volnočasových aktivit, chce se naše škola zaměřit na kvalitní systematickou výuku s odpovídajícími výstupy, aby zájemcům o studium poskytla profesionální alternativu výuky vzdělávání ve studijních zaměřeních hry na tyto nástroje.

Podobnou alternativu k volnočasovým aktivitám v podobě komplexního uměleckého vzdělávání nabízíme i ve výtvarném oboru, v němž se soustředíme především na řemeslné zvládnutí klasických výtvarných technik, komplexní orientaci v oblasti výtvarného umění a vytvoření kvalitních předpokladů pro další aktivní působení v umělecké oblasti.

Taneční obor se orientuje dlouhodobě na scénický umělecký tanec s obsáhnutím širokého spektra tanečních uměleckých žánrů. Všestranně pohybově kultivuje mladého člověka a poskytuje mu dobrý základ pro celoživotní aktivní realizaci v oblasti tanečního a pohybového umění.

Literárně-dramatický obor dává žákům školy nejen solidní základy orientace v literárně-dramatické oblasti, ale pěstuje u nich aktivní tvůrčí přístup k literatuře, divadlu a slovesnému umění. Díky svým mezipředmětovým přesahům do oblasti hudby, tance a výtvarného umění formuje žáka v komplexně vyprofilovanou osobnost s širokou škálou dovedností a pozitivním vztahem k umění jako takovému.

3.2 Vize školy

V dlouhodobém horizontu chce škola být kvalitní čtyřoborovou školou s širokou vzdělávací nabídkou v jednotlivých oborech, zajištěnou odpovídajícím personálním a materiálně technickým zázemím. Škola by se měla svou činností stát širokou kulturní a vzdělávací platformou, v jejímž rámci se budou realizovat ve vzájemné spolupráci jak uvnitř školy v rámci jednotlivých oborů, tak i vně s dalšími institucemi a spolky v regionu, umělecké projekty, které výrazným způsobem obohatí kulturní a společenský život na Šumpersku a současně přispějí ke vzdělávání a výchově stávající mladé generace.

4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Výchovné a vzdělávací strategie jsou postupy směřující k utváření, rozvíjení a dosahování klíčových kompetencí žáků. Společně uplatňované strategie jsou společné pro všechny umělecké obory, je však zřejmé, že některé strategie se mohou vzájemně prolínat a doplňovat.

Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci

Učitel:

- komunikuje se žákem na základě poznání jeho osobnosti, jeho schopností a dispozic k umělecké činnosti, jeho rodinného a školního prostředí;
- vede ho k pochopení bohatství umělecké komunikace prostřednictvím uměleckého díla;
- učí žáka dovednostem a návykům, které mu umožní chápat umělecké dílo a adekvátně ke svým dispozicím toto dílo utvářet a interpretovat;
- používá metody přiměřené žákovu věku i schopnostem, metody srozumitelné, názorné a zajímavé, motivuje žáka nejen slovy, ale též vlastním příkladem;
- vytváří příznivou tvůrčí atmosféru založenou na pozitivním hodnocení a fungující zpětné vazbě.

Strategie pro kompetenci osobnostně sociální

Učitel:

- motivuje žáka k pečlivé systematické práci, podporuje jeho sebevědomí;
- zapojuje žáka do umělecké činnosti s ostatními spolužáky, čímž ho vede k zodpovědnosti, přesnosti, zdravé soutěživosti;
- osobním příkladem spoluvytváří a podporuje pozitivní vztah žáka ke skupinové práci, jeho příslušnosti k určité sociální skupině a sounáležitosti s ostatními lidmi;
- individuálním přístupem pomáhá žákovi v osvojování dobrých morálních vlastností, rozvíjí jeho schopnost sebehodnocení;
- usměrňuje hodnotovou orientaci žáka při respektování jeho osobnosti;
- je trpělivý, spravedlivý, avšak důsledný ve svých požadavcích na žákovo pracovní nasazení;
- motivuje žáka k prezentaci výsledků jeho práce na veřejnosti a vytváří k tomu dostatek příležitostí.

Strategie pro kompetenci kulturní

Učitel:

- uvědoměle formuje žákův umělecký vkus a působí na jeho kulturní vývoj;
- vede žáka k poznání kulturního bohatství našeho národa, sdílí s ním svoje vlastní pochopení kulturních hodnot minulosti i současnosti;
- pomáhá žákovi poznat, ocenit a interpretovat různé kulturní žánry, podněcuje diskuzi o umění a kulturních hodnotách;
- vede žáka k aktivní účasti na kulturním životě a k smysluplnému trávení volného času;
- vytváří v žákovi svým příkladem estetické cítění.

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

5.1 Oblast hudební interpretace a tvorba

5.1.1 Studijní zaměření – Hra na klavír

Výuka hry na klavír má v naší škole nejdelší tradici a zároveň nejpočetnější zastoupení. Žáci klavírních tříd si postupně osvojují pianistické návyky a dovednosti, uplatňují se v sólové, časem i v komorní či orchestrální hře. Prostřednictvím hudebních činností rozvíjí své tvořivé, improvizační schopnosti. Žáci interpretují skladby rozličných hudebních stylů a žánrů, a rozvíjí tak postupně svůj kulturní rozhled. V průběhu výukového procesu jsou též respektovány vkusové preference jednotlivých žáků.

Učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

	1. ročník	2. ročník
Hra na klavír	1	1
Přípravná hudební výchova[1]	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na klavír		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[2]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[3]	**Volitelný předmět[4]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klavír		1	1	1	1
Komorní hra[5]	**Volitelný předmět[3]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

[1] Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[3] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[4] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[5] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na klavír

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

Hlavním úkolem přípravného studia je vzbudit u dětí zájem a lásku k hudbě, naučit je poslouchat a prožívat ji. Rozvíjíme hudebnost prostřednictvím říkadel, her a písní hraných na klavíru. Je třeba vštípit žákovi základní nástrojové dovednosti. Postupně přecházíme od hry melodie či lidové písně, kterou žák umí zazpívat a podle sluchu vyhledat na klavíru, k jednoduchému improvizovanému doprovodu.

Žák:

- předvede správné sezení u nástroje, využití váhy paží, uvolněné pohyby;
- přečte a zahraje noty v rozsahu c^1-g^1;
- zahraje v jednohlase jednoduché melodie;
- rozpozná základní rytmické hodnoty.

Přijímací zkouška:

- 3 drobné skladby či písničky odlišného charakteru.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

V 1. ročníku chceme u žáka vzbudit zájem o klavírní hru jako prostředek hudebního vyjadřování, pěstovat u něj smysl pro kvalitu klavírního tónu, učit základům sluchové kontroly. Dbáme na uvolnění celého hracího aparátu i na uvolněné dýchání. Vytváříme správné elementární návyky při hře portamenta, legata, expresivního úhozu, staccata, dvojhmatů, akordů a stupnic. Usilujeme o to, aby se žák správně učil spojovat notový zápis s pohotovou orientací na klávesách a přesně jej reprodukoval při zachování intonační čistoty, předepsaného rytmu, dynamiky, frázování a prstokladu. Od počátku pěstujeme u žáka hru zpaměti, smysl pro souhru ve čtyřruční hře a věnujeme pozornost systematické přípravě ke čtení z listu.

Žák:

- předvede základní technické prvky úhozu - portamento, legato i staccato;
- prokáže orientaci v pětiprstové poloze;
- uplatní hru podle sluchu, transponuje jednoduché lidové písně, používá jednoduchý doprovod;
- přečte jednoduchý zápis not v houslovém i basovém klíči;
- realizuje jednoduchý rytmický zápis;
- rozliší dynamické rozdíly p - mf – f;
- slovně vyjádří charakter a náladu skladby;
- zahraje dvojhmaty;
- zahraje s učitelem nebo spolužákem jednoduchou čtyřruční skladbu.

Postupová zkouška:

- 3 drobné skladby různého charakteru,
    - alespoň 2 zpaměti.

2. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na rozvoj spontánního hudebního projevu žáka, prohlubujeme a obohacujeme jeho technické a výrazové dovednosti. Pracujeme na utváření počáteční schopnosti plastického vedení hlasů v nejjednodušších polyfonních skladbách. Barevnost klavírního zvuku podporujeme nácvikem elementárního pedálu. Snažíme se žákovi zdokonalovat metrické, rytmické a tempové cítění. Rozšiřujeme žákův hudební obzor o poznávání různých hudebních žánrů (ukolébavka, pochod, valčík, menuet aj.).

Žák:

- zahraje legato, staccato i portamento;
- zahraje durové stupnice v protipohybu do 4#;
- zahraje kvintakord s obraty zvlášť, tenuto, staccato, rozloženě;
- vytleská jednoduchý rytmus podle zápisu;
- zahraje jednoduchou polyfonii;
- předvede použití základních harmonických funkcí (T, D, „dudácká“ kvinta) při doprovodu jednoduchých písní;, S
- zahraje v různých tóninách.

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice v protipohybu, akordy zvlášť;
- 1 polyfonní skladba;
- 1 skladba z období klasicismu nebo 1 etuda;
- 1 skladba z období romantismu nebo 1 soudobá skladba,
    - alespoň 2 skladby zpaměti.

3. ročník

V tomto ročníku rozvíjíme elementární pianistické návyky a vytváříme předpoklady k tomu, aby je žák mohl podle svých schopnosti a zájmu uplatnit ve své další hudební praxi. Při rozvíjení techniky se zaměřujeme především na sluchovou sebekontrolu. Snažíme se docílit vyrovnané hry v rychlejších tempech, upevňovat jistotu při hře na bílých i černých klávesách. Vedeme žáka k samostatnosti.

Žák:

- rozpozná na nástroji oktávy (velká, malá …) v celém rozsahu;
- zahraje stupnice dur i moll v rovném pohybu od bílých kláves s příslušnými kvintakordy a jejich obraty dohromady;
- použije pedál podle návodu pedagoga;
- vysvětlí strukturu notového zápisu (předznamenání, označení taktu, klíče, repetice, prima volta, seconda volta …);
- slovně popíše náladu skladby a prakticky ji předvede formou hry;
- zahraje polyfonní skladbu;
- zahraje jednoduchou skladbu zpaměti;
- předvede použití základních harmonických funkcí T, D, S k jednoduchému doprovodu.

Postupová zkouška:

- 1 durová a mollová stupnice v rovném pohybu přes 2 oktávy, akordy dohromady;
- 1 etuda z not;
- 1 polyfonní skladba;
- 1 skladba jiného charakteru,
    - alespoň 2 skladby zpaměti.

4. ročník

Rozšiřujeme žákovy dovednosti o další technické a výrazové prvky. Zvyšujeme požadavky na vyrovnanost hry v rychlejších tempech. Pěstujeme pohotovost a schopnost samostatného studia. Repertoár sestavujeme tak, aby žák poznal baroknı́, klasické, romantické a soudobé skladatele nejen ve skladbách sólových, ale také čtyřručních a v komorních skladbách. Pro rozvíjení paměti zařazujeme kratší sólové skladby, z nichž pouze některé budou určeny k veřejnému vystoupení. Je vhodné pokračovat ve hře improvizovaných doprovodů k písním pro další rozvoj žákovy harmonické představy.

Žák:

- zahraje stupnice dur i moll v rovném pohybu do 4# a 4b, k těmto stupnicím zahraje obraty kvintakordu dohromady;
- při hře samostatně použije pedálovou techniku;
- využije dynamické možnosti nástroje;
- zahraje skladbu střední obtížnosti zpaměti;
- předvede hru z listu v pětiprstové poloze.

Postupová zkouška:

- 1 durová a mollová stupnice s akordy v rovném pohybu přes 4 oktávy,
- 1 skladba z období baroka,
- 1 skladba z období klasicismu nebo etuda,
- 1 skladba odlišného charakteru,
    - alespoň 2 skladba zpaměti,
- komorní hra (doprovod nebo čtyřruční hra, možné i formou veřejného vystoupení).

5. ročník

Jedním z hlavních záměrů v tomto ročníku je rozvíjet žákovu technickou zdatnost. Vhodným výběrem skladeb sólových, čtyřručních, komorních i snadných doprovodů obohacujeme hudební obzor žáka o poznávání různých hudebních žánrů a stylových období. Seznamujeme jej s většími hudebními formami (sonatina, rondo, variace). Zadáváním splnitelných úkolů pěstujeme u žáků sebedůvěru a radost z drobných úspěchů.

Žák:

- zahraje všechny stupnice v rovném pohybu, k těmto stupnicím zahraje akordy;
- doprovodí píseň s využitím základních harmonických funkcí T, D, S;
- prakticky předvede zvukové možnosti nástroje (dynamika, pedalizace, artikulace);
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů;
- zahraje jednoduché skladby z listu.

Postupová zkouška:

- stejnojmenné stupnice s akordy rovným pohybem,
- 1 delší etuda nebo 2 kratší z not,
- 1 skladba z období baroka nebo klasicismu,
- 1 skladba odlišného stylu a charakteru,
    - alespoň 2 zpaměti,
- komorní hra (doprovod nebo čtyřruční hra, možné i formou veřejného vystoupení).

6. ročník

Využíváme rozboru skladeb ke zdokonalení logické paměti a schopnosti slyšet hudbu vnitřním sluchem. Učíme žáka určit klíčová místa v hraných skladbách a chápat vzájemné souvislosti průběhu dynamiky a agogiky. Pracujeme s žákem na plastičnosti a přehlednosti polyfonní hry. Zapojujeme ho do komorní hry. Respektujeme zájmy žáka i v oblasti populární a jazzové hudby a kultivujeme jeho vkus i v těchto žánrech. Necháváme žákovi větší volnost při výběru repertoáru.

Žák:

- zahraje stupnice kombinovaným způsobem s akordy;
- předvede správnou pedalizaci za pomoci sluchové sebekontroly;
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů;
- předvede hru z listu.

Postupová zkouška:

- stejnojmenné stupnice kombinovaným způsobem s akordy,
- 1 delší etuda nebo 2 kratší z not,
- 1 skladba z období baroka nebo klasicismu,
- 1 skladba odlišného stylu a charakteru,
    - nejméně 2 skladby zpaměti,
- komorní hra (doprovod nebo čtyřruční hra, možné i formou veřejného vystoupení).

7. ročník

V tomto ročníku završíme u žáka určitou etapu jeho klavírního rozvoje a upevníme pianistické dovednosti získané v průběhu studia tak, aby byl schopen zahrát snadnější skladby sólové, lehčí doprovody, čtyřruční skladby. Získané dovednosti slouží k tomu, aby na ně žák mohl úspěšně navázat při případném studiu II. stupně nebo je využít ve svém dalším životě.

Žák:

- zahraje stejnojmenné stupnice kombinovaným způsobem s akordy,
- v elementární rovině popíše harmonický a formální průběh skladby,
- doprovodí píseň podle akordických značek,
- zahraje z listu skladby na úrovni 2. ročníku.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 1 skladba barokní nebo klasicistní,

- 2 skladby odlišného stylu - nejméně 2 skladby zpaměti,
- komorní hra (doprovod nebo čtyřruční hra, možné i formou veřejného vystoupení).

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

Zaměřujeme se na přesnost provedení artikulací ve skladbách, prohlubujeme uvědomělé používání výrazových prostředků k dosažení přesvědčivosti interpretace, rozvíjíme hru z listu.

Žák:

- zahraje artikulace tenuto, portamento, legato ve vyšším tempu;
- samostatně při hře předvede barevné možnosti nástroje;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 3. ročníku;
- respektuje a využije pravidla stylové interpretace.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Ve druhém ročníku II. stupně studia se snažíme dosáhnout u žáka takové technické a hudební vyspělosti, aby při spontánním muzicírování uměl realizovat své hudební představy v přiměřeně volených skladbách. Učíme žáka rozlišovat hlavní zásady interpretace skladeb různých stylů a žánrů při hře sólové i komorní. Respektujeme jeho vkusové preference a necháváme jej výrazně zasahovat do volby repertoáru.

Žák:

- dokáže vyjádřit vlastní interpretační představu s využitím získaných technických a výrazových dovedností;
- navrhne samostatně prstoklad, pedalizaci;
- předvede interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů;
- zařadí zahranou skladbu do historicko-kulturního kontextu;
- prokáže základní přehled o klavírní literatuře.

Postupová zkouška:

- 1 skladba barokní či klasická zpaměti;
- 1 skladba romantická nebo soudobá zpaměti,
- komorní hra (doprovod nebo čtyřruční hra, možné i formou veřejného vystoupení).

III. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je zejména prohlubování schopnosti maximálního využití možností nástroje s důrazem na samostatnost. Žáka také vedeme k pohotovosti při hře z listu a vnímavosti při doprovázení.

Žák:

- předvede celou dynamickou a barevnou škálu nástroje;
- orientuje se v struktuře skladby, navrhne frázování;
- vytvoří samostatně doprovod lidové písně;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 4. ročníku.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

V závěrečném ročníku chceme vytvořit u žáka takový vztah k nástroji, aby cítil potřebu si zahrát i v případě, že už nebude mít možnost pokračovat v dalším soustavném hudebním studiu. Vedeme žáka k samostatnému rozboru skladeb, hudebně technických problémů a způsobů nácviku. Respektujeme jeho vkusové preference a necháváme jej výrazně zasahovat do volby repertoáru.

Žák:

- uvědoměle interpretuje skladby různých stylových období a žánrů;
- zformuluje vlastní názor na interpretaci skladby;
- zahraje skladbu, na jejímž výběru a nácviku se na základě svých vlastních vkusových preferencí významnou měrou spolupodílel;
- prezentuje výsledky své práce na veřejnosti.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 skladby odlišného stylu,
    - nejméně 1 skladba zpaměti,
- komorní hra (doprovod nebo čtyřruční hra, možné i formou veřejného vystoupení).

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů včetně čtyřruční klavírní hry. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.
Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů je však zapotřebí respektovat a zahrnout je do výstupů předmětu Komorní hra u každého z nich.

Žáci studijního zaměření Hra na klavír se mohou uplatnit při korepetici jiného sólového nástroje nebo v rámci menšího komorního seskupení, při čtyřruční hře.

<u>Učební osnovy vyučovacího předmětu</u>:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, adekvátně reaguje na hru ostatních spoluhráčů;
- je schopen rytmické a tempové souhry s ostatními;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- při doprovodné hře respektuje sólový nástroj.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší ve skladbách linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- předvede různé druhy doprovodů;

IV. ročník

Žák:

- prokáže orientaci ve struktuře skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu;
- je zběhlý v akordické hře a její aplikace při klavírním doprovodu;
- dotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- reaguje na gesto dirigenta nebo spoluhráče;
- je schopen konstruktivní diskuse o repertoáru a interpretaci hraných skladeb;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.2 Studijní zaměření – Hra na varhany

Výuka hry na varhany vyžaduje nejen adekvátní nástroj, ale i specifické fyzické předpoklady jednotlivce. Žák musí disponovat kromě fyziologických předpokladů, které mu umožní hru na pedálovou klaviaturu, také určitým stupněm technické a manuální zručnosti.

Varhany nejsou nástrojem, který mají žáci doma běžně k dispozici. V případě zájmu o studium si musí zajistit cvičné možnosti na nástrojích instalovaných v dostupných prostorách. Pro domácí přípravu manuálových partů je možné využívat klavír nebo keyboard. Na tyto nástroje lze z větší části realizovat i výuku v nižších ročnících.

Učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

	1. ročník	2. ročník
Hra na varhany	1	1
Přípravná hudební výchova[1]	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na varhany		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[2]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[3]	**Volitelný předmět[4]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na varhany		1	1	1	1
Komorní hra[5]	**Volitelný předmět[3]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

[1] Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[3] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[4] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[5] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na varhany

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

Hlavním úkolem přípravného studia je vzbudit u dětí zájem a lásku k hudbě, naučit je poslouchat a prožívat ji. Rozvíjíme hudebnost prostřednictvím říkadel, her a písní. Je třeba vštípit žákovi základní nástrojové dovednosti. Postupně přecházíme od hry melodie či lidové písně, kterou žák umí zazpívat a podle sluchu vyhledat na nástroji.

Žák:

- předvede správné sezení u nástroje, využití váhy paží, uvolněné pohyby;
- přečte a zahraje noty v rozsahu a-c^1-e^1;
- zahraje v jednohlase jednoduché melodie;
- rozpozná základní rytmické hodnoty.

Přijímací zkouška:

- 3 drobné skladby či písničky odlišného charakteru.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

V 1. ročníku chceme u žáka vzbudit zájem o hru na nástroj – pěstovat u něj smysl pro rytmus. Dbáme na uvolnění celého hracího aparátu i na uvolněné dýchání. Vytváříme správné elementární návyky při hře portamenta, legata, staccata, dvojhmatů, akordů a stupnic. Usilujeme o to, aby se žák správně učil spojovat notový zápis s pohotovou orientací na klávesách a přesně jej reprodukoval při zachování intonační čistoty, předepsaného rytmu, dynamiky, frázování a prstokladu. Od počátku věnujeme pozornost systematické přípravě ke čtení z listu.

Žák:

- předvede základní technické prvky úhozu - portamento, legato i staccato;
- zahraje podle sluchu, transponuje jednoduché lidové písně, používá jednoduchý doprovod;
- přečte jednoduchý zápis not v houslovém i basovém klíči v rozsahu f - c^1 - g^1;
- realizuje jednoduchý rytmický zápis;
- rozliší a popíše dynamické rozdíly p - mf – f;
- rozliší a popíše hodnoty not a předvede rytmickou hru v základních taktech (4/4, 3/4, 2/4, 3/8);
- zahraje dvojhmaty;
- předvede hladké podložení palce.

Postupová zkouška:

- 3 drobné skladby různého charakteru,
    - alespoň 1 zpaměti.

2. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na rozvoj spontánního hudebního projevu žáka, prohlubujeme a obohacujeme jeho technické a výrazové dovednosti. Pracujeme na utváření počáteční schopnosti plastického vedení hlasů v nejjednodušších polyfonních skladbách. Snažíme se žákovi zdokonalovat metrické, rytmické a tempové cítění. Rozšiřujeme žákův hudební obzor o poznávání různých hudebních žánrů (ukolébavka, pochod, valčík, menuet aj.).

Žák:

- zahraje legato, staccato i portamento;
- zahraje durové stupnice v protipohybu do 4#;
- zahraje kvintakord s obraty zvlášť, tenuto, staccato, rozloženě;
- vytleská jednoduchý rytmus podle zápisu;
- zahraje jednoduchou polyfonii;
- předvede použití základních harmonických funkcí (T, D, „dudácká“ kvinta) při doprovodu jednoduchých písní;, S
- zahraje v různých tóninách.

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice v protipohybu, akordy zvlášť;
- 1 polyfonní skladba;
- 1 skladba z období klasicismu nebo 1 etuda;
- 1 skladba z období romantismu nebo 1 soudobá skladba,
    - alespoň 1 skladba zpaměti.

3. ročník

Vhodně volenými skladbami i prstovými cvičeními je rozvíjena prstová pohotovost a úhozová způsobilost a vytváříme předpoklady k tomu, aby je žák mohl uplatnit ve své další hudební praxi. Snažíme se docílit vyrovnané hry v rychlejších tempech, upevňovat jistotu při hře na bílých i černých klávesách. Vedeme žáka k samostatnosti.

Žák:

- pojmenuje a ukáže na klaviatuře nástroje oktávy (velká, malá …) v celém rozsahu;
- zahraje stupnice dur i moll v rovném pohybu od bílých kláves s příslušnými kvintakordy a jejich obraty dohromady;
- dle vnitřní pulzace rozlišuje těžké a lehké doby v sudém i lichém metru;
- vysvětlí strukturu notového zápisu (předznamenání, označení taktu, klíče, repetice, prima volta, seconda volta …);
- zahraje polyfonní skladbu;
- předvede hru vázaných dvojhmatů;
- předvede použití základních harmonických funkcí T, S, D k jednoduchému doprovodu.

Postupová zkouška:

- 1 durová a mollová stupnice v rovném pohybu přes 2 oktávy, akordy dohromady;
- 1 etuda z not;
- 1 polyfonní skladba;
- 1 skladba jiného charakteru,
    - alespoň 1 skladba zpaměti.

4. ročník

Rozšiřujeme žákovy dovednosti o další technické a výrazové prvky. Zvyšujeme požadavky na vyrovnanost hry v rychlejších tempech. Pěstujeme pohotovost a schopnost samostatného studia. Repertoár sestavujeme tak, aby žák poznal barokní, klasické, romantické a soudobé skladatele. Je vhodné pokračovat ve hře improvizovaných doprovodů k písním pro další rozvoj žákovy harmonické představy.

Žák:

- zahraje stupnice dur i moll v rovném pohybu do 4# a 4b, k těmto stupnicím zahraje obraty kvintakordu dohromady;
- prokáže znalost orientace na pedálnici (pedálové klaviatuře);
- předvede čtení not ve třech osnovách;
- zahraje skladbu s použitím dvou manuálů (melodie - doprovod);
- předvede hru z listu v pětiprstové poloze.

Postupová zkouška:

- 1 durová a mollová stupnice s akordy v rovném pohybu přes 4 oktávy,
- 1 etuda,
- 1 skladba z období baroka nebo klasicismu,
- 1 skladba odlišného charakteru,
    - alespoň 1 skladba zpaměti.

5. ročník

Jedním z hlavních záměrů v tomto ročníku je rozvíjet žákovu technickou zdatnost. Vhodným výběrem skladeb sólových, čtyřručních, komorních i snadných doprovodů obohacujeme hudební obzor žáka o poznávání různých hudebních žánrů a stylových období. Seznamujeme jej s většími hudebními formami (sonatina, rondo, variace). Zadáváním splnitelných úkolů pěstujeme u žáků sebedůvěru a radost z drobných úspěchů. Jsou pokládány základy pedálové varhanní techniky.

Žák:

- zahraje stupnice v rovném pohybu, k těmto stupnicím zahraje akordy;
- doprovodí píseň s využitím základních harmonických funkcí T, S, D;
- zahraje skladbu, v níž střídá manuály;
- použije pedál ke hře prodlev;
- zahraje skladby různých stylů a žánrů;
- zahraje jednoduché skladby z listu.

Postupová zkouška:

- stejnojmenné stupnice s akordy rovným pohybem,
- 1 etuda,
- 1 skladba z období baroka nebo klasicismu,
    - 1 skladba odlišného charakteru.

6. ročník

Varhanní repertoár je rozšiřován úměrně žákovým schopnostem. Je formován rozhled a orientace v základní literatuře. Technická a výrazová vyspělost se stává klíčem ke stylové interpretaci, žák je veden k přesnému vyjadřování charakteru skladeb, jsou rozšiřovány výrazové prostředky varhanní hry.

Žák:

- předvede správné sezení u nástroje, popíše zásady výběru vhodné varhanní obuvi;
- popíše zvukové a barevné možnosti nástroje a s možnosti využití varhan;
- orientuje se na hracím stole,
- orientuje se na klaviaturách manuálů i pedálu,
- popíše základní technické prostředky varhanní hry a podstatné rozdíly mezi hrou klavírní a varhanní;
- předvede jednoduchá manuálová cvičení a elementární pedálovou hru špicemi;
- aplikuje získané znalosti z hudební teorie do nástrojové hry.

Postupová zkouška:

- stejnojmenné stupnice v kombinovaném pohybu s akordy,
- durová stupnice v rozsahu 1 oktávy v pedále,
- 1 technické cvičení pro manuál s pedálem,
    - 2 přednesové skladby.

7. ročník

V tomto ročníku završíme u žáka určitou etapu jeho hudebního rozvoje. Závěrečném ročníku I. stupně dominuje příprava na absolventský koncert.

Žák:

- prokáže orientaci na nástroji a jeho technických zařízeních;
- uplatní základní prvky manuálové a pedálové techniky (legato, portamento, staccato, tiché výměny, v pedále používání špicí i pat, hra intervalů);
- prokáže částečnou dovednost v nezávislosti rukou a nohou;
- předvede jednoduché změny manuálů;
- zahraje cvičení z vybrané varhanní školy manualiter a pedálové cvičení v rozsahu svých fyzických možností;
- zahraje jednoduchou skladbu s pedálem;
- popíše některé zásady polyfonní hry;
- přečte notový zápis včetně základních značek pro nohoklad (špička, pata, pravá a levá noha).

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 1 skladba odpovídající náročnosti.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Vzdělávacím cílem je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně. Školní výstupy stanovuje třídní učitel na základě individuálních dispozic žáka.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

Při studiu II. stupně jsou využívány všechny žákovy doposud získané dovednosti a schopnosti, prohlubují se a zasazují do nových kontextů při studiu varhanní literatury. V průběhu studia je žák postupně seznamován se skladbami různých stylových období a se zásadami stylové interpretace. Je veden k samostatnosti při nácviku skladeb, k hodnocení své práce.

I. ročník

V prvním ročníku je zdokonalována varhanní technika – tvorba tónu a principy manuálové techniky. Žák je seznamován s principy správného nohokladu u pedálové techniky. Jsou posilovány správné návyky souhry rukou a nohou. Pracuje se na celkové uvolněnosti a koordinaci celého těla při hře.

Žák:

- při interpretaci propojí veškeré získané technické a výrazové dovednosti (správné sezení, uvolnění těla při hře, správné postavení rukou a nohou, koordinace končetin, orientace na nástroji, artikulace, agogika);
- předvede při hře využívání zvukových a barevných možností nástroje;
- zahraje durovou stupnici v pedále přes 2 oktávy;
- předvede čtení notového zápisu ze tří osnov;
- podle návodu pedagoga zahraje jednoduchou barokní a romantickou skladbu s odpovídající artikulací;
- předvede jednoduché změny manuálů během skladby a hru každou rukou na jiném manuálu;
- zahraje skladbu s jednoduchým pohyblivým pedálem.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje.

II. ročník

Pozornost je věnována upevnění a rozvoji základů varhanní hry. Žák je seznámen se základními výrazovými prostředky, realizuje registraci, je veden u snadnějších skladeb k samostatné tvorbě prstokladu a nohokladu.

Žák:

- ukáže pohotový stisk i zdvih kláves, důsledně realizuje přípravu následných tónů v pedálu;
- předvede různé způsoby hra ozdob;
- prokáže orientaci v základních interpretačních a registračních zásadách jednotlivých stylových období;
- předvede registrační asistenci při interpretaci svých spolužáků;
- zahraje durovou i mollovou stupnici v pedálu současně zvlášť v manuálu;
- zahraje jednoduché polyfonní skladby (s pohyblivým pedálem).

Postupová zkouška:

- stupnice v pedále dur i moll a rozložený akord k hrané stupnici,
- 2 skladby různých stylových období.

III. ročník

Žák je veden k samostatné práci, respektuje a uplatňuje zásady práce na skladbě ve všech jejích fázích. Je seznamován se zvukovými prostředky různých stylových období.

Žák:

- prokáže orientaci v tónině, základní formě skladby, schopnosti jednoduché harmonické analýzy;
- zahraje durové a mollové stupnice v pedálu současně s manuálem v rovném pohybu;
- samostatně narejstříkuje jednodušší skladbu;
- v souladu se stylovým obdobím použije artikulaci a ornamentiku;
- zahraje středně obtížné barokní, romantické a moderní skladby.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

Závěrečný ročník druhého stupně je syntézou všech dovedností a znalostí získaných během studia. Žák uplatní svůj hudební vkus i celkový hudební rozhled ve výběru repertoáru pro své absolventské vystoupení.

Žák:

- prokáže svůj zájem o hudební dění návštěvami koncertů a poslechem nahrávek;

- předvede samostatný rozbor skladeb s identifikací hudebně-technických problémů a jejich samostatné vyřešení s využitím všech doposud nabytých znalostí a dovedností;
- prokáže znalost základů rejstříkování (znalost nejběžnějších rejstříků a vhodnosti jejich využití a kombinace);
- realizuje stylové melodické ozdoby v souvislosti s probíraným hudebním materiálem;
- zahraje jednoduché doprovody nebo spolupracuje v komorní hře.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 skladby různých stylových období.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.
Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů je však zapotřebí respektovat a zahrnout je do výstupů předmětu Komorní hra u každého z nich.

Žáci studijního zaměření Hra na varhany se mohou uplatnit při korepetici jiného sólového nástroje nebo v rámci menšího komorního seskupení.

<u>Učební osnovy vyučovacího předmětu</u>:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, adekvátně reaguje na hru ostatních spoluhráčů;
- je schopen rytmické a tempové souhry s ostatními;

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- při doprovodné hře respektuje sólový nástroj.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší ve skladbách linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- předvede různé druhy doprovodů;

IV. ročník

Žák:

- prokáže orientaci ve struktuře skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu;
- je zběhlý v akordické hře a její aplikace při klavírním doprovodu;
- dotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- reaguje na gesto dirigenta nebo spoluhráče;
- je schopen konstruktivní diskuse o repertoáru a interpretaci hraných skladeb;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.3 Studijní zaměření – Hra na elektronické klávesové nástroje

Keyboard je moderní elektronický nástroj s řadou specifik, umožňující kvalitní interpretaci sólových, komorních i orchestrálních skladeb nejrůznějších stylových období a žánrů. Po zvládnutí potřebných technických a výrazových prostředků hry spolu se zvukovými a technickými funkcemi nástroje se interpretovi otevírají další možnosti v podobě propojení vlastních získaných dovedností s nejrůznějšími digitálními technologiemi, které umožňují tvůrčím způsobem pracovat nejenom s převzatým hudebním materiálem, ale také vytvářet vlastní zvukové objekty, popř. se podílet na realizaci společných hudebních projektů s jinými hudebníky.
Hra na elektronické klávesové nástroje se vyučuje individuálně nebo ve skupině maximálně čtyř žáků.

Učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

	1. ročník	2. ročník
Hra na keyboard	1	1
Přípravná hudební výchova[1]	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na keyboard		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[2]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[3]	**Volitelný předmět[4]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na keyboard		1	1	1	1
Komorní hra[5]	**Volitelný předmět[3]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

[1] Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova jsou uvedeny v kapitole 5.2
[2] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.
[3] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).
[4] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.
[5] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

<u>Učební osnovy vyučovacího předmětu</u>:

Hra na keyboard

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

Hlavní obsahovou náplní přípravného ročníku je poskytnout žákovi prvotní základní vhled do podstaty hry na keyboard a vzbudit u něj zájem o hru na tento nástroj. Udržet jeho zájem a nadšení pro hru je nelehkým, leč důležitým cílem následujících let žákova studia. Konkrétně se v přípravném ročníku soustředíme na seznámení s nástrojem, získávání znalostí o základních technických funkcích potřebných k nastavení nástroje, orientaci pravé a levé ruky na klávesnici v základních polohách, rozvoj elementárního rytmického cítění, rozlišování základních druhů prstové artikulace, hru každou rukou zvlášť, hra melodie rozdělené mezi obě ruce a přípravu k souhře, zpočátku bez not, později z not.

Žák:

- správně sedí, popř. stojí při hře;
- zapne i vypne nástroj;
- nastaví celkovou hlasitost;
- zahraje čtvrťové, půlové a celé noty ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu;
- předvede základní druhy artikulace - portamento, legato;
- zahraje melodii v pětiprstové poloze, pravá ruka c^2 - g^2, levá ruka c^1 - g^1;
- zahraje melodii rozdělenou mezi obě ruce.

Přijímací zkouška:

- tři říkanky, říkadla, popř. písničky.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je prohlubování znalostí o základních technických funkcích potřebných k nastavení nástroje, orientace pravé a levé ruky na klávesnici v různých pětiprstových polohách, popřípadě v rozšířené poloze, s využitím bílých i černých kláves, upevňování a další rozvoj rytmického cítění, orientace v různých taktech, rozšiřování základních prostředků prstové artikulace o další druhy, hra oběma rukama dohromady, z not i zpaměti.

Žák:

- nastaví zvuk, doprovod, tempo, automatickou předehru a dohru;
- zapne i vypne citlivost kláves;
- rozdělí klávesnici na melodickou a doprovodnou část;
- zahraje osminové noty ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu;
- předvede další druhy artikulace - staccato, ligaturu;
- respektuje posuvky #, b;
- zahraje drobnou klavírní skladbu oběma rukama dohromady;

- zahraje písničku v rozšířené poloze s využitím durových akordů způsobem One Finger (volba akordu jedním nebo dvěma prsty) z not i zpaměti.

Postupová zkouška:

- 1 skladbička v klavírní úpravě oběma rukama dohromady,
- 2 písničky s automatickým doprovodem způsobem One Finger, z toho 1 klavírní skladbička nebo písnička zpaměti.

2. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je získávání znalostí o dalších technických funkcích potřebných k nastavení nástroje, upevňování a další rozvoj rytmického cítění, orientace v různých taktech, včetně 3/8 a 6/8, využívání elementárních výrazových prostředků (dynamická znaménka, tempová označení, práce s tónem), důsledné rozlišování různých druhů prstové artikulace, hra durových stupnic v protipohybu, tříhlasých kvintakordů s obraty a kadencí, hra v různých tóninách, z not i zpaměti.

Žák:

- zahraje durové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů c, g protipohybem přes jednu oktávu;
- zahraje kadence v probraných tóninách levou rukou;
- odliší dynamicky hru melodie od doprovodu;
- zahraje osminové noty v různých taktech, včetně 3/8 a 6/8 taktu;
- rozliší důsledně různé druhy prstové artikulace;
- respektuje dynamická znaménka p, mf, f;
- respektuje tempová označení Allegro, Moderato;
- zahraje jednoduchou melodii ve dvojhmatech;
- zahraje písničku v durové tónině s využitím durových, mollových a septimových akordů způsobem Fingered.

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice v protipohybu,
- 1 kvintakord s obraty,
- 1 skladbička z klavírní literatury,
- 2 písničky s automatickým doprovodem způsobem Fingered,
    - klavírní skladbička nebo jedna písnička zpaměti.

3. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je poznávání a využívání dalších technických funkcí potřebných k nastavení nástroje, zvládání složitějších rytmických útvarů a rytmického rozdělení, rozšiřování výrazových prostředků (agogika, další tempová označení, detailnější práce s tónem), hra durových a mollových stupnic rovným pohybem a protipohybem, hra tříhlasých kvintakordů s obraty a kadencí, hra v různých durových i mollových tóninách z not i zpaměti, prezentace výsledků žákovy práce na veřejnosti.

Žák:

- zahraje durové stupnice a kvintakordy s obraty (F, D, A) protipohybem přes jednu oktávu;

- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty (A, a) rovným pohybem přes jednu oktávu;
- zahraje kadence v probraných tóninách levou rukou;
- nastaví na potřebnou hodnotu funkce hlasitosti doprovodu a hlasitosti zvuku, a dělící bod klávesnice;
- respektuje dynamická znaménka - crescendo, decrescendo;
- respektuje agogiku - accelerando, ritenuto, a tempo
- respektuje další tempová označení (Allegretto, Adagio, Lento);
- zahraje složitější rytmické útvary trioly, synkopy;
- zahraje skladby v durové i mollové tónině s využitím durových, mollových a septimových akordů způsobem Fingered.

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice, oběma rukama dohromady,
- 1 kvintakord s obraty, oběma rukama dohromady (harmonicky, melodicky),
- 1 skladbička z klavírní literatury,
- 2 písničky s automatickým doprovodem,
    - jedna skladba zpaměti.

4. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je poznávání různých prostředků a metod vedoucích ke zvyšování pohyblivosti prstů, hra stupnic, tříhlasých kvintakordů s obraty a kadencí v rychlejším tempu s důrazem na tempovou a zvukovou vyrovnanost, hra jednoduchých melodických ozdob, uplatňování sluchové sebekontroly, hra z listu, komorní hra, popř. doprovody, hra v různých durových i mollových tóninách z not i zpaměti, poznávání různých stylových období, prezentace výsledků žákovy práce na veřejnosti.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů e, h, d rovným pohybem přes jednu oktávu;
- zahraje kadence v probraných tóninách levou rukou;
- nastaví funkci vrstvení zvuků;
- zahraje šestnáctinové noty, včetně tečkovaného rytmu;
- zahraje melodické ozdoby příraz, skupinka;
- zahraje jednoduchý dvojhlas;
- zahraje skladbu z období baroka nebo klasicismu;
- zahraje skladby v durové i mollové tónině s využitím zmenšených popř. zvětšených akordů způsobem Fingered;
- zahraje z listu každou rukou zvlášť;

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová (harmonická, melodická) stupnice (legato),
- 1 durový a 1 mollový kvintakord s obraty portamento, staccato (harmonicky), legato,
- 1 přednesová skladba, popř. etuda z klavírní literatury, 2 písně s automatickým doprovodem,
    - klavírní skladba nebo 1 písnička zpaměti.

5. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je další zvyšování a zdokonalování pohyblivosti prstů, hra stupnic, kvintakordů s obraty a kadencí v rychlejším tempu s důrazem na tempovou a zvukovou vyrovnanost, hra složitějších melodických ozdob, prohlubování a rozvoj sluchové sebekontroly, hra z listu, komorní hra, popř. klavírní doprovody, pěstování pocitu spoluzodpovědnosti za celkový výsledek společné práce, prezentace výsledků žákovy práce na veřejnosti.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů g, c, d, f rovným pohybem přes jednu oktávu;
- zahraje kadence v probraných tóninách levou rukou;
- nastaví funkci automatické harmonizace melodie a rozdělení klávesnice;
- zahraje skladbu s různými způsoby vícehlasu (dvojhmaty, dvojhlas, trojzvuky);
- zahraje melodické ozdoby nátryl, mordent;
- předvede jednoduchou pedalizaci v klavírních skladbách;
- zahraje z listu oběma rukama dohromady.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová (harmonická, melodická) stupnice (legato),
- durový a mollový kvintakord s obraty portamento, staccato (harmonicky), legato,
- 1 přednesová skladba, popř. etuda z klavírní literatury,
- 2 písně s automatickým doprovodem,
    - klavírní skladba nebo 1 písnička zpaměti.

6. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je využívání pokročilejších technických možností nástroje jako prostředku k obohacení vlastní hry, hra durových i mollových stupnic přes dvě oktávy, hra čtyřhlasých kvintakordů, popřípadě septakordů s obraty, hra kadencí, spolupráce při výběru studovaných skladeb, pěstování schopnosti samostatného studia, hra z listu, komorní hra, popřípadě klavírní doprovody, pěstování pocitu společné zodpovědnosti za celkový výsledek společné práce, prezentace výsledků žákovy práce na veřejnosti.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů c, g, d, a rovným pohybem přes dvě oktávy;
- zahraje kadence v probraných tóninách každou rukou zvlášť;
- uloží nastavení zvuku, doprovodu a tempa, do vnitřní paměti nástroje;
- nahraje melodickou, popř. doprovodnou stopu;
- zahraje z listu oběma rukama dohromady.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová (harmonická, melodická) stupnice přes dvě oktávy,
- durový a mollový kvintakord, popř. septakord s obraty, portamento, staccato (harmonicky), legato,
- 3 skladby odlišného charakteru, z toho 1 z klavírní literatury, 1 s automatickým doprovodem,
    - 1 zpaměti.

7. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je využívání všech osvojených technických i výrazových prostředků a jejich propojení se zvukovými a technickými funkcemi nástroje, interpretace přiměřeně obtížných skladeb různých stylů a žánrů formou sólové a komorní hry, popřípadě klavírního doprovodu, příprava k zakončení I. stupně základního studia formou absolventského vystoupení nebo závěrečné zkoušky.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů e, h, f rovným pohybem přes dvě oktávy;
- zahraje kadence v probraných tóninách každou rukou zvlášť;
- zahraje skladby různých stylů a žánrů;
- uloží nahraný materiál do vnitřní paměti nástroje;

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru, z toho
  - 1 z klavírní literatury,
  - 1 s využitím vlastních podkladů.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je seznámení žáka s principem a využitím propojení nástroje s počítačem a audiotechnikou. Žáka vedeme k samostatnému aranžování skladeb.

Žák:

- zahraje melodické ozdoby včetně obalu;
- zahraje samostatně zaranžovanou skladbu;
- vysvětlí princip a smysl propojení nástroje s počítačem,
- vysvětlí propojení nástroje s různými prostředky audiotechniky.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Při výuce druhého stupně je nutné brát na vědomí, že se při pedagogické práci setkáváme již s mladými dospělými (nebo téměř dospělými) lidmi, kteří mají do jisté míry vyhraněný

hudební vkus a na základě svého trvajícího zájmu o hru na keyboard se rozhodli navázat na ukončené studium prvního stupně. Je tedy dobré a žádoucí respektovat jejich osobnost a individuálně přistupovat k samotné výuce.

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je interpretace náročnějších skladeb různých stylů a žánrů formou sólové a komorní hry, popřípadě klavírního doprovodu, získávání základních znalostí potřebných k propojení nástroje s různými prostředky audiotechniky, popřípadě s počítačem, získávání základních znalostí o digitálním zpracování hudby a využití nejpoužívanějších hudebních formátů.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů b, es, as rovným pohybem přes dvě oktávy;
- zahraje náročnější sólové skladby různých stylů a žánrů;
- propojí nástroj s počítačem;
- uloží nahraný podklad z nástroje do počítače, popř. na médium;.

Postupová zkouška:

- 2 přednesové skladby zpaměti, z toho 1 v klavírní úpravě.

III. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je zejména prohlubování schopnosti hry z listu a seznámení s formáty potřebnými k digitálnímu zpracování hudby, s jejich odlišnostmi, výhodami i nevýhodami.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů des, ges rovným pohybem přes dvě oktávy;
- zahraje kadence v probraných tóninách oběma rukama dohromady;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 4. ročníku;
- charakterizuje nejpoužívanější formáty potřebné k digitálnímu zpracování hudby

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na využití všech získaných znalostí a dovedností k vyjádření vlastních interpretačních představ, rozvoj schopnosti formulovat vlastní názor na obsah i úroveň provedení uměleckého díla, podporu zájmu o nové trendy ve vývoji a využití nástroje, popřípadě digitálních technologií, přípravu k zakončení II. stupně základního studia formou veřejného absolventského vystoupení nebo závěrečné zkoušky.

Žák:

- samostatně navrhne prstoklad, frázování, zvuk a styl studované skladby;
- propojí nástroj s aktivním reproduktorem, mixážním pultem, zesilovačem;
- nastaví hlasitost, korekce (basy, středy, výšky), zvolí vhodný efekt;
- zformuluje názor na vlastní interpretaci nebo úroveň interpretace spolužáka.

Závěrečná zkouška

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru, alespoň 1 zpaměti, z toho
  - 1 z klavírní literatury,
  - 1 s využitím vlastních podkladů.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů je však zapotřebí respektovat a zahrnout je do výstupů předmětu Komorní hra u každého z nich.

Žáci studijního zaměření Hra na keyboard se mohou uplatnit při korepetici jiného sólového nástroje nebo v rámci menšího komorního seskupení, při čtyřruční hře. Jako alternativa je možná i hra v orchestru.

<u>Učební osnovy vyučovacího předmětu</u>:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, adekvátně reaguje na hru ostatních spoluhráčů;
- je schopen rytmické a tempové souhry s ostatními;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- při doprovodné hře respektuje sólový nástroj.

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší ve skladbách linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- prokáže zběhlost v akordickém myšlení a jeho aplikaci při klavírním doprovodu;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- zapojuje se do výběru repertoáru;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- prokáže zběhlost v akordickém myšlení a jeho aplikaci při klavírním doprovodu;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.4 Studijní zaměření – Hra na housle

Housle jsou pro svůj nezaměnitelně krásný tón a možnosti vysokého barevného a dynamického rozlišení základem každého symfonického a komorního orchestru. Tvoří také nedílnou součást komorních souborů a mají široké uplatnění v mnoha hudebních stylech.

Žáci jsou postupně zapojováni do souborové hry v komorním smyčcovém orchestru, kde mohou v kolektivu uplatnit to, co se naučili v individuální výuce, a především pravidelně prezentovat vlastní práci na veřejných vystoupeních.

Učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

	1. ročník	2. ročník
Hra na housle	1	1
Přípravná hudební výchova[1]	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na housle		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[2]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[3]	**Volitelný předmět[4]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na housle		1	1	1	1
Komorní hra[5]	**Volitelný předmět[3]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

[1] Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[3] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[4] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[5] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:
Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na housle

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

Záměrem přípravného studia je především vytvoření kladného vztahu žáka k učiteli a k nástroji. Studium je zaměřeno k rozvoji elementárních rytmických, intonačních a pohybových předpokladů ke zvládnutí počátků houslové hry. Výuka probíhá hravou formou za použití hudebních materiálů (písní, říkadel) tak, aby bylo dítě kladně motivováno a rozvíjela se jeho chuť hrát.

Žák:

- popíše jednotlivé části houslí a smyčce;
- zaujme přirozený a uvolněný postoj;
- předvede správné držení houslí a smyčce;
- zahraje notu čtvrťovou, půlovou, celou;
- zahraje pizzicato v durovém prstokladu;
- předvede hru arco na prázdných strunách středem smyčce;
- doladí tóny podle klavíru či jiného nástroje.

Přijímací zkouška:

- durový prstoklad pizzicato,
- hra arco na prázdných strunách středem smyčce.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Záměrem 1. ročníku je soustavná práce na přirozeném držení smyčce, uvolněnosti pravé i levé paže, spojení notového zápisu s orientací na hmatníku, vnímání kvality tónu a intonace.

Žák:

- zahraje uvolněnou pravou rukou všemi částmi smyčce;
- předvede plynulé a rovnoměrné vedení smyčce;
- zahraje legato na jedné struně;
- zahraje podle notového zápisu jednoduché skladby v durovém prstokladu;
- rozliší charakter a náladu skladeb, které sám hraje nebo slyší, popíše jednoduchými pojmy (rychlá – pomalá, veselá – smutná).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 etuda,
- 1 píseň nebo přednesová skladba.

2. ročník

Záměrem 2. ročníku je rozvíjení sluchové představivosti a pěstování motorického, rytmického a tempového cítění. Žák je uváděn do světa výrazové hry, kdy pomocí dynamiky a stále se zkvalitňujícího tónu chápe možnosti vyjádření skladby.

Žák:

- předvede správně postavený durový, mollový a pražcový prstoklad;
- zahraje z notového zápisu;
- zahraje durové stupnice (G, A) a akordy přes 2 oktávy;
- zahraje jednoduchá prstová cvičení levé ruky;
- předvede základní dynamiku - p, f;
- interpretuje skladbičku zpaměti s doprovodem klavíru.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice - akord;
- 1 etuda;
- 1 přednesová skladba.

3. ročník

Ve 3. ročníku rozvíjíme žákovu dovednost výrazové hry. Nově objevuje svět komorní a souborové hry na základě zážitků ze společného muzicírování.

Žák:

- koordinuje pohyb obou rukou;
- předvede kombinací různých druhů smyků;
- předvede základní prstoklady v I. poloze;
- zahraje durové a mollové stupnice do 3# a 3b s akordy v I. poloze;
- zahraje z listu melodii v durovém prstokladu.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice dur nebo moll přes dvě oktávy, akordy,
- 1 etuda v I. poloze,
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

Zaměřujeme se na hru v polohách, její nácvik a plynulou výměnu, zvyšují se technické a výrazové požadavky, rozvíjí se hra z listu a žák je veden k dalšímu zkvalitňování hry sólové, komorní nebo souborové.

Žák:

- předvede jednoduché a složené výměny do III. polohy;
- zahraje tempově náročnější skladby;
- zahraje crescendo a decrescendo;
- zkombinuje různé druhy smyků;
- zahraje složitější rytmické útvary (trioly, tečkovaný rytmus, synkopické legato);
- zahraje skladbu z listu na úrovni 1. ročníku;

Postupová zkouška:

- 2 stupnice durové a mollové do III. polohy, akordy,
- 2 etudy - jednu v I. poloze rychleji,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je aktivně zapojit žáka ve smyčcovém komorním orchestru, kde se účastní interpretace skladeb různých slohových období. Roste jeho schopnost samostudia, schopnost výrazové hry nácvikem vibrata.

Žák:

- předvede hru v V. poloze a výměny I. III. a V. polohy;
- zahraje obtížnější smykové kombinace;
- zahraje dynamicky a výrazově náročnější skladbu;
- zahraje durové a mollové stupnice s akordy do V. polohy v různých smykových variacích;
- doladí se k ostatním nástrojům;
- zahraje skladbu z listu na úrovni 2. ročníku.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice - durová a mollová do V. polohy, akordy legato,
- 1 etuda s použitím složené výměny do III. polohy,
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

Zaměřujeme se na hru ve vyšších polohách, upevňujeme sluchovou sebekontrolu a intonační jistotu, z technických prvků si žák osvojí hru flažoletů a základních dvojhmatů. V oblasti interpretace je veden k pamětnímu zvládnutí rozsáhlejších skladeb a dovednosti zahrát skladby různých slohových období. Rozšiřujeme obzor žáka o poznávání dalších stylových období a jejich pochopení.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice přes tři oktávy;
- předvede hru flažoletů a základních dvojhmatů v I. poloze;
- zahraje smyk staccato a základní rytmy v různých částech smyčce;
- interpretuje obsahově závažnější skladby různých slohových období;
- zahraje melodické ozdoby – příraz, nátryl, skupinka;
- zahraje orchestrální part;
- zahraje skladbu z listu na úrovni 3. ročníku.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice, akordy legato,
- 1 etuda s použitím flažoletů,
- 1 přednesová skladba.

7. ročník

V 7. ročníku zaměřujeme pozornost k samostatnému absolventskému vystoupení, kde žák prokáže své technické a výrazové dovednosti, ke kterým byl veden celý I. stupeň, a zúročí léta poctivé práce.

Žák:

- předvede plynulé výměny ve vyšších polohách;
- zahraje skladbu kvalitním tónem s vibratem, dynamikou, odpovídajícím tempem;
- realizuje melodické ozdoby a jejich kombinace (trylek, obal);
- zahraje samostatně nastudovanou skladbu;
- popíše základní formální strukturu skladby;
- zahraje skladbu z listu na úrovni 4. ročníku;

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

V tomto ročníku dbáme zejména na kvalitu tónu a vibrata, na preciznost celkového provedení skladeb a zdokonalení smyčcové techniky v obtížných druzích smyku.

Žák:

- zahraje vybranou skladbu s využitím základních druhů techniky;
- zahraje skladbu kvalitním tónem s vibratem, dynamikou, odpovídajícím tempem;
- samostatně naladí nástroj.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Náplní studia je další technický a výrazový růst, žák je veden k samostatnosti v oblasti výběru skladeb i jejich interpretace. Stává se postupně partnerem učitele, má vlastní názor a dokáže se samostatně připravovat. Zapojuje se do komorní nebo orchestrální hry, kde plně využívá všeho, co se v předchozích letech naučil.

Žák:

- předvede zvládnutou techniku levé ruky (výměny poloh, tvorba vibrata, prstová technika);
- zahraje pravou rukou kombinaci náročnějších smyků (legato, staccato, spiccato);
- zahraje samostatně nastudovanou skladbu s použitím odpovídajících výrazových prostředků;
- kontroluje intonaci i ve vyšších polohách.

Postupová zkouška:

- 1 etuda;
- 1 přednesová skladba.

III. ročník

V tomto ročníku rozvíjíme jemnější odstínění hry v oblasti dynamiky a agogiky, vedeme žáka k hlubšímu pochopení vazby mezi formální stavbou skladby a její interpretací.

Žák:

- popíše formální schéma skladby;
- určí a zahraje témata, popíše práci s tématem;
- předvede při hře jemnější výrazové odlišnosti;
- zahraje z listu orchestrální part.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je dovést žáka k absolventskému vystoupení, kde zúročí všechny nabyté zkušenosti, návyky, výrazovou a technickou vybavenost celého studia v sólové či komorní nebo orchestrální hře. Žák získal v základní umělecké škole základy odborného vzdělání, které může uplatnit podle svých schopností a možností v další umělecké činnosti jako amatér nebo profesionál, pokud si zvolil hudbu jako své životní povolání.

Žák:

- předvede rozvinutou prstovou a smyčcovou techniku;
- vytvoří kvalitní tón při jednohlasé hře i hře dvojhmatů a akordů;
- zvolí vhodné prstoklady a smyky i v technicky obtížnějších místech studované skladby;
- interpretuje skladby různých slohových období a respektuje základní rysy stylové interpretace;

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 1 etuda;
- 1 přednesová skladba.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování" žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí respektovat při jejich začleňování do hudebních seskupení, aby byl výsledný hudební produkt dynamicky a barevně vyvážen. To je akceptováno v jednotlivých výstupech tohoto předmětu.

Žáci navštěvující předmět Hra na housle se mohou uplatnit jako sólisté nebo členové různých komorních seskupení. Preferovanou formou kolektivní hry je v naší škole účinkování v komorním smyčcovém orchestru.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležité součásti konečného vyznění hry celé skupiny;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.5 Studijní zaměření – Hra na housle - Colourstrings

,,Colourstrings je na rodinu a dítě orientovaná vzdělávací filosofie, program a technika, která za pomoci hudby chce posílit šťastné dětství. Šťastné dětství činí možnou i šťastnou dospělost.” Prof. Géza Szilvay.“

Toto studijní zaměření aplikuje postupy „na dítě orientované“ vyučovací metody Colourstrings vytvořené prof. Gézou Szilvayem, která je nejmodernějším výukovým přístupem na poli výuky hry na housle, založeným na Kodályho vzdělávací filozofii. Žák se naučí základům improvizace, transpozice a získá dovednosti na poli sólové i kolektivní hry.

K výuce je nezbytné používání výukových materiálů Colourstrings: Colourstrings ABC sešity A-D, přednesy Duettini, Sonatini, Rascals 1-7. V pokročilejší fázi studia využíváme Colourstrings ABC sešity E-F, a Yellow pages of violin play 1-3. Důraz je kladen od počátku také na souhru s učitelem, která tvoří pevnou součást individuální výuky, materiály k tomu vhodné jsou: Duettini, Colourstrings Chamber Music 1-3, Chamber Music for Young Strings Players1-7.

Doporučený výukový materiál k jednotlivým ročníkům je pouze orientační, jeho použití závisí na potřebách a schopnostech žáka. Využití výukových materiálů Colourstrings není striktně lineární a záleží na úvaze učitele, jaký postup pro žáka zvolí.

Učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

	1. ročník	2. ročník
Hra na housle – Colourstring	1	1
Přípravná hudební výchova[1]	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na housle – Colourstring		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[2]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[3]	**Volitelný předmět[4]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

[1] Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[3] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[4] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na housle – Colourstring		1	1	1	1
Komorní hra[1]	**Volitelný předmět**[3]	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:
Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na housle - Colourstrings

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

Záměrem přípravného studia je především vytvoření kladného vztahu žáka k učiteli a k nástroji. Studium je zaměřeno k rozvoji elementárních rytmických a pohybových předpokladů ke zvládnutí počátků houslové hry. Výuka probíhá hravou formou za použití hudebních materiálů (písní, říkadel) tak, aby bylo dítě kladně motivováno a rozvíjela se jeho chuť hrát.

Žák:

- předvede správný základní postoj a držení nástroje při hře;
- čte barevnou notaci na prázdných strunách;
- zahraje pizzicato levou i pravou rukou na všech prázdných strunách kvalitním tónem;
- pojmenuje části houslí a smyčce;
- předvede rytmizaci na prázdných strunách v ½, ¼ a ⅛ hodnotách.

Přijímací zkouška:

- rytmizace říkadel pizzicatem pravé ruky,
- cvičení v barevné notaci.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Záměrem 1. ročníku je soustavná práce na přirozeném držení smyčce, uvolněnosti pravé i levé paže, spojení notového zápisu s orientací na hmatníku, vnímání kvality tónu a intonace.

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Žák:

- předvede správný základní postoj a držení nástroje při hře;
- čte barevnou notaci na prázdných strunách;
- zahraje pizzicato levou rukou na všech prázdných strunách kvalitním tónem;
- předvede samostatnou (bez asistence) hru arco na všech strunách;
- předvede podélný pohyb levé paže po hmatníku s přesnou intonací oktávového flažoletu;
- předvede rytmizaci na prázdných strunách v ½, ¼ a ⅛ hodnotách.

Postupová zkouška:

- 1 technické cvičení,
- 1 doprovodí jednoduchou lidovou píseň zpaměti,
- 1 píseň nebo přednesová skladba.

2. ročník

Záměrem 2. ročníku je rozvíjení sluchové představivosti a pěstování motorického, rytmického a tempového cítění. Žák je uváděn do světa I. polohy levé ruky.

Žák:

- zazpívá;
- předvede střídavou hru pizz. levou rukou a arco;
- zahraje pizz. levou a pravou rukou v jejich kombinaci;
- předvede kombinaci flažoletů a pizz. levou rukou;
- zahraje durový prstoklad v I. poloze;
- zvládne samostatný podélný pohyb levé paže po hmatníku s přesnou intonací oktávového flažoletu.

Postupová zkouška:

- 1 technické cvičení;
- 1 přednesová skladba.

3. ročník

Ve 3. ročníku rozvíjíme žákovu dovednost výrazové hry. Nově objevuje svět komorní a souborové hry na základě zážitků ze společného muzicírování.

Žák:

- zahraje kombinaci pevných hmatů v I. poloze a hry oktávových flažoletů;
- zahraje kombinace oktávových, kvartových a kvintových flažoletů a hry pizz. levou rukou;
- předvede znalost hry podle barevné notace v rozsahu celého hmatníku;
- hraje všemi částmi smyčce (žabka, střed, špička);

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a akord přes 2 oktávy;
- 1 technické cvičení;
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

Zaměřujeme se na hru podle tradiční notace, hry v polohách, zvyšují se technické a výrazové požadavky, rozvíjí se hra z listu a žák je veden k dalšímu zkvalitňování hry sólové, komorní nebo souborové.

Žák:

- zahraje podle tradiční notace na všech strunách;
- předvede hru na dvou strunách současně;
- zahraje rychlé smykové výměny od špičky k žabce;
- předvede výměnu poloh s použitím tlaku prstu;
- používá mollový prstoklad.

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice přes 2 oktávy a akord,
- 1 etuda, píseň, technické cvičení,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je aktivně zapojit žáka ve smyčcovém komorním orchestru, kde se účastní interpretace skladeb různých slohových období. Roste jeho schopnost samostudia, schopnost výrazové hry nácvikem vibrata.

Žák:

- předvede hru v 1. a 3. poloze;
- zahraje složitější rytmy v přechodech přes struny i legato;
- předvede elementární vibrato.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a moll do 3. polohy a akord,
- 1 etuda s použitím výměn do 3. polohy,
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

Zaměřujeme se na hru ve vyšších polohách, upevňujeme sluchovou sebekontrolu a intonační jistotu. V oblasti interpretace je veden k pamětnímu zvládnutí rozsáhlejších skladeb a dovednosti zahrát skladby různých slohových období. Rozšiřujeme obzor žáka o poznávání dalších stylových období a jejich pochopení.

Žák:

- předvede výměny do vyšších poloh;
- samostatně nastuduje přiměřeně náročnou skladbu;
- předvede orientaci v základních dynamických označeních a využije je ve hře;
- zahraje v barevných odstínech hraného tónu (v rozmezí ponticello - flautato).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a moll do 5. polohy a akord,

- 1 etuda s použitím výměn do 5. polohy,
- 1 přednesová skladba.

7. ročník

V 7. ročníku zaměřujeme pozornost k samostatnému absolventskému vystoupení, kde žák prokáže své technické a výrazové dovednosti, ke kterým byl veden celý I. stupeň, a zúročí léta poctivé práce.

Žák:

- určí charakter skladby;
- předvede rozdílné použití výrazových prostředků typu glissanda či vibrata ve skladbách různých stylových období a žánrů;
- určí začátky a průběh jednotlivých částí skladby a je schopen je dynamicky a výrazově odlišit;
- zahraje z listu;
- předvede hru tečkovaných rytmů v různých smykových variantách.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 1 stupnice dur a moll ve vyšší poloze a akord,
- 2 přednesové skladby rozdílného stylového období.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

V tomto ročníku dbáme zejména na kvalitu tónu a vibrata, na preciznost celkového provedení skladeb a zdokonalení smyčcové techniky v obtížných druzích smyku.

Žák:

- předvede přípravné způsoby ke hře skákavých smyků (rychlé detaché spodní půlí smyčce);
- prokáže vypěstovanou intonační a sluchovou sebekontrolu;
- předvede orientaci ve složitějších notových zápisech.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje.

II. ročník

Náplní studia je další technický a výrazový růst, žák je veden k samostatnosti v oblasti výběru skladeb i jejich interpretace. Stává se postupně partnerem učitele, má vlastní názor a dokáže se samostatně připravovat. Zapojuje se do komorní nebo orchestrální hry, kde plně využívá všeho, co se v předchozích letech naučil.

Žák:

- samostatně pracuje s kvalitou a barvou tónu;
- vytvoří si vlastní názor na způsob interpretace dané skladby;
- využije při hře dynamiku, agogiku, frázování, vibrato.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice ve vyšších polohách s libovolnými smykovými variacemi;
- 1 technicky náročnější etuda;
- 1 přednesová skladba.

III. ročník

V tomto ročníku rozvíjíme jemnější odstínění hry v oblasti dynamiky a agogiky, vedeme žáka k hlubšímu pochopení vazby mezi formální stavbou skladby a její interpretací.

Žák:

- nastuduje samostatně skladbu vybranou dle vlastních preferencí;
- posoudí a ohodnotí vlastní výkon;
- zahraje komplikované rytmické útvary;
- zahraje škálu tzv. házených smyků (sautillé, spiccato).

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje.

IV. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je dovést žáka k absolventskému vystoupení, kde zúročí všechny nabyté zkušenosti, návyky, výrazovou a technickou vybavenost celého studia v sólové či komorní nebo orchestrální hře. Žák získal v základní umělecké škole základy odborného vzdělání, které může uplatnit podle svých schopností a možností v další umělecké činnosti jako amatér nebo profesionál, pokud si zvolil hudbu jako své životní povolání.

Žák:

- interpretuje charakteristické prvky skladeb různých stylových období;
- předvede hru ve dvojhmatech a akordickou hru;
- vhodně používá vibráto.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 stupnice dur a moll ve vyšších polohách s libovolnými smykovými variacemi,
- 1 technicky náročnější etuda,

- 1 přednesová skladba.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování" žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí respektovat při jejich začleňování do hudebních seskupení, aby byl výsledný hudební produkt dynamicky a barevně vyvážen. To je akceptováno v jednotlivých výstupech tohoto předmětu.

Žáci navštěvující předmět Hra na housle se mohou uplatnit jako sólisté nebo členové různých komorních seskupení. Preferovanou formou kolektivní hry je v naší škole účinkování v komorním smyčcovém orchestru.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležité součásti konečného vyznění hry celé skupiny;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.6 Studijní zaměření – Hra na violu

Viola je hudební nástroj s měkkým sametovým zvukem, který pro své nezaměnitelné zabarvení umožňuje sólovou interpretaci výrazově exponovaných skladeb a obohacuje zvuk smyčcového orchestru, smyčcového kvarteta a jiných komorních seskupení. Technika hry se velmi podobá technice hry na housle. Díky kratšímu smyčci a nutnosti většího rozpětí a silnějšímu stisku prstů je hra na violu namáhavější a vyžaduje dostatečnou fyzickou vyspělost žáka.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na violu		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[2]	Volitelný předmět[3]				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violu		1	1	1	1
Komorní hra[4]	Volitelný předmět[2]	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.
[2] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).
[3] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.
[4] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Záměrem je naučit žáka správnému držení nástroje i smyčce a naučit ho číst noty ve violovém i houslovém klíči. Zaměřujeme se na rozvoj prstové i smyčcové techniky.

Žák:

- přirozeně a uvolněně drží nástroj a smyčec;
- vytvoří intenzivní charakteristický violový tón;
- přečte a zahraje noty v altovém i houslovém klíči v rozsahu 1 oktávy;
- zahraje smykem détaché jednoduchou skladbu;
- zahraje durový a mollový prstoklad přes 1 oktávu na jedné struně;
- předvede smyky détaché u žabky, středem smyčce a u špičky a legato.

Postupová zkouška

- 1 durová, 1 mollová stupnice přes jednu oktávu, akordy,
- 1 etuda,
- 1 píseň nebo skladba.

2. ročník

Záměrem studia tohoto ročníku je nácvik vibrata a další zkvalitnění violového tónu. Pokračujeme v osvojování dalších prstokladů v I. poloze.

Žák:

- předvede všechny prstoklady v I. poloze;
- ve smyčcové technice předvede smyk legato;
- zahraje s dynamickou a intonační přesností;
- zahraje stupnice do 3# a 3b v rozsahu 1 oktávy;
- přečte noty v altovém klíči.

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice přes 3 oktávy, 1 mollová přes 1 oktávu, akordy,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

3. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na hru ve III. poloze a hru zbývajících durových a mollových stupnic v rozsahu 2 oktáv.

Žák:

- předvede nepřerušované, plynulé vibrato na dlouhých notách;
- zahraje technicky náročnější pasáže v rychlejším tempu;
- předvede další prstoklady s # a b v I. poloze;
- provede transpozici jednoduché skladby z houslového do altového klíče.

Postupová zkouška:

- 1 durová, 1 mollová stupnice v rozsahu 2 oktáv, akordy,
- 1 etuda s výměnou III. polohy,
- 1 přednesová skladba s použitím vibrata.

4. ročník

Záměrem studia je další zkvalitňování výrazové složky hry použitím melodických ozdob a kombinace různých smyků. Žák má pochopit formu skladby a jednodušší skladby samostatně nastudovat. Zapojuje se do komorní hry.

Žák:

- zahraje melodické ozdoby, zejména trylky;
- předvede hru ve III. poloze;
- ukáže plynulou výměnu I. a III. polohy různými způsoby;
- plynule, neslyšně a vláčně vymění smyky u žabky a v přechodech přes struny;
- zahraje samostatně nastudovanou jednodušší skladbu;
- interpretuje jednodušší komorní skladby.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur, 1 moll s výměnou III. polohy, akordy,
- 1 etuda s použitím III. polohy,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

Studium je zaměřeno na další rozvoj dovedností, schopnosti samostudia a využití violy v komorní a orchestrální hře.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice ve III. poloze;
- zahraje přehmaty a flažolety;
- předvede řadové staccato;
- zahraje jednodušší dvojhmaty;
- interpretuje obsahově náročnější skladby.

Postupová zkouška:

- 1 durová, 1 mollová stupnice s použitím výměny III. polohy, akordy legato,
- 1 etuda s použitím III. polohy,
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

Studium je zaměřeno na nácvik flažoletů a náročnějších smykových a rytmických variací. V oblasti interpretace poznává a studuje technicky i výrazově náročnější skladby z různých slohových období. Roste žákova schopnost komorní hry a hry z listu.

Žák:

- zahraje flažolety v různých polohách;
- plynule vymění polohy bez slyšitelných spojovacích tónů;
- zahraje stupnice ve 2 – 3 oktávách v různých složitějších smykových i rytmických variacích;
- předvede akordickou hru a dvojhmaty;
- zdůrazní při hře dynamiku, agogiku, akcenty a vibrato;
- transponuje noty z houslového klíče do klíče altového.

Postupová zkouška:

- 1 durová, 1 mollová stupnice ve 2 - 3 oktávách s použitím poloh a prodloužené tóniky, akordy legato,

- 1 etuda v polohách s flažolety,
- 2 kratší skladby různých stylových období,

7. ročník

Zaměřujeme se na přípravu absolventského vystoupení, v němž má žák prokázat svou technickou i výrazovou vyspělost, kterou dosáhl během studia.

Žák:

- předvede plynulé výměny ve vyšších polohách;
- zahraje skladbu kvalitním tónem s vibratem, dynamikou, odpovídajícím tempem;
- realizuje melodické ozdoby a jejich kombinace;
- zahraje samostatně nastudovanou skladbu;
- popíše základní formální strukturu skladby;
- zahraje skladbu z listu.

Závěrečná zkouška

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 1 durová, 1 mollová stupnice přes 2 - 3 oktávy v polohách,
- akordy legato,
- etuda v polohách,
- 1 přednesová skladb.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNÉ

I. ročník

V tomto ročníku dbáme zejména na kvalitu tónu a vibrata, na preciznost celkového provedení skladeb a zdokonalení smyčcové techniky v obtížných druzích smyku.

Žák:

- zahraje skladbu kvalitním tónem s vibratem, dynamikou, odpovídajícím tempem;
- samostatně naladí nástroj;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 3. ročníku.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je shrnutí výsledků dosavadního studia v oblasti hmatové a smyčcové techniky. Systematizujeme poznatky ke hře ve vyšších polohách, zvláště v sudých, a v půlové poloze. Rozvíjíme dále výrazovou složku hry.

Žák:

- předvede sudé polohy a polohu půlovou;
- zahraje vybranou skladbu s využitím základních druhů techniky;
- zahraje s intonační i rytmickou přesností ve vyšších polohách;
- zahraje skladbu s využitím technických i výrazových prostředků podle jejího stylového období a charakteru.

Postupová zkouška:

- 1 durová, 1 mollová stupnice do vyšších poloh akordy legato,
- 1 etuda,
- 1 věta ze sonáty.

III. ročník

V tomto ročníku rozvíjíme jemnější odstínění hry v oblasti dynamiky a agogiky, vedeme žáka k hlubšímu pochopení vazby mezi formální stavbou skladby a její interpretací.

Žák:

- popíše formální schéma skladby;
- určí a zahraje témata, popíše práci s tématem;
- předvede při hře jemnější výrazové odlišnosti;
- zahraje z listu orchestrální part.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

Žák má být vyzrálou hudební osobností, která se zasvěceně orientuje v hudební literatuře pro violu. Samostatně si podle svého vkusu, technických a výrazových možností vybírá přednesové skladby a autenticky podle slohových období je interpretuje. Je spolehlivým partnerem v komorní hře. Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je absolventské vystoupení.

Žák:

- předvede rozvinutou prstovou a smyčcovou techniku;
- vytvoří kvalitní tón při jednohlasé hře i hře dvojhmatů a akordů;
- zvolí vhodné prstoklady a smyky i v technicky obtížnějších místech studované skladby;
- samostatně volí technické a výrazové prostředky v interpretaci těchto skladeb různých slohových období;
- zahraje z listu složitější skladby;
- pohotově zareaguje na změny houslového a altového klíče.

Závěrečná zkouška

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška

- 1 durová, 1 mollová stupnice do vyšších poloh, akordy legato,
- 1 etuda,
- 1 delší skladba nebo 2 skladby kratší z různých stylových období.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí respektovat při jejich začleňování do hudebních seskupení, aby byl výsledný hudební produkt dynamicky a barevně vyvážen. To je akceptováno v jednotlivých výstupech tohoto předmětu.

Zaměření Hra na violu je v naší škole zastoupeno v poměrně malé míře s ohledem na specifika tohoto nástroje, jehož studium předpokládá určitou fyzickou i psychickou vyspělost žáka. Žáci mají možnost uplatnění jako sóloví instrumentalisté, hráči ve smyčcovém orchestru nebo jako členové různých komorních seskupení. Vzhledem ke skutečnosti, že samotné studium hry na tento nástroj je spíše vzácností, hráči na violu jsou v našem smyčcovém orchestru velmi vítáni.

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- zapojuje se do výběru repertoáru;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležité součásti konečného vyznění hry celé skupiny;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.7 Studijní zaměření – Hra na violoncello

Violoncello se svým krásným nezaměnitelným tónem ve velkém rozsahu od hlubokých basových poloh až po oblast, která je spíše doménou houslí, je nástrojem s širokou možností uplatnění. Kromě sólové hry je violoncello nepostradatelným nástrojem v komorní hře (smyčcový kvartet, kvintet, sextet nebo jako basso continuo v barokních skladbách) a v neposlední řadě jako součást orchestru, kde plní nejen funkci basového nástroje, ale jsou mu svěřovány (hlavně v období romantismu) i výrazné melodické pasáže.

Učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

	1. ročník	2. ročník
Hra na violoncello	1	1
Přípravná hudební výchova[1]	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na violoncello		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[2]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[3]	**Volitelný předmět[4]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violoncello		1	1	1	1
Komorní hra[5]	**Volitelný předmět[3]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

[1] Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[3] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[4] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[5] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na violoncello

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

Žák:

- sedí správně a přirozeně u nástroje;
- ukáže uvolněné držení smyčce, zahraje středem smyčce na dvou sousedních strunách smykem détaché;
- postaví levou ruku v základní II. poloze na všech strunách;
- zahraje pizzicato v základní II. poloze;
- přečte noty v basovém klíči v rozsahu II. polohy.

Přijímací zkouška:

- 2 lidové písně (arco, pizzicato)

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Záměrem ročníku je soustavná práce na přirozeném držení smyčce, uvolněnosti pravé i levé paže, spojení notového zápisu s orientací na hmatníku, vnímání kvality tónu a intonace.

Žák:

- hraje všemi částmi smyčce na dvou sousedních strunách smykem détaché;
- postaví prsty na hmatník podle notového zápisu;
- popíše funkci označení taktu a posuvek, správně použije repetici;
- zahraje durové stupnice přes jednu oktávu v základní II. poloze;
- doprovodí lidovou píseň dudáckými kvintami pizzicato (DA, GD);
- zahraje píseň s doprovodem učitele či CD.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice přes 1 oktávu,
- 1 etuda,
- 1 píseň nebo přednesová skladbička.

2. ročník

Záměrem tohoto ročníku studia je obeznámit žáka s hrou ve snížené a zvýšené poloze, nácvik výměny do VII. polohy, dynamické odstínění hry, základy hry z listu.

Žák:

- pravou rukou vytvoří při tahu smyčcem plynulé výměny u žabky a špičky, předvede smyky détaché, legato a jejich kombinace na dvou strunách;
- předvede polohu širokou sníženou a zvýšenou;
- zahraje durové stupnice ve snížené a zvýšené II. poloze;
- zahraje noty a pomlky celé, půlové, čtvrťové, osminové, tečkovaný rytmus ve čtvrťovém taktu;
- odliší hru piano a forte, zahraje akcent;

- předvede nácvik vibrata;
- zahraje skladbu zpaměti;
- doprovodí lidovou píseň kvintami na prázdných strunách (DA, DG, GC) arco;
- zahraje skladbu s doprovodem jiného nástroje, violoncella, CD.

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice přes dvě oktávy (z probraných),
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

3. ročník

Záměrem třetího ročníku studia hry na violoncello je soustavná práce s tónem, zvládnutí složitějších rytmů, seznámení se se čtvrtou a pátou polohou, nácvik vibrata, osvojení samostatného naladění nástroje.

Žák:

- ukáže plynulou výměnu smyčce u žabky a špičky, vytvoří poměrně kvalitní tón, předvede smyky détaché, legato, jednoduché staccato a jejich kombinaci;
- předvede úzkou, širokou sníženou a zvýšenou polohu na všech strunách v základní poloze;
- předvede výměnu do VII. polohy;
- zahraje melodickou ozdobu – příraz;
- zahraje drobné skladby v taktech čtvrťových a osminových, noty šestnáctinové, vysvětlí synkopu;
- na kratších skladbách z období klasicismu, romantismu, soudobé hudby (menuet, polka, polonéza) předvede dynamické rozdíly (p, f, crescendo, decrescendo), agogiku;
- na celých notách předvede pomalé vibrato;
- doprovodí jednoduché písně pomocí tóniky a dominanty.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur nebo moll přes dvě oktávy (z probraných),
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

Záměrem ročníku je další rozvoj techniky vibrata a dynamického odstínění tónu, rozvoj zběhlosti a pružnosti prstů, seznámení s tenorovým klíčem, zapojení žáka do komorní či souborové hry.

Žák:

- vytvoří kvalitní tón s využitím dynamiky;
- předvede uvolněnou pravou ruku při výměnách smyčce na základních smycích;
- zahraje vibrato na celých a půlových notách;
- zahraje durové a mollové stupnice přes 2 oktávy;
- přečte a zahraje noty v VII. poloze;
- v pomalém tempu zahraje trylek;

- přečte noty v tenorovém klíči;
- interpretuje složitější skladby (sonatiny, malá písňová forma);
- pozná hlavní hudební téma, určí tóninu;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 1. ročníku;

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur nebo moll přes dvě oktávy (z probraných),
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

Záměrem pátého ročníku je seznámení žáka se základní palcovou polohou, samostatné studium jednoduchých skladeb, čtení not v tenorovém a houslovém klíči.

Žák:

- použije základní smyčcovou techniku rozšířenou o nové technické prvky (skákavé smyky, předvede nácvik spiccata);
- ukáže zrychlení kmitu vibrata na menších notových hodnotách;
- zahraje stupnice dur a moll přes 2 oktávy kvalitním tónem;
- postaví ruku v palcové poloze v rozsahu d^1 – d^2;
- předvede nácvik základních flažoletů d^1, a^1;
- zahraje trylek a obal;
- interpretuje náročnější skladby - sonáty, variace;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 2. ročníku.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur nebo moll přes dvě oktávy (z probraných),
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

Záměrem ročníku je zdokonalení prstové zběhlosti a intonační jistoty, upevnění vibrata v palcové poloze, zvýšení kvality tónu v obtížnějších smycích (staccato, spiccato).

Žák:

- zahraje složitější smyky a jejich varianty – détaché, legato, staccato, spiccato;
- v pomalém tempu předvede řadové staccato;
- zahraje kvalitní vibrato, předvede nácvik vibrata v palcové poloze;
- postaví správně palec v I. palcové poloze d^1, a^1;
- interpretuje skladby s využitím I. palcové polohy;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 3. ročníku.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur nebo moll přes tři oktávy (z probraných),
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

7. ročník

Záměrem závěrečného ročníku prvního stupně je klást maximální důraz na kantilénu a celkové provedení skladeb v závislosti na daném stylovém období, upevňování dříve nabytých dovedností, příprava absolventského vystoupení.

Žák:

- předvede hru všemi částmi smyčce ve všech dynamických odstínech;
- zahraje vibrato, a to i v palcové poloze;
- zahraje vybrané durové a mollové stupnice přes tři oktávy;
- v palcové poloze zahraje v houslovém klíči po tón d^2;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 4. ročníku.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- stupnice dur či moll přes 3 oktávy s příslušným akordem,
- 2 etudy,
- 1 přednesová skladba.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

Ve II. stupni dbáme zejména na vyšší technickou zdatnost v palcových polohách při zachování kvalitního tónu i na nižších strunách. Žáka vedeme k samostatnému rozboru skladby (určení frází, analogických částí skladby, gradace apod.).

Žák:

- zahraje kombinaci smyků vyšší obtížnosti;
- zahraje plynule durové a mollové stupnice přes 3 oktávy;
- popíše formální stavbu studované skladby;
- interpretuje skladby v rozsahu do IV. palcové polohy.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je podporovat a dále rozvíjet žákovu samostatnost při nastudování skladby včetně návrhu prstokladů, agogiky a celkového pojetí hudebního díla. Je třeba též podpořit žáka v jeho individuálním hudebně osobnostním rozvoji.

Žák:

- zahraje v základní až VII. poloze a v těchto polohách provede plynule výměny;
- předvede přechod do středních palcových poloh;

- pohotově se orientuje v basovém, tenorovém, houslovém klíči;
- navrhne prstoklady a smyky ve skladbách baroka a klasicismu;
- kontroluje kvalitu tónu a intonaci ve skladbách z období baroka a klasicismu.

Postupová zkouška:

- stupnice přes 3 oktávy (dur a moll) s příslušným akordem;
- minimálně dvě skladby odlišného žánru.

III. ročník

V tomto ročníku klademe důraz na plynulost výměn ve vyšších palcových polohách, na rytmickou a zvukovou vyrovnanost spiccata a řadového staccata. Vedeme žáka k orientaci v soudobých skladbách, zejména v oblastech prstokladů a smyků.

Žák:

- předvede plynulou výměnu ve vyšších palcových polohách;
- navrhne prstoklady a smyky i ve skladbách soudobé hudby;
- zkombinuje druhy smyků, skákavé smyky zahraje ve středních tempech;
- rozliší interpretační způsob hry skladeb období baroka a klasicismu.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

Záměrem tohoto závěrečného ročníku žákova studia je rozvíjet a upevňovat schopnost tvoření zpěvného tónu, respektovat žákův vlastní výběr skladeb a podporovat samostatnost při jejich studiu. V dostatečné míře žáka seznámíme se základní sólovou a komorní violoncellovou literaturou.

Žák:

- zahraje ve středních tempech ve všech základních polohách;
- zahraje kombinace smyků v rychlejších tempech;
- pohotově se orientuje v basovém, tenorovém, houslovém klíči i ve skladbách soudobé hudby;
- interpretuje skladby období romantismu a soudobou hudbu (v tradičním notovém zápisu) a popíše jejich specifika;
- prokáže přehled o základní violoncellové literatuře.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) přes 3 oktávy s příslušným akordem,
- minimálně 2 skladby odlišného žánru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování" žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí respektovat při jejich začleňování do hudebních seskupení, aby byl výsledný hudební produkt dynamicky a barevně vyvážen. To je akceptováno v jednotlivých výstupech tohoto předmětu.

Uplatnění žáků hry na violoncello je v naší škole hlavně vázáno na jejich účinkování ve školním smyčcovém orchestru. V rámci komorní hry se však violoncello může uplatnit jako nedílná součást smyčcového kvarteta a téměř nepostradatelnou roli plní ve funkci basso continua při realizaci prakticky všech skladeb komorního charakteru z období baroka. Další uplatnění nalézá v klavírním triu nebo také jako duo, nejčastěji s jiným smyčcovým nástrojem nebo kytarou.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- zapojuje se do výběru repertoáru;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležité součásti konečného vyznění hry celé skupiny;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.8 Studijní zaměření – Hra na kontrabas

Kontrabas je nástroj primárně určený pro hru nejnižších basových poloh. Pro svůj jadrný zvuk je nepostradatelným nástrojem v orchestru, v komorní hře ve funkci bassa continua nebo jako součást smyčcového kvintetu. Velké uplatnění nalézá v hudbě lidové (např. cimbálová kapela), při hře pizzicato (drnkáním) také v orchestrech swingových a v různých jazzových seskupeních. Přes svou zdánlivou neohrabanost je však také stále více využíván i jako nástroj sólový.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na kontrabas		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[2]	**Volitelný předmět[3]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kontrabas		1	1	1	1
Komorní hra[4]	**Volitelný předmět[2]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[3] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[4] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na kontrabas

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Záměrem prvního ročníku je postupné upevňování přirozeného držení smyčce, uvolněnost pravé i levé paže, spojení notového zápisu s orientací na hmatníku, vnímání kvality tónu a intonace.

Žák:

- popíše nástroj, jeho ladění a využití v hudbě;
- předvede správný a přirozený postoj u nástroje;
- uvolněnou pravou rukou zahraje všemi částmi smyčce na dvou sousedních strunách smykem détaché;
- postaví levou ruku v základní půlové poloze na všech strunách;
- postaví prsty na hmatník podle notového zápisu;
- přečte noty v basovém klíči;
- použije správně dle zápisu hru pizzicato a arco;
- zahraje skladbu zpaměti v rozsahu půlové polohy na dvou strunách;
- doprovodí lidovou píseň hrou na prázdných strunách.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice přes 1 oktávu,
- 1 etuda,
- 1 píseň nebo drobná přednesová skladbička.

2. ročník

Seznámíme žáka s I. polohou, legatem přes strunu, pizzicatem a pracujeme na schopnosti dynamického odstínění hry. Záměrem je též rozvíjet v žákovi smysl pro hudebně výrazové ztvárnění dané skladby.

Žák:

- ukáže postavení ruky v půlové a I. poloze a předvede jejich plynulou výměnu;
- předvede a vysvětlí uvolňovací cviky;
- pravou rukou vytvoří při tahu smyčcem plynulejší výměny u žabky a špičky, předvede smyky détaché, legato a jejich kombinace na dvou strunách;
- zahraje noty celé, půlové, čtvrťové;
- použije dynamiku forte-piano, zahraje akcent;
- zahraje jednoduchý motiv zpaměti podle sluchu;
- doprovodí lidovou píseň pizzicato na prázdných strunách.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice přes 1 oktávu,
- 1 etuda,
- 1 píseň nebo přednesová skladba.

3. ročník

V tomto ročníku se soustředíme na práci s tónem, zvládnutí složitějších rytmů. Seznamujeme žáka s druhou a třetí polohou, vedeme jej k osvojení si samostatného naladění nástroje. Rozvíjíme žákův cit pro výrazové ztvárnění skladby.

Žák:

- postaví správně ruku v II. a III. poloze;
- předvede plynulou výměnu poloh i v legatu;
- plynule vymění smyk u žabky a špičky a vytvoří kvalitní tón;
- předvede znělé pizzicato;
- zahraje stupnicové postupy v pomalejších osminových notách;
- předvede dynamické rozdíly (p, f, crescendo, decrescendo), agogiku (ritardando, accelerando);
- zahraje zpaměti jednoduchou skladbu;
- doprovodí píseň arco základními harmonickými funkcemi TSD.

Postupová zkouška:

- 2 durové a mollové stupnice přes 1 oktávu,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

V tomto ročníku klademe důraz na nácvik vibrata a dynamické odstínění tónu. Rozvíjíme žákovu zběhlost a pružnost prstů a seznámíme jej s mezipolohami. Procvičujeme hru podle akordických značek.

Žák:

- předvede hru v mezipolohách a jejich plynulou výměnu;
- zareaguje správně na intonační nepřesnosti;
- vytvoří kvalitní tón s využitím základních dynamických stupňů;
- předvede uvolněnou pravou ruku při výměnách smyčce na základních smycích;
- zahraje vibrato na celých a půlových notách;
- použije pizzicato se střídáním prstů;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 1. ročníku;
- zahraje základní tóny podle jednoduchých akordických značek.

Postupová zkouška:

- 2 durové a mollové stupnice přes 1 oktávu,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

Soustavně pracujeme na zdokonalení techniky vibrata a plynulosti při výměně poloh v legatu. Seznamujeme žáka se čtvrtou a pátou polohou. Vedeme jej k využití přirozených flažoletů při ladění nástroje. Rozvíjíme žákovu schopnost hry podle akordických značek.

Žák:

- prokáže orientaci ve IV. a V. poloze a jejich notovém zápisu;
- zahraje vibrato na pomalejších čtvrťových notách;
- vysvětlí princip přirozených flažoletů a využije je při ladění nástroje i při intonační sebekontrole;
- pozná hlavní hudební téma, určí tóninu;
- při hře podle akordických značek využije i průchodných a střídavých tónů;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 2. ročníku.

Postupová zkouška:

- 2 durové a mollové stupnice přes 1 oktávu,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je pracovat na zdokonalení prstové zběhlosti a intonační jistoty. Nacvičujeme VI. a VII. polohu a zvyšujeme kvalitu tónu v obtížnějších smycích (staccato, martellato). Věnujeme se nácviku spiccata a řadového staccata. Seznámíme žáka s tenorovým klíčem.

Žák:

- předvede hru 3. prstem v VI. a VII. poloze;
- zahraje v pomalejším tempu šestnáctinové noty;
- zahraje melodické ozdoby (příraz, nátryl, trylek);
- navrhne řešení prstokladů a smyků;
- vypracuje návrh basového partu podle akordických značek s využitím vedlejších tónů;
- použije odlišný způsob interpretace různých slohových období;
- zahraje z listu na úrovni 3. ročníku.

Postupová zkouška:

- 2 durové a mollové stupnice přes 2 oktávy,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

7. ročník

Záměrem tohoto závěrečného ročníku je završit a upevnit všechny žákovy dosud získané zkušenosti a dovednosti a využít je pro studium absolventského repertoáru. Dále žáka seznámíme se základní palcovou polohou. Klademe důraz na kantilénu a celkové provedení skladeb v závislosti na daném stylovém období. Soustavně vedeme žáka k prohlubování muzikálnosti jeho projevu a samostatnosti při řešení technických i výrazových aspektů studované skladby.

Žák:

- předvede postavení palce a celé levé ruky v I. palcové poloze;
- předvede v pomalém tempu řadové staccato a spiccato;
- přečte noty v tenorovém klíči;

- zahraje základní smyky, jejich kombinace, smyky vyšší obtížnosti;
- předvede kvalitní vibrato, a to i v palcové poloze;
- zahraje z listu na úrovni 4. ročníku.

Závěrečná zkouška:

veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- durová nebo mollová stupnice přes 2 oktávy s příslušným akordem,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

V tomto ročníku žáka seznámíme s nácvikem dvojhlasu v základních polohách, vypracujeme přechody do palcových poloh s důrazem na správné postavení palce. Zaměříme se také na oblast hry podle akordických značek s přihlédnutím k žánru studované skladby.

Žák:

- zahraje jednoduché dvojhlasy v nižších základních polohách;
- předvede plynulý přechod do palcové polohy;
- zahraje všemi částmi smyčce ve všech dynamických odstínech;
- doprovodí podle notace i akordických značek a vytvoří vlastní doprovod.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Záměrem tohoto ročníku je dolaďování všech technických i výrazových aspektů žákovy hry. Rovněž žáka seznamujeme se středními palcovými polohami. Soustavně klademe důraz na zpěvnost tónu a podporujeme žákovu samostatnost při výběru skladeb a jejich nastudování. Upevňujeme žákovu znalost základní sólové kontrabasové literatury.

Žák:

- zahraje v základní až VII. poloze a v těchto polohách plynule provede výměny;
- předvede palcové polohy do d^2;
- zkombinuje druhy smyků a skákavé smyky hraje ve středních tempech;
- pohotově se orientuje v basovém a tenorovém klíči;

- samostatně vytvoří prstoklady ve skladbách baroka a klasicismu;
- kontroluje intonaci a kvalitu tónu ve skladbách z období baroka a klasicismu.

Postupová zkouška:

- stupnice s využitím palcových poloh (dur a moll) s příslušným akordem,
- 2 skladby odlišného žánru.

III. ročník

Žáka vedeme k pohotové hře z listu, dbáme na kvalitní tón při hře dvojhlasů, postupně využíváme přirozené flažolety a pomocné hmaty v obtížných pasážích, zejména ve vysokých palcových polohách.

Žák:

- předvede palcové polohy do g^2;
- přečte plynule noty v tenorovém a houslovém klíči;
- zahraje přirozené flažolety;
- samostatně vytvoří prstoklady ve skladbách rozličných stylových období;
- zahraje kombinace všech smyků i v rychlejších tempech.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

Záměrem tohoto závěrečného ročníku žákova studia je rozvíjet a upevňovat schopnost tvoření zpěvného tónu, respektovat žákův vlastní výběr skladeb a podporovat samostatnost při jejich studiu. V dostatečné míře žáka seznámíme se základní sólovou a komorní kontrabasovou literaturou.

Žák:

- zahraje ve středních tempech ve všech základních polohách;
- popíše princip a předvede vytvoření umělého flažoletu;
- rozliší interpretační způsob hry skladeb období romantismu a soudobé hudby (v tradičním notovém zápisu);
- prokáže intonační a tónovou sebekontrolu ve skladbách z období romantismu a soudobé hudby;
- prokáže přehled o základní kontrabasové literatuře všech slohových období.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s využitím palcových poloh s příslušným akordem,
- 2 skladby odlišného žánru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování" žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.
Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí respektovat při jejich začleňování do hudebních seskupení, aby byl výsledný hudební produkt dynamicky a barevně vyvážen. To je akceptováno v jednotlivých výstupech tohoto předmětu.
Uplatnění kontrabasistů je v naší škole hlavně vázáno na jejich účinkování ve školním smyčcovém orchestru. V oblasti komorní hudby je využíván jako basso continuo v barokních skladbách. Při hře pizzicato se kontrabas může nejlépe uplatnit coby doprovodný nástroj při realizaci taneční, jazzové či swingové hudby. Je také nástrojem, bez něhož se neobejde cimbálová kapela, což naznačuje další možnost uplatnění po ukončení studia v naší škole.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležité součásti konečného vyznění hry celé skupiny;
- výrazněji zasahuje do diskuze ohledně způsobu interpretačního ztvárnění dané skladby;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.9 Studijní zaměření – Hra na zobcovou flétnu

Zobcová flétna vznikla již ve středověku (11. století) jako předchůdce příčné flétny. Byla z jednoho kusu dřeva. Později se skládala ze tří částí, zdokonalena byla v 15. - 17. století. Ve své době se těšila velké oblibě. Tehdy se vytvořila celá skupina nástrojů a jejich polohy se označovaly soprán až bas v ladění C a F. Toto rozdělení známe až do současné doby. Velký návrat zobcové flétny zaznamenáváme na počátku 20. století. Flétnu rozlišujeme podle materiálu od různých druhů dřev až po plastovou. Ta se více využívá ve výuce dětí. Její dostupnost, přenosnost a snadnější způsob tvoření tónu jsou mimo jiné důvody, proč je v současné době v základních uměleckých školách tolik rozšířená.
Hra na zobcovou flétnu se vyučuje individuálně nebo ve skupině maximálně čtyř žáků.

Učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

	1. ročník	2. ročník
Hra na zobcovou flétnu	1	1
Přípravná hudební výchova[1]	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na zobcovou flétnu		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[2]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[3]	**Volitelný předmět[4]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na zobcovou flétnu		1	1	1	1
Komorní hra[5]	**Volitelný předmět[3]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

[1] Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova jsou uvedeny v kapitole 5.2.
[2] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.
[3] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).
[4] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.
[5] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na zobcovou flétnu

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

Záměrem přípravného ročníku je seznámit žáka se zásadami správného dýchání a nasazování tónu jazykem. U žáka probouzíme zájem o hudbu i nástroj, rozvíjíme jeho smysl pro rytmus a čistou intonaci. Žák se učí správnému držení nástroje a seznamuje se se základy prstové techniky.

Žák:

- pojmenuje části nástroje a předvede jeho údržbu;
- předvede správné držení nástroje a postoj při hře;
- ukáže techniku nasazení tónu s propojením artikulace jazyka;
- zahraje v rozsahu d^1 - d^2 a noty celé až čtvrťové;
- zahraje jednoduché melodie v daném rozsahu.

Přijímací zkouška:

- dovednost správného držení nástroje, nasazení tónu a dýchání;
- 3 lidové písně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je zdokonalovat techniku správného dýchání pomocí bránice, a tím pracovat na kvalitě tónu. Dále rozvíjíme prstovou techniku, smysl pro rytmus a čistou intonaci. Učíme žáka rozlišovat základní způsoby artikulace - non legato, legato.

Žák:

- předvede správné držení nástroje a postoj při hře;
- správně využívá funkce bránice při dýchání;
- ovlivní silou dechu kvalitu tónu;
- předvede funkci jazyka při tvorbě tónu a nasazení;
- předvede rozsah c^1 – g^2, včetně fis^1, fis^2 a hes^1;
- zahraje stupnice C, G a F dur;
- zahraje noty osminové - celé tenuto a legato;
- rozpozná tempo pomalé a rychlé;
- zahraje drobné skladby v rozsahu c^1 – g^2.

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice,
- 1 cvičení,
- 1 přednesová skladba.

2. ročník

Navazujeme na žákovy znalosti a dovedností získané v prvním ročníku a zdokonalujeme je. Způsoby artikulace rozšiřujeme o staccato. Je třeba dbát na postupné zlepšování kvality tónu a osvojování si intonačního cítění. Získaný cit pro hudbu žák uplatňuje v drobných skladbách.

Žák:

- předvede rozsah c^1 - h^2, včetně zvýšených a snížených tónů;
- rytmicky zahraje notu čtvrťovou s tečkou;
- charakterizuje základní tempa - andante, allegro, moderato;
- rozpozná charakter skladby - veselá a smutná, pomalá a rychlá;
- měkce nasadí jazykem tón;
- zahraje drobné skladby různých stylových období.

Postupová zkouška:

- durová nebo mollová stupnice s akordem,
- 1 cvičení z probrané školy,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

3. ročník

Záměrem je zdokonalovat kulturu tónu, rozšiřovat žákovo hudební cítění a jeho schopnost užívat výrazové prostředky při nácviku skladeb.

Žák:

- popíše a předvede prstoklad v celém rozsahu nástroje;
- předvede artikulaci staccato, legato, tenuto ve složitějších rytmech;
- zahraje rytmické hodnoty od šestnáctinových not, včetně osminové s tečkou, trioly a synkopy;
- prokáže orientaci v notovém zápisu;
- zahraje zpaměti durové i mollové stupnice a akordy do 3# a 2b;
- předvede celistvou frázi na jeden nádech;
- navrhne vhodné místo pro tento nádech;
- zahraje základní melodické ozdoby - příraz, nátryl, trylek.

Postupová zkouška:

- 1 durová i mollová stupnice s akordem zpaměti,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

Žáci, kteří začali se studiem altové flétny, zahrají jedno cvičení z probrané školy.

4. ročník

Rozvíjíme interpretační dovednosti žáka pomocí skladeb s doprovodem jiného nástroje. Žák postupně získává zkušenosti při veřejných vystoupeních. Záměrem čtvrtého ročníku je též seznámit žáka s účinkováním v rámci komorního seskupení. V tomto ročníku by se měl seznámit s altovou flétnou, orientovat se v instruktivních i přednesových skladbách pro tento nástroj a chápat kombinaci ladění C a F.

Žák:

- zkombinuje osvojené artikulační prvky a užije je při hře melodické linky;
- předvede pomocné hmaty pro melodické ozdoby;
- zahraje zpaměti durové i mollové stupnice a akordy do 4# a 3b;
- doladí se k doprovodnému nástroji;
- zahraje na altovou flétnu jednodušší skladby.

Postupová zkouška:

- durová i mollová stupnice s akordem a jeho obraty zpaměti,
- 1 etuda,
- 1 cvičení ze školy hry na altovou flétnu,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

Soustředíme se na uplatnění žákovy hry na altovou flétnu nejen při skladbách sólových, ale také komorních, kde má spíše funkci doprovodu. Žák se učí přizpůsobovat jiným hlasům. Zdokonalujeme interpretační dovednosti žáka v rámci skladeb různých stylových období. Hrou na veřejných vystoupeních získává žák hráčskou jistotu.

Žák:

- předvede prstoklad obou fléten v celém rozsahu nástroje;
- zahraje na oba nástroje skladbu v rychlejším tempu;
- zahraje stupnice a akordy zpaměti;
- prokáže orientaci v notaci altové flétny;
- rozliší rovný tón a tón s vibratem.

Postupová zkouška:

- stupnice a akordy zpaměti,
- 1 etuda na sopránovou nebo altovou flétnu,
- 1 rozsáhlejší skladba pro sopránovou flétnu,
- 1 drobnější skladba pro altovou flétnu.

6. ročník

Záměrem je další prohlubování žákovy schopnosti výrazového ztvárnění skladby na altovou flétnu. Učíme jej pohotovosti při střídání různého ladění nástrojů – C a F. Žáci s drobnými prsty mohou hrát na sopraninovou flétnu, ostatní se obeznamují s hrou na tenorovou flétnu. Vedeme žáka k aktivní hudební spolupráci při komorní hře.

Žák:

- zahraje vybranou pasáž v různých rytmických kombinacích v celém rozsahu nástroje;
- zahraje v rychlejším tempu s důrazem na koordinaci prstů;
- použije vědomě vibrato;
- doladí se k doprovodnému nástroji;
- zahraje skladby z období baroka, klasicismu až po současnost.

Postupová zkouška:

- hra mollových a durových stupnic s akordy,
- 1 etuda v daném tempu,
- přednesové skladby pro různé druhy zobcových fléten rozsáhlejšího charakteru.

7. ročník

Záměrem ročníku je připravit žáka na závěrečné absolventské vystoupení. Volíme vhodný repertoár pro nastudování s ohledem na žákovy schopnosti. Připravujeme žáka na studium II. stupně, kde může dále rozvíjet své dovednosti.

Žák:

- zahraje všechny durové a mollové stupnice a tónické kvintakordy;
- předvede staccato v rychlém tempu;
- zahraje skladbu z listu na úrovni 3. ročníku;
- samostatně se orientuje v notovém zápise;
- zahraje melodické ozdoby.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- dvě skladby odlišného charakteru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na zdokonalení prstové techniky, propracování složitějších melodických ozdob, zdokonalení legatových vazeb ve vysokých polohách a snažíme se o dynamické odstínění hry.

Žák:

- zahraje v celého rozsahu nástroje i v rychlejších tempech;
- prokáže orientaci v notaci více typů fléten;
- navrhne použití melodických ozdob;
- zahraje dominantní a zmenšené septakordy.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

V tomto stádiu studia hry na zobcovou flétnu navazujeme na celkovou úroveň žákových znalostí a dovedností, které si osvojil v průběhu dosavadního studia. Přitom respektujeme žákovu osobnost a jeho hudebně vkusové preference. Vedeme žáka k pokročilejší sluchové sebekontrole a dalšímu rozvoji prstové techniky. Důkladněji propracováváme všechny artikulační způsoby - legato, staccato, tenuto. Soustavně rozvíjíme výrazovou a dechovou stránku hry - dynamiku, frázování.

Žák:

- měkce nasadí tón, předvede nácvik dvojitého staccata;
- předvede všechny rytmické útvary včetně tečkovaného rytmu;
- uplatní různé typy artikulací a dynamiky;
- předvede kontrolovanou intenzitu dechu v dlouhých frázích;
- samostatně naladí flétnu.

Postupová zkouška:

- stupnice dur i moll s akordy a obraty v rychlejším tempu,
- 2 etudy,
- 2 přednesové skladby.

III. ročník

V tomto ročníku dbáme zejména na přesnost provedení rychlejších hodnot a melodických ozdob, vedeme žáka k tomu, aby skladbě rozuměl i po formální stránce a respektoval zákonitosti interpretace dané slohovým obdobím studované skladby.

Žák:

- předvede dvojité staccato a frullato;
- dodrží danou dynamiku;
- dodrží interpretační zákonitosti v závislosti na slohovém období;
- popíše formální strukturu skladby.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

Záměrem závěrečného ročníku je dolaďování všech technických i výrazových aspektů žákovy hry. Podporujeme žákovu schopnost interpretace různých žánrových přednesů, jeho zběhlost ve hře z listu a pohotovost při zvládání problematiky hry na jednotlivé typy fléten. Vedeme žáka k větší samostatnosti při nácviku skladeb a připravujeme jej na závěrečný absolventský koncert. Respektujeme osobnost žáka a jeho vyhraněné hudebně vkusové preference.

Žák:

- zahraje stupnice a akordy v celém rozsahu nástroje v rychlém tempu a s užitím artikulací;
- samostatně navrhne nádechové značky a provede melodické ozdoby;
- interpretuje více hudebních žánrů, popíše jejich rozdílný hudební charakter;

- zahraje skladbu, na jejímž výběru se na základě vlastních vkusových preferencí spolupodílel.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí je respektovat a zahrnout je do výstupů Komorní hry u každého z nich.

Zobcová flétna je vzhledem ke zvukovým možnostem nástroje přímo předurčena komorní hře. Může se uplatnit v ryze flétnovém seskupení s použitím jednotlivých druhů zobcových fléten (sopránová, altová, tenorová, atd.), čímž mohou vznikat různě početné soubory. Zobcová flétna je velmi platná i v komorních souborech v kombinaci s jinými nástroji, nejčastěji dřevěnými dechovými, smyčcovými nebo kytarou.

<u>Učební osnovy vyučovacího předmětu</u>:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- zapojuje se do výběru repertoáru;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- výrazněji zasahuje do diskuze ohledně způsobu interpretačního ztvárnění dané skladby;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.10 Studijní zaměření – Hra na příčnou flétnu

Příčná flétna patří mezi nejstarší hudební nástroje - první doklady o její existenci nacházíme již v pravěku a starém Egyptě. Zlatou dobu představovalo pro tento nástroj 18. století, kdy vzniklo nejvíce flétnové literatury. Původní flétna se vyráběla ze dřeva a bez klapek pouze s dírkami. Postupně procházela určitými vývojovými změnami, až v polovině 19. století dospěla do dnešní podoby. Moderní flétna je vhodná nejen pro barokní a klasicistní hudbu, ale lze jí použít i pro interpretaci soudobých i populárních skladeb.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na příčnou flétnu		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[2]	Volitelný předmět[3]				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na příčnou flétnu		1	1	1	1
Komorní hra[4]	Volitelný předmět[3]	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[3] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[4] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na příčnou flétnu

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Záměrem prvního ročníku je probudit žákův zájem o hru na příčnou flétnu. Soustředíme se na rozvoj žákovy vnitřní představy čistého flétnového tónu, který by měl být postupně schopen zvukově realizovat. Pěstujeme žákovo cítění hudební fráze a melodické linie. Seznamujeme žáka s funkcí mechaniky a zásadami ošetřování nástroje.

Žák:

- při hře zaujme správný uvolněný postoj;
- předvede brániční dýchání a tvoření tónu;
- zahraje v rozsahu d^1 - g^2 v celých až čtvrťových notách;
- zahraje tenuto a legato;
- zahraje stupnice do 2# a 1b;
- zahraje lidovou píseň zpaměti.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení,
- 1 píseň zpaměti.

2. ročník

Prohlubujeme žákovu schopnost užívat výrazové prostředky – non legato, legato, staccato. Žák rozvíjí kvalitu tónu na tónových cvičeních a je veden k intonační čistotě. Zařazujeme přednesové skladby různých žánrů - tance, písně apod.

Žák:

- zahraje v rozsahu d^1 - d^3 v osminových notách;
- předvede základní dynamiku piano - forte;
- zahraje stupnice do 3# a 2b a akordy;
- předvede dechovou techniku a brániční dýchání;
- přečte notový zápis ve čtvrťových taktech.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice s akordem,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

3. ročník

Upevňujeme získané dovednosti a vedeme žáka ke zlepšování kultury tónu. Seznamujeme žáka se skladbami různých stylových období.

Žák:

- předvede oktávová legata v pomalém tempu;

- zahraje v rozsahu do f^3;
- zahraje stupnice do 4# a 3b v notách osminových;
- zahraje legato, tenuto, staccato;
- předvede crescendo, decrescendo a akcent;
- zahraje základní melodické ozdoby příraz a trylek;
- zahraje s klavírním nebo kytarovým doprovodem.

Postupová zkouška:

- 1 durová nebo mollová stupnice s akordem,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

Vedeme žáka k uvědomělému propracovávání kultury tónu a k intonační čistotě hry. Seznámíme jej s vibratem a zvyšujeme technickou zběhlost jeho hry. Žák si upevňuje schopnost využití výrazových prostředků, které uplatňuje u studia skladeb. Rozvíjíme žákovu působnost v komorní hře.

Žák:

- zahraje v rozsahu do g^3;
- předvede užití bránice při hře v tříčárkované oktávě;
- předvede základní artikulace ve středním tempu;
- zahraje stupnice v rozsahu dvou oktáv a akordy s obraty;
- zahraje další melodické ozdoby - nátryl, obal;
- popíše a ukáže princip vibrata;
- zareaguje dolaďováním na intonační nepřesnosti při souhře,
- zahraje skladbu v sonátové formě.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice s akordy a obraty,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je naučit žáka techniku tvoření tónu s vibratem a obohacení výrazových prostředků o další způsoby nasazování – sforzato, čisté a měkké nasazení tónu pomocí bránice. Rozvíjíme žákův smysl pro hudební spolupráci v rámci komorní hry.

Žák:

- zahraje durové i mollové stupnice do 4# a 4b, včetně akordů;
- zahraje stupnice a akordy v rychlejším tempu;
- předvede hru celé dynamické škály;
- kontroluje kvalitu a čistotu tónu a jeho intonaci;
- předvede plánovaný nádech v přednesových skladbách;
- zahraje skladby z různých stylových období.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice s akordy a obraty,
- 1 etuda,
- 2 skladby odlišného charakteru.

6. ročník

Prohlubujeme žákovu kulturu tónu s vibratem a jeho čisté nasazení. Dbáme na to, aby žák uvědoměle využíval osvojených výrazových prostředků při nácviku skladeb. Rozvíjíme žákovu schopnost osvojení si intonace nástroje v jednotlivých polohách a ladění s jinými nástroji.

Žák:

- předvede kvalitní tón v celém rozsahu;
- předvede prstovou techniku v nejvyšším rejstříku;
- zahraje chromatickou řadu do g^3;
- zahraje skladby různých hudebních stylů a žánrů;
- samostatně interpretuje melodické ozdoby.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice s akordy a obraty v rozsahu nástroje,
- 1 etuda,
- 2 přednesové skladby.

7. ročník

Záměrem tohoto závěrečného ročníku je završit všechny žákovy dosud získané zkušenosti a dovednosti a využít je pro studium absolventského repertoáru. Soustavně vedeme žáka k prohlubování muzikálnosti jeho projevu a samostatnosti při řešení technických i výrazových aspektů studovaných skladeb. Zdůrazňujeme nutnost stylové interpretace skladby. Zohledníme názor žáka při výběru skladeb na závěrečné vystoupení.

Žák:

- zahraje všechny durové a mollové stupnice s kvintakordy, septakordy a jejich obraty;
- předvede staccato v rychlém tempu;
- zahraje zvukově vyrovnaným tónem ve všech rejstřících;
- zahraje skladbu z listu na úrovni 3. ročníku;
- doladí intonačně choulostivé tóny.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na vylehčení nátisku, rozvoj prstové techniky a vysvětlíme zákonitosti interpretace různých žánrů.

Žák:

- zahraje lehkým nátiskem v části rozsahu nástroje;
- předvede hru melodických ozdob;
- vysvětlí a předvede interpretační specifika skladeb různých žánrů.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

V tomto ročníku pracujeme na dalším uvolnění nátisku a na soustavném zdokonalování kvality tónu. Rozvíjíme cit pro stavbu hudební fráze s využitím ekonomiky dechu. Vedeme žáka k intonační jistotě a sluchové sebekontrole spojené s naladěním nástroje.

Žák:

- zahraje lehkým nátiskem v celém rozsahu nástroje;
- zahraje obtížné rytmické útvary;
- předvede hru melodických ozdob;
- vypracuje nádechy a frázování;

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s kvintakordem, septakordem a jejich obraty,
- 1 etuda,
- 2 přednesové skladby.

III. ročník

V tomto ročníku žáka seznámíme s principem a využitím dvojitého staccata, podporujeme žákovu schopnost samostatně navrhnout frázování a artikulaci.

Žák:

- předvede nácvik dvojitého staccata a frullata;
- popíše formální strukturu studované skladby;
- samostatně vypracuje návrh frází a zahraje je;
- samostatně vypracuje návrh artikulace, melodických ozdob a zahraje je.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

Záměrem závěrečného ročníku je dolaďování všech technických i výrazových aspektů žákovy hry. Zdokonalujeme artikulační prvky s prstovou technikou - legato, staccato. Dbáme na uvědomělé nasazování tónu a jeho intonační čistotu, rozvíjíme techniku vibrata. Vedeme žáka k větší samostatnosti při nácviku skladeb a připravujeme jej na závěrečný absolventský koncert. Respektujeme osobnost žáka a jeho vyhraněné hudebně vkusové preference.

Žák:

- využije svých interpretačních zkušeností k samostatnému studiu nových skladeb;
- popíše formální strukturu studované skladby;
- popíše a předvede stylovou interpretaci;
- popíše a předvede údržbu a základní seřízení nástroje;
- prokáže přehled o základní sólové a komorní literatuře příčné flétny.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 skladby odlišného charakteru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí je respektovat a zahrnout je do výstupů Komorní hry u každého z nich.

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Příčná flétna patří mezi nástroje, které mají velmi univerzální uplatnění. V komorních skladbách období baroka v triových sonátách, v jiných obdobích často jako duo s kytarou či jiným nástrojem. V naší škole tvoří příčná flétna důležitou součást dechového orchestru, někdy je také využívána v orchestru smyčcovém spolu s ostatními dechovými nástroji.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- zapojuje se do výběru repertoáru;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležitou součást konečného vyznění hry celé skupiny;
- výrazněji zasahuje do diskuze ohledně způsobu interpretačního ztvárnění dané skladby;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.11 Studijní zaměření – Hra na klarinet

Klarinet je dřevěný plátkový nástroj. V jednoduché podobě byl znám již v antické kultuře. Začátkem 17. století se nástroj obohatil o klapky. V polovině 19. století byl opatřen Böhmovou mechanikou. Dnešní konečná podoba nástroje se ustálila kolem roku 1960. V naší škole je klarinet zastoupen v různých obsazeních i žánrech. Žáci se věnují jednak sólové hře na tento nástroj, avšak účastní se postupně též souborové hry v duu či triu. Jejich repertoár zahrnuje pestrou škálu stylů a žánrů, nevyjímaje skladby populárního a jazzového charakteru. Svou hrou obohacují také školní dechový orchestr.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na klarinet		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[2]	**Volitelný předmět[3]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klarinet		1	1	1	1
Komorní hra[4]	**Volitelný předmět[3]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[3] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[4] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na klarinet

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Záměrem prvního ročníku je seznámit žáka s nástrojem, jeho sestavováním, základní údržbou a také údržbou plátků. Vedeme žáka ke správnému držení nástroje a postoji při hře. Učíme základy dechové techniky a nátisku. Žák poznává základní techniky hry jako je détaché, legato.

Žák:

- popíše stavbu a historii nástroje;
- ukáže základní údržbu nástroje a plátku;
- předvede bráničí dýchání, nádech ústy a kontrolovaný výdech;
- drží při hře nástroj ve vyvážené poloze při správném postoji a uvolněnosti rukou;
- předvede elementární technické prvky hry, jako je nasazení a ukončení tónu, détaché, legato;
- zahraje základní rytmické hodnoty v pomalém tempu;
- předvede hru détaché, legato;
- zahraje dostatečný zvukově kvalitní tón, předvede hru tenuto v tónovém rozsahu e -a^1;
- interpretuje lehčí skladby popř. lidové písně různého charakteru.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice a kvintakord,
- 2 cvičení ze školy hry na nástroj,
- 1 píseň zpaměti.

2. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na kultivaci tónu. Rozvíjíme žákovu schopnost artikulace, kterou rozšiřujeme o staccato. Zdokonalujeme žákovo vnímání rytmu, hudební paměť a schopnosti soustředění se při hře. Dále se zabýváme dechovou technikou. Postupně rozvíjíme žákovu schopnost hry z listu.

Žák:

- předvede správné návyky při držení nástroje - nízký prstoklad;
- předvede techniku bráničního dýchání a prodlužování výdechu;
- předvede přechod ze šalmajového rejstříku do clarinového v tónovém rozsahu e - g^2;
- ukáže hru legato;
- zahraje stupnice durové do 1# a 1b;
- interpretuje lidové písně a jednodušší skladby;
- předvede základní dynamiku - forte a piano;
- zahraje přednesovou skladbu s klavírním doprovodem.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice a akordy,
- 2 cvičení ze školy hry na nástroj,
- 1 přednesová skladba přiměřené obtížnosti.

3. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je soustavné rozvíjení kultury tónu a s tím spojené prohlubování žákovy schopnosti zvukově vyrovnané hry v získaném rozsahu. Zrychlujeme hru staccato a upevňujeme prstovou techniku. Soustředíme se též na rozvoj výrazové stránky hry – dynamiku a nácvik lehčích melodických ozdob.

Žák:

- ukáže všechny prstoklady v rozsahu do c^3;
- předvede techniku hry staccato a legato;
- zahraje vydržované tóny;
- předvede nasazení a zvukovou vyrovnanost ve všech rejstřících;
- zahraje stupnice durové do 2# a 2b, mollové do 1# a 1b včetně příslušných kvintakordů a jejich obratů;
- charakterizuje běžná tempová a dynamická označení, zahraje zvukově kvalitní tón včetně jeho dynamických odstínů;
- prokáže orientaci v notovém zápisu (předznamenání a tempové označení);
- předvede spolupráci s klavírním popř. jiným harmonickým doprovodem.

Postupová zkouška:

- 1 durová nebo mollová stupnice s akordy,
- 2 etudy,
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

V tomto ročníku s žákem rozšiřujeme a upevňujeme různé způsoby frázování, nacvičujeme složitější melodické ozdoby. Dbáme na vyrovnanost hry ve volnějších i rychlejších tempech. Záměrem je též seznámit žáka s oktávovou transpozicí a položit základy hry kadencí.

Žák:

- předvede získané technické dovednosti při uvědomělém tvoření tónu s důrazem na jeho kvalitu;
- zahraje vydržované tóny crescendo a decrescendo s kontrolou správného nasazení;
- zahraje stupnice durové do 3# a 3b, mollové do 2# a 2b včetně příslušných kvintakordů a jejich obratů;
- předvede hru tenuto, staccato, legato a portamento;
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů v různých tempech;
- zahraje z listu skladbu nebo orchestrální part;
- interpretuje skladbu zpaměti.

Postupová zkouška:

- 2 durové či mollové stupnice s akordy,

- 2 etudy,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je rozšíření žákova tónového rozsahu, rozvoj nástrojové techniky a artikulace, zdokonalování kvality tónu ve všech polohách. V přednesových skladbách používáme melodické ozdoby a vedeme žáka k větší samostatnosti při jejich nácviku. Vedeme též žáka k samostatnému respektování a užívání dynamických, tempových a přednesových označení v notovém zápisu.

Žák:

- předvede rozsah nástroje po e^3;
- prokáže orientaci v interpretaci běžných melodických ozdob;
- zahraje stupnice durové do 4# a 4b, mollové do 3# a 3b včetně příslušných kvintakordů a jejich obratů v různých artikulacích;
- respektuje dynamická, tempová a přednesová označení a předvede je při interpretaci skladby;
- zareaguje na intonační nepřesnosti při souhře s jiným nástrojem.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice s akordy a obraty,
- 2 etudy,
- 2 přednesové skladby různého charakteru.

6. ročník

Soustavně upevňujeme kulturu tónu v krajních polohách a stále zdokonalujeme nátisk v celém rejstříku. Rozšiřujeme repertoár s přihlédnutím k žákovu hudebnímu vkusu. Procvičujeme hru z listu.

Žák:

- předvede rozsah po f^3 a předvede techniku hry ve vysoké poloze;
- zahraje kvalitním tónem s využitím plné dechové opory v celém svém užívaném tónovém rozsahu;
- zahraje staccato v rychlejším tempu;
- charakterizuje odlišné frázování v taneční a jazzové hudbě;
- respektuje rozličné hudební styly a přizpůsobí vlastní interpretaci skladby jejich charakteru.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice s akordy a obraty,
- 3 etudy,
- 2 přednesové skladby různého charakteru.

7. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je završit všechny žákovy dosud získané zkušenosti a dovednosti a využít je pro studium absolventského repertoáru. Soustavně vedeme žáka k prohlubování muzikálnosti jeho projevu a samostatnosti při řešení technických i výrazových aspektů studované skladby. Zdůrazňujeme nutnost stylové interpretace skladby. Repertoár volíme s ohledem na žákovy hudebně vkusové preference.

Žák:

- zahraje chromatickou stupnici v celém rozsahu nástroje;
- předvede hru v celé dynamické škále;
- samostatně volí pomocné hmaty s ohledem na techniku a intonaci;
- předvede hru melodických ozdob;
- předvede elementární transpozici o sekundu výš;
- interpretuje skladby různých hudebních stylů a respektuje jejich rozdílný charakter.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- durové i mollové stupnice s kvintakordy,
- 2 etudy,
- 2 přednesové skladby různého charakteru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na vyrovnanost hry, vhodnou volbu pomocných hmatů a celkové zdokonalení prstové techniky.

Žák:

- zahraje vyrovnaný tón ve všech rejstřících;
- samostatně zvolí pomocné hmaty s ohledem na techniku a intonaci;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 4. ročníku.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Vedeme žáka k uvědomělému uplatňování všech dosud získaných dovedností technického i výrazového charakteru. Je třeba soustavně prohlubovat zvukovou barvu a kvalitu tónu a rozvíjet schopnost nátisku. Rozvíjíme též pohybovou stránku prstové techniky. Rozšiřujeme žákovu zběhlost ve hře melodických ozdob. Rozvíjíme cit pro stavbu hudební fráze s využitím ekonomiky dechu. Vedeme žáka k intonační jistotě a sluchové sebekontrole spojené s naladěním nástroje.

Žák:

- zahraje stupnice a akordy v rychlém tempu v celém rozsahu;
- zahraje zmenšený a zvětšený kvintakord;
- předvede nácvik vibrata;
- prokáže orientaci v notovém zápise, charakterizuje formální výstavbu skladby;
- samostatně navrhne nádechy a frázování;
- předvede v plném rozsahu dynamiku;
- popíše další plátkové nástroje, jako je např. saxofon;
- prokáže cit pro stavbu hudební fráze a stylový výraz hraných skladeb.

Postupová zkouška:

- 1 etuda,
- 2 přednesové skladby nebo část z vícevětého cyklu.

III. ročník

V tomto roce vedeme žáka k samostatnosti při návrhu nádechů a frázování, seznámíme žáka se swingovým frázováním a se základním schématem blues.

Žák:

- samostatně navrhne nádechy a frázování;
- zahraje z listu orchestrální part;
- popíše a předvede swingové frázování;
- popíše schéma dvanáctitaktového blues a předvede jednoduchou improvizaci.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

Vedeme žáka k plnému využití všech dosud získaných dovedností technického i výrazového charakteru a k uvědomělému používaní transpozic. Rozvíjíme jeho hudební paměť, pohotovost hry z listu a samostatnost při interpretaci rozličných hudebních stylů. Respektujeme osobnost žáka a jeho vyhraněné hudebně vkusové preference při výběru absolventského repertoáru.

Žák:

- předvede vědomé použití vibrata ve vhodných skladbách;
- prokáže orientaci v notovém zápise i v celkové struktuře dané skladby;
- popíše prvky moderní nástrojové techniky a zahraje na nástroj - např. glissando;
- popíše pentatonické a bluesové stupnice;
- předvede jednoduchou improvizaci na dané harmonické schéma.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 přednesové skladby odlišného charakteru,

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí je respektovat a zahrnout je do výstupů Komorní hry u každého z nich.

Klarinet je vzhledem ke svým zvukovým možnostem nezbytnou součástí dechového orchestru naší školy, takže souborová hra se nejčastěji odehrává právě tam. Uplatnění tohoto nástroje je však velmi univerzální a skupinovou hru mohou žáci studující tento nástroj absolvovat též prostřednictvím předmětu Komorní hra, což je určitá alternativa hry v orchestru.

<u>Učební osnovy vyučovacího předmětu</u>:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;
- je schopen interpretace skladeb v různých komorních seskupeních;

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- zapojuje se do výběru repertoáru;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležitou součást konečného vyznění hry celé skupiny;
- výrazněji zasahuje do diskuze ohledně způsobu interpretačního ztvárnění dané skladby;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.12 Studijní zaměření – Hra na saxofon

Saxofon je jednoplátkový dřevěný dechový nástroj vyráběný převážně z mosazi. Používá se především v jazzu (jako sólový nástroj i jako součást jazzových komorních souborů či orchestrů) a v menší míře i v klasické hudbě. Původním záměrem však bylo vytvořit nástroj vhodný pro dechové a vojenské orchestry. Do rodiny dřevěných dechových nástrojů patří kvůli své stavbě a způsobu jakým se na něj hraje. Již od počátku byly saxofony konstruovány výhradně z kovu.

Během studia hry na saxofon si žáci osvojí technické a výrazové aspekty hry na tento nástroj, které dál rozvíjejí dle svých individuálních schopností. Ve výuce se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Uplatnění hráčů na tento nástroj je velmi univerzální. Kromě sólové hry mohou působit v dechovém orchestru naší školy, nebo být součástí rozličných komorních seskupení.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na saxofon		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[2]	**Volitelný předmět[3]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na saxofon		1	1	1	1
Komorní hra[4]	**Volitelný předmět[3]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[3] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[4] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na saxofon

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Vedeme žáka k vyváženému držení nástroje a těla, k osvojení si správného dýchání a k upevňování nátiskové techniky. Učíme žáka správnému tvoření tónu s nasazením jazyka. Seznamujeme jej se zásadami péče o nástroj a plátek.

Žák:

- popíše stavbu nástroje a jeho využití v hudbě;
- předvede práci s plátkem včetně odpovídající péče o něj;
- ukáže vyvážené držení nástroje, držení těla a správné dýchání;
- předvede nátiskovou techniku a princip tvoření tónu nasazením jazyka o plátek;
- zahraje tenuto v rozsahu g^1 - c^2;
- interpretuje jednodušší lidové písně, popřípadě snadné skladby.

Postupová zkouška:

- lidová píseň v rozsahu g^1-c^2,
- 2 cvičení.

2. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je soustavná práce na dechové technice založené na uvědomělém žeberně-bráničním dýchání. Žák si postupně osvojuje správnou artikulaci - non legato a legato. Dále pracujeme na kvalitě tónu.

Žák:

- předvede dechovou techniku s oporou bránice;
- zahraje rovným tónem;
- propojí správnou artikulaci s nasazováním tónu a prstovou technikou;
- předvede hru legato v tónovém rozsahu d^1– g^2;
- zahraje stupnice durové do 1# a 1b;
- zahraje s doprovodným hudebním nástrojem.

Postupová zkouška:

- durové stupnice do 1# a 1b,
- 2 cvičení v rozsahu d^1 - g^2,
- 1 přednesová skladba.

3. ročník

V tomto ročníku pracujeme na rozšiřování tónového rozsahu a artikulace o další způsoby. Postupně upevňujeme kulturu tónu a prohlubujeme dechovou techniku pomocí bránice.

Intenzivněji žáka vedeme k adekvátnímu využití dynamiky během hry. Zařazujeme do repertoáru skladby různých stylových období. Upevňujeme souhru s jinými nástroji.

Žák:

- zahraje kvalitním tónem v základních dynamických stupních;
- předvede hru staccato v pomalejším tempu;
- zahraje v rozsahu $c^1 – c^3$;
- zahraje stupnice durové do 2 # a 2 b, mollové do 1 # a 1 b včetně kvintakordů a jejich obratů;
- popíše běžná tempová a dynamická označení;
- zahraje skladby různých slohových období a lidové písně zpaměti.

Postupová zkouška:

- durové stupnice do 2# a 1b, mollové do 1# a 1b,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

Rozšiřujeme tónový rozsah ve spodní i horní poloze, prohlubujeme techniku dýchání a zběhlost prstů. Snažíme se postupně upevňovat žákovu schopnost přesné artikulace v tempu. Rozšiřujeme žánrové spektrum hraných skladeb a prakticky seznamujeme žáka s komorní hrou.

Žák:

- zahraje ve spodní poloze dle individuálních možností, v horní poloze po e^3;
- předvede techniku dýchání a souhru prstů s jazykem;
- zahraje stupnice durové do 3# a 3b, mollové do 2# a 2b, včetně kvintakordů a jejich obratů;
- předvede hru tenuto, legato, staccato;
- interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů;
- předvede souhru s dalšími nástroji.

Postupová zkouška:

- durové stupnice do 3# a 3b, mollové do 2# a 2b v artikulacích,
- 2 etudy,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

Záměrem je rozvíjet a upevňovat žákovu schopnost intonace nástroje v celém tónovém rozsahu, orientovat se v melodických ozdobách a upevňovat artikulační způsoby hry spolu s prstovou technikou. Vedeme též žáka k větší samostatnosti při nácviku skladeb.

Žák:

- prokáže intonační jistotu v celém rozsahu nástroje až po f^3;
- předvede artikulační způsoby v kombinaci s prstovou technikou;
- zahraje stupnice durové do 4# a 4b, mollové do 3# a 3b, včetně kvintakordu a obratů;

- charakterizuje odlišné frázování v taneční a jazzové hudbě;
- respektuje rozličné hudební styly a přizpůsobí vlastní interpretaci skladby jejich charakteru.

Postupová zkouška:

- durové stupnice do 4# a 4b, mollové do 3# a 3b v artikulacích, tónický kvintakord s obraty,
- 1 etuda,
- 2 přednesové skladby.

6. ročník

Pracujeme na kvalitě tónu v krajních polohách, upevňujeme brániční dýchání a vibrato. Prohlubujeme žákovu technickou zběhlost hry v různých tempech a artikulacích. Rozvíjíme žákovu samostatnost při práci na zadaných úkolech. Respektujeme jeho názor a formující se hudební vkus.

Žák:

- předvede nátiskové vibrato;
- vytvoří kvalitní tón s využitím dechové opory;
- předvede hru i v krajních polohách nástroje;
- zahraje stupnice durové i mollové do 4# a 4b včetně kvintakordů a jejich obratů;
- naladí samostatně nástroj;
- doladí se k doprovodnému nástroji.

Postupová zkouška:

- durová a mollová stupnice do 4# a 4b v artikulacích včetně kvintakordů a obratů,
- 1 etuda s doprovodem,
- 2 přednesové skladby různého charakteru.

7. ročník

Záměrem tohoto závěrečného ročníku je završit všechny žákovy dosud získané zkušenosti a dovednosti a využít je pro studium absolventského repertoáru. Soustavně vedeme žáka k prohlubování muzikálnosti jeho projevu a samostatnosti při řešení technických i výrazových aspektů studované skladby. Zdůrazňujeme nutnost stylové interpretace skladby. Seznamujeme žáka se základy improvizace. Repertoár volíme s ohledem na žákovy hudebně vkusové preference.

Žák:

- předvede a využije celý tónový rozsah nástroje;
- předvede improvizaci s využitím pentatonické stupnice;
- výrazově dotvoří podobu interpretované skladby s ohledem na její styl a žánr;
- popíše jednotlivé nástroje skupiny saxofonů a jejich ladění.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- durová a mollová stupnice s kvintakordy v celém rozsahu nástroje,
- 1 etuda,
- 2 přednesové skladby.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na vyrovnanost hry, vhodné používání pomocných hmatů, pohotovost při hře z listu a základy transpozice.

Žák:

- zahraje vyrovnaný tón ve všech rejstřících;
- samostatně zvolí pomocné hmaty s ohledem na techniku a intonaci;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 4. ročníku;
- předvede transpozici jednoduché melodie z C hlasu pro svůj nástroj.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je vést žáka k samostatnému a vědomému uplatňování všech dosud získaných vědomostí a technických a výrazových dovedností při hře. Zdokonalujeme žákovu zběhlost při orientaci v notovém zápisu skladeb rozličných stylů a respektujeme jeho hudební vkus při volbě repertoáru. Soustavně prohlubujeme zvukovou barvu a kvalitu tónu.

Žák:

- uplatní technické a výrazové prostředky v celém rozsahu nástroje;
- předvede nácvik frullata a glissanda;
- zformuluje vlastní názor na výběr repertoáru;
- citlivě využije barevné spektrum nástroje.

Postupová zkouška:

- 2 skladby různých stylů.

III. ročník

V tomto ročníku dbáme na čistotu provedení skladeb, samostatnost žáka při návrhu nádechů a frázování. Seznámíme žáka se swingovým frázováním a položíme základy improvizace.

Žák:

- samostatně navrhne nádechy a frázování;
- zahraje z listu orchestrální part;
- popíše a předvede swingové frázování;
- popíše schéma dvanáctitaktového blues a předvede jednoduchou improvizaci.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

Záměrem tohoto závěrečného ročníku studia je vést žáka k systematickému a uvědomělému zapojování všech výrazových prostředků během vlastní hry (volba adekvátního tempa, dynamiky, užívání vibrata a glissando). Prohlubujeme žákovu dechovou techniku, schopnost precizního frázování, artikulace, dvojitého staccata. Seznamujeme žáka se základy swingové artikulace.

Žák:

- prokáže orientaci v různých způsobech hry na nástroj a prakticky je předvede;
- nastuduje a předvede přednesovou skladbu s využitím adekvátních technických prostředků;
- popíše pentatonické a bluesové stupnice;
- předvede jednoduchou improvizaci na dané harmonické schéma.
- použije vhodné výrazové prostředky při interpretaci rozličných hudebních stylů

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 skladby různého charakteru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.
Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí respektovat při jejich začleňování do hudebních seskupení, aby byl výsledný hudební produkt dynamicky a barevně vyvážen. To je akceptováno v jednotlivých výstupech tohoto předmětu.

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Uplatnění saxofonu je velmi univerzální a kromě sólové hry je tento nástroj v novodobější historii platným členem různých, často jazzových seskupení. Své místo má i v dechovém orchestru, kde nejlépe vynikne v samostatné saxofonové sekci. Standardním tělesem je saxofonové kvarteto, které realizuje hlavně swingovou hudbu, ale nevyhýbá se ani transkripcím z jiného nástrojového obsazení či jiného skladebného období, než pro které je primárně určeno.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- zapojuje se do výběru repertoáru;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;

- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležitou součást konečného vyznění hry celé skupiny;
- výrazněji zasahuje do diskuze ohledně způsobu interpretačního ztvárnění dané skladby;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.13 Studijní zaměření – Hra na trubku

Trubka je v současnosti nejpoužívanější žesťový nástroj. Má široké využití ve všech hudebních stylech od klasické hudby až po soudobou, včetně jazzu a tzv. populární hudby. Předchůdci dnešní trubky se objevují již ve starověku. Tyto nástroje byly vyrobeny z mědi či stříbra a používaly se při útoku vojska nebo při příchodu panovníka. Od 17. století má trubka své místo i v orchestru. Koncem 18. století byla opatřena klapkovým systémem. Žáci naší školy mají velkou škálu uplatnění svých dovedností, ať už při sólových koncertech nebo různých vystoupeních s komorními soubory. Nemalou měrou se podílejí na činnosti školního dechového orchestru.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na trubku		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[2]	**Volitelný předmět[3]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trubku		1	1	1	1
Komorní hra[4]	**Volitelný předmět[2]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.
[2] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).
[3] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.
[4] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na trubku

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

V tomto ročníku chceme získat žákův zájem o nástroj, vypěstovat návyk správného dýchání, naučit správné postavení při hře a držení nástroje, ustálit správné nasazení nátrubku na rty, vypěstovat základy intonační představivosti ve spojení s notovým zápisem.

Žák:

- předvede správné držení nástroje a postoj při hře;
- charakterizuje funkci bráničního dýchání a jeho vliv na kvalitu tónu;
- popíše funkci jazyka při tvorbě nasazení tónu a toto nasazení tónu předvede;
- zahraje tóny v rozsahu g-c^2 tenuto a legato;
- předvede základní dynamický kontrast f – p;
- ukáže prstoklady pro fis, cis, hes;
- při hře rytmicky rozliší celé, půlové a čtvrťové noty;
- zahraje lidovou píseň zpaměti.

Postupová zkouška:

- 1 cvičení,
- 1 lidová píseň.

2. ročník

V tomto ročníku pracujeme na zdokonalení nátisku s omezeným tlakem nátrubku na rty, rozšiřujeme tónový rejstřík, upevňujeme správné návyky dýchání, tvoření a zakončení tónu. Vedeme žáka k představě o kultivovaném a ušlechtilém tónu, prohlubujeme jeho hudební cítění.

Žák:

- zahraje tři dynamické odstíny p - mf - f v rozsahu g – d^2;
- předvede legato (též s využitím retní vazby) a staccato v pomalém tempu;
- ukáže všechny prstoklady v daném rozsahu;
- popíše a ukáže správné použití bránice při nádechu a jazyka při nasazení tónu;
- zahraje osminové noty v pomalejším tempu;
- zahraje s klavírním doprovodem;
- rozliší základní tempa a výraz (andante-allegro, široce-krátce).

Postupová zkouška:

- 1 dur stupnice ve čtvrťových notách, tónický akord,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

3. ročník

Pracujeme na tvorbě melodického frázování a dynamických odstínech, zdokonalujeme techniku, lehkost ve hře a zpěvnost tónu, rozvíjíme nátiskové schopnosti.

Žák:

- předvede legatové retní vazby v rozsahu do f^2 dle svých fyzických možností;
- zahraje dynamické odstíny (crescendo, decrescendo),
- předvede frázování a nádechy podle charakteru skladby;
- zahraje šestnáctinové noty - staccato, portamento;
- zahraje v půlovém a osminovém taktu, vysvětlí princip;
- zareaguje na intonační nepřesnosti během hry s doprovodným nástrojem (nejčastěji s klavírem).

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s akordy,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

V tomto ročníku se zaměříme na kvalitu tónu v různé dynamice, položíme základy interpretace v různých stylových obdobích, rozvíjíme schopnost hry z listu a transpozice.

Žák:

- předvede všechny prstoklady a enharmonické záměny v rozsahu g - g^2;
- zahraje větší intervalové skoky;
- zahraje v rychlejším tempu stupnicové a akordické řady;
- předvede akcent, fortepiano;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 2. ročníku;
- transponuje jednoduchou melodii o velkou sekundu výše.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s akordy,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

Pracujeme na zdokonalení artikulací staccato, legato ve stupnicích a akordech, usilujeme o široký a otevřený tón ve spojení s měkkým nasazením, rozvíjíme prstovou techniku.

Žák:

- předvede rozsah dle svých fyzických schopností do b^2;
- zahraje plynule legatové vazby v pomalém tempu;
- použije při hře celou dynamickou škálu;
- zahraje šestnáctinové noty v rychlejším tempu;
- zahraje z listu skladby na úrovni látky 3. ročníku;
- interpretuje skladby různých stylových období;

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s akordy,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

V tomto ročníku rozšiřujeme dynamické možnosti, procvičujeme funkci jazyka na stupnicích v rychlejším tempu, dbáme na hladkost legata ve větších intervalech a správné hospodaření s dechem.

Žák:

- předvede hru legato i staccato v rychlejším tempu v rozsahu do b^2;
- navrhne frázování a nádechy;
- zahraje skladby rozličných stylových období;
- zahraje z listu skladby na úrovni látky 4. ročníku;
- transponuje lidové písně a zahraje je podle sluchu.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s akordy,
- 1 etuda,
- 2 přednesové skladby.

7. ročník

V závěrečném ročníku I. stupně dbáme na vyrovnanost hry, na správné provedení melodických ozdob. Dbáme na stylovost a čistotu provedení skladeb. Připravujeme veřejné absolventské vystoupení, které je završením studia na I. stupni.

Žák:

- předvede hru legato a staccato i ve vysokém rejstříku;
- zahraje stupnice a akordy v rychlejším tempu v různých artikulacích;
- předvede retní vazby ve všech dynamických stupních;
- prokáže orientaci v základním formálním schématu skladby;
- popíše a použije základní melodické ozdoby příraz a nátryl.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s akordy,
- 1 etuda,
- 2 přednesové skladby.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

Zaměřujeme se zejména na jemnější odstínění hry, v technické oblasti na používání pomocných hmatů, seznámíme žáka s jinými žánry hudby, s jejich odlišnostmi v notovém zápisu a frázování.

Žák:

- ukáže jemné rozdíly při nasazení tónu;
- použije pomocné hmaty, vysvětlí jejich smysl;
- předvede melodické ozdoby trylek, skupinku a obal;
- charakterizuje základní rysy taneční hudby či swingu (nový způsob frázování, rozdíl mezi zápisem a provedením).

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Dbáme na přesnost provedení, intonační jistotu, ekonomiku dechu a nátisku, prohlubujeme hudební cítění a frázování ve swingu s vhodným využitím vibrata.

Žák:

- zahraje dle svých fyzických schopností v rozsahu do d^3;
- použije během hry úplnou škálu dynamického rozlišení;
- prokáže orientaci v zápisu;
- předvede frázování hudby taneční a swingové;
- použije vědomě vibrato;

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s akordy,
- 1 etuda,
- 2 přednesové skladby rozdílného charakteru.

III. ročník

V tomto ročníku se zaměříme na zdokonalení funkce jazyka a prstové techniky v rychlých tempech, seznámíme žáka s hrou con sordino, vysvětlíme specifika této hry. Vedeme žáka k samostatnosti při návrhu nádechů a frázování.

Žák:

- předvede hru rychlých melodických pasáží;
- zahraje vhodnou skladbu s využitím dusítka;
- zahraje s maximálně odlehčeným nátiskem s důrazem na výdrž;
- popíše princip dvojitého jazyka a předvede jeho nácvik.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

V závěrečném ročníku se zaměřujeme na zdokonalení všech výrazových prostředků hry na trubku a na schopnost žáka formulovat vlastní názor na obsah i úroveň provedení uměleckého díla. Studium završíme přípravou absolventského vystoupení.

Žák:

- zahraje v rychlém tempu v celém zvládnutém rozsahu s důrazem na přesnost provedení;
- předvede retní vazby v celé dynamické škále a v rychlém tempu;
- předvede nácvik glissanda a frullata;
- navrhne nádechy, frázování, způsob nasazení a artikulace;
- prokáže znalost základní literatury pro trubku.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 skladby různého charakteru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí je respektovat a zahrnout je do výstupů Komorní hry u každého z nich.

Trubka je svým výrazným zvukem a postavením ve skupině žesťových nástrojů předurčena k realizaci vedoucího hlasu jak v komorním uskupení (žesťové kvarteto, kvinteto apod.), tak také v orchestrech. Těžiště jejího uplatnění ve skupinové hře na naší škole je především v dechovém orchestru, případně spolu s ostatními dechovými nástroji rozšiřuje orchestr smyčcový.

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- zapojuje se do výběru repertoáru;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležitou součást konečného vyznění hry celé skupiny;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.14 Studijní zaměření – Hra na lesní roh

Lesní roh je žesťový nástroj s kónickou trubicí. Vyvinul se z loveckých nástrojů používaných při hraní fanfár. Od 18. století se používá v orchestru. V první polovině 19. století byl opatřen ventily, což umožnilo hrát celý chromatický rozsah tónů. V současné době se používají nástroje v ladění F a B.

Žáci naší školy mají široké možnosti uplatnění jednak na poli sólové hry, jednak jako členové komorních souborů nebo dechového orchestru.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na lesní roh		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[2]	Volitelný předmět[3]				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na lesní roh		1	1	1	1
Komorní hra[4]	Volitelný předmět[2]	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[3] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[4] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na lesní roh

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

V tomto ročníku chceme získat žákův zájem o nástroj a obeznámit jej s celkovým uplatněním lesního rohu v hudbě, vypěstovat návyk správného dýchání, naučit správné postavení při hře a držení nástroje, ustálit správné nasazení nátrubku na rty a tvorbu kvalitního tónu, vypěstovat základy intonační představivosti ve spojitosti s notovým zápisem, zvládnout prstoklad základní tónové řady.

Žák:

- ukáže správné držení nástroje a postoj při hře;
- předvede funkci bráničního dýchání a popíše jeho vliv na kvalitu tónu;
- správně použije jazyk při tvorbě nasazení tónu;
- zahraje tóny v rozsahu g-a^1;
- rytmicky rozliší celé, půlové a čtvrťové noty;
- zahraje lidovou píseň zpaměti.

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice, tonický kvintakord,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň.

2. ročník

V tomto ročníku chceme pěstovat hudební cítění, zdokonalovat nátisk s omezeným tlakem nátrubku na rty, rozšiřovat tónový rejstřík, upevňovat návyky dýchání, tvoření a zakončení tónu, získávat představu o kultivovaném a ušlechtilém tónu, rozšířit artikulaci o legato a staccato.

Žák:

- předvede prstoklad v rozsahu f-c^2 včetně zvýšených a snížených tónů;
- v tomto rozsahu zahraje v dynamice p-f;
- předvede crescendo, decrescendo a akcent na vydržovaných tónech;
- zahraje legato a staccato v pomalém tempu;
- zahraje jednoduchou skladbu v daném rozsahu;
- popíše základní tempová a výrazová označení (allegro-andante, široce-krátce);
- popíše základní údržbu nástroje a nátrubku.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice, tónický kvintakord;
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

3. ročník

V tomto ročníku chceme upevnit správné návyky dýchání, pracovat na tvorbě melodického frázování a dynamických odstínů, zdokonalit techniku, lehkost ve hře a zpěvnost tónu, rozvíjet nátiskové schopnosti, procvičovat hru staccato, portamento, zlepšit intonaci při souhře s klavírem.

Žák:

- zahraje vyrovnaným tónem v rozsahu e-d^2;
- zahraje stupnice do 2# a 2b s akordem;
- předvede legatové retní vazby;
- dynamicky odstíní hru (crescendo, decrescendo), frázování a nádechů podle charakteru skladby;
- vysvětlí půlový a osminový takt;
- naladí nástroj podle klavíru;
- doladí se k doprovodnému nástroji.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s akordy,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

V tomto ročníku chceme zdokonalit nátiskové schopnosti a jistotu tónu v daném rozsahu, pěstovat ušlechtilý tón v různých dynamických stupních, zvládnout základy interpretace v různých stylových obdobích, melodické ozdoby, rozvíjet hru v transpozici a hru z listu, zdokonalit bohatost hudebního projevu.

Žák:

- předvede všechny prstoklady a enharmonické záměny v rozsahu c - e^2;
- zahraje plynule legato včetně retních vazeb;
- zahraje v rychlejším tempu stupnice do 3# a 3b s akordy;
- použije základní melodické ozdoby (příraz, nátryl);
- zahraje z listu skladbu na úrovni 2. ročníku;
- transponuje jednoduchou melodii o velkou sekundu níže;
- vysvětlí specifika notového zápisu orchestrálních skladeb (Da Capo, Fine, Coda …).

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s akordy,
- 1 etuda,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

V tomto ročníku chceme zdokonalovat artikulaci staccato, legato ve stupnicích a akordech, procvičovat nátiskovou výdrž a měkké nasazování, docílit širokého a otevřeného tónu, osvojit si hru v rychlejších i pomalejších tempech, zvládnout techniku hry orchestrálních partů.

Žák:

- zahraje v rozsahu B-f^2;
- zahraje stupnice do 4# a 4b a akordy staccato a legato;
- využije celou dynamickou škálu;
- předvede plynulou legatovou vazbu;
- zahraje z listu skladby na úrovni látky 3. ročníku;
- ukáže jemné rozdíly při nasazení tónu;
- interpretuje skladby různých stylových období;
- zahraje orchestrální part.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s akordy;
- 1 etuda
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

V tomto ročníku chceme procvičovat práci jazyka na stupnicích v rychlejším tempu, pracovat na koordinaci prstů a jazyka v rychlejších tempech, upevňovat hru v transpozici, zvládnout interpretaci různých stylových období, věnovat zvýšenou pozornost přípravě orchestrálních partů, v etudách a přednesech dbát na kultivovanost projevu.

Žák:

- předvede hru legato i staccato v rychlejším tempu v rozsahu do g^2;
- stupnice a akordy zahraje v celém rozsahu nástroje;
- zahraje skladby různých stylových období;
- zahraje z listu jednodušší orchestrální part;
- transponuje lidové písně a zahraje je podle sluchu.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s akordy;
- 1 etuda;
- 1 přednesová skladba.

7. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je prohlubovat hru podle sluchu a plynule se orientovat v transpozicích, používat melodické ozdoby v přednesových skladbách, osvojit si schopnost vyrovnané hry a rozvíjet výrazovou stránku vibrata, připravovat žáka k absolventskému vystoupení.

Žák:

- předvede hru legato a staccato i ve vysokém rejstříku;
- zahraje stupnice a akordy v rychlejším tempu v různých artikulacích;
- zahraje další melodické ozdoby trylek a obal;
- popíše základní formální schémata nastudovaných skladeb.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s akordy;
- 1 přednesová skladba

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

Při výuce druhého stupně je nutné brát na vědomí, že se při pedagogické práci setkáváme již s mladými dospělými (nebo téměř dospělými) lidmi, kteří mají do jisté míry vyhraněný hudební vkus a na základě svého trvajícího zájmu o hru na lesní roh se rozhodli navázat na ukončené studium prvního stupně.

I. ročník

Záměrem tohoto ročníku je zejména zkvalitnění retních vazeb v různé dynamice a prohlubování samostatnosti žáka při návrhu nádechů a frázování.

Žák:

- předvede retní vazby ve všech dynamických stupních;
- interpretuje skladby různých hudebních stylů a přizpůsobí nasazení tónu a artikulaci charakteru těchto skladeb;
- zahraje melodické ozdoby v provedení skladeb;
- navrhne frázování, nádechy a artikulaci.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

V tomto ročníku chceme zvládnout prstovou techniku v rychlém tempu, stálá péče o rozvoj nátisku, vést žáka k intonační jistotě a sebekontrole, propracovat všechny artikulační a výrazové prostředky, rozvíjet dynamiku, frázování, ekonomiku dechu a nátisku.

Žák:

- zahraje v celém rozsahu nástroje ve všech dynamických stupních;
- zahraje stupnice staccato a legato v rychlém tempu;
- vhodně použije vibrato;
- zahraje trylek s využitím retní vazby.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll) s akordy,
- 1 etuda,
- 2 přednesové skladby.

III. ročník

Záměrem tohoto ročníku je využít maximálních dynamických možností nástroje při zachování kvality tónu, docílit hladkého legata, hlavně v retních vazbách a seznámit žáka s principem dušených tónů.

Žák:

- zahraje na nástroj v celém dynamickém spektru;
- zahraje hladké legato v rychlých tempech;
- vysvětlí princip tvoření uzavřených dušených tónů;
- prokáže znalost historie a vývoje lesního rohu.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na lehkost nátisku s důrazem na výdrž, kvalitu tónu a maximální využití dynamických možností, zběhlost ve všech nejpoužívanějších transpozicích, seznámení s dvojitým jazykem, zvládnutí hry dušených tónů, samostatný přístup k interpretaci skladeb.

Žák:

- spolehlivě koriguje ladění intonačně choulostivých tónů;
- předvede hru uzavřených dušených tónů (chiùso);
- vysvětlí princip dvojitého jazyka;
- prokáže přehled o základní literatuře pro lesní roh.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 1 věta z koncertu nebo přednesová skladba.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí je respektovat a zahrnout je do výstupů Komorní hry u každého z nich.

Lesní roh patří mezi hráčsky nejobtížnější dechové nástroje a z toho vyplývá i jeho poněkud skromnější zastoupení v rámci výuky. V žákovském dechovém orchestru naší školy sice plní převážně funkci nástroje doprovodného, jeho možnosti v oblasti komorní hry jsou však široké. Typickým komorním tělesem je kvarteto lesních rohů, časté je také kvarteto či kvinteto žesťových nástrojů. Lesní roh bývá také využíván s ostatními dechovými nástroji k barevnému obohacení smyčcového orchestru.

<u>Učební osnovy vyučovacího předmětu</u>:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- zapojuje se do výběru repertoáru;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležitou součást konečného vyznění hry celé skupiny;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.15 Studijní zaměření – Hra na pozoun

Pozoun (trombon) je jedním z nestarších hudebních nástrojů vyrobených z kovu. Za první moderní trombon se považuje výrobek nástrojáře Hanse Neuschela z roku 1478. Princip snižce, tedy dvou do sebe zasunutých dvojic trubek, přišel ze Španělska, takže je pravděpodobné, že se na jeho vývoji nezanedbatelnou mírou podíleli Arabové. V období baroka byl pozoun využíván jako sólový a komorní nástroj (z důvodu užší menzury a kóničtějšího roztrubu byl jeho zvuk jemnější a dobře se tedy zvukově vázal s tehdejšími violami a zobcovými flétnami). Později v klasicismu jeho využití pokleslo z důvodu menšího obsazení symfonického orchestru. Návrat pozounu nastal v období romantismu, ve kterém skladatelé začali znovu preferovat velký symfonický orchestr.

Pozoun se používá nejen v orchestrech, ale i kvartetech, kvintetech, v jazzových souborech a samozřejmě se uplatňuje i jako sólový nástroj nejčastěji s doprovodem klavíru.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na pozoun		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[2]	**Volitelný předmět[3]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na pozoun		1	1	1	1
Komorní hra[4]	**Volitelný předmět[2]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[3] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[4] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na pozoun

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je ověřit fyziologické předpoklady žáka pro zvolený nástroj a vzbudit jeho zájem o studium. Je nezbytné seznámit žáka s nástrojem, jeho ovládáním a čištěním, naučit žáka správnému žeberně-bránicovému dýchání, naučit žáka správnému držení nástroje a postoji při hraní, vybudovat základy správného nátisku s omezením, nebo minimálním tlakem na rty, vyřešit správné nasazení nátrubku na rty, naučit tvořit dobře znějící tón, jeho nasazení a ukončení a nácvik správné funkce jazyka, vydržováním tónů upevnit funkci lícních svalů, seznámit žáka s funkcí snižce a snižcovou technikou hry, vypěstovat základy ke hře z not v basovém (F) klíči.

Žák:

- předvede správné držení nástroje a popíše funkci snižce;
- předvede správné žeberně-bránicové dýchání;
- předvede správný nátisk s omezením nebo minimálním tlakem na rty a správnou funkci jazyka;
- zahraje tóny tenuto v dynamice forte a piano;
- zahraje celé, půlové a čtvrťové noty;
- zahraje v basovém (F) klíči.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení nebo etuda,
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň.

2. ročník

V tomto ročníku budeme dále podněcovat zájem o nástroj, rozvíjet žákův cit pro hudební frázi (nádechy na vhodných místech), zdokonalovat nátisk s omezeným nebo minimálním tlakem nátrubku na rty, rozšiřovat tónový rejstřík a barvu tónu, upevňovat návyky žeberně-bránicového dýchání a zdokonalovat tvoření, začátek, průběh a zakončení tónu, získávat představu o kultivovaném a ušlechtilém tónu, rozšířit artikulaci o staccato a při hře užívat dynamických rozdílu forte a piano, hrát stupnice, cvičení, etudy a skladby i v rychlejším tempu, upevňovat funkci lícních svalů vydržováním tónů a retních vazeb, zdokonalovat snižcovou techniku hry pomocí snižcových cvičení.

Žák:

- zahraje osminové noty v pomalejším tempu;
- zahraje, zopakuje jednodušší rytmické útvary;
- při hře předvede rychlejší přesun ruky z polohy na polohu na snižci;
- předvede při hře uvolněný vzpřímený postoj s rovným držením hlavy a váhou těla na obou nohou;
- popíše a při hře předvede správnou koordinaci dechu, snižce a jazyku;
- zahraje dlouhé vydržované tóny v dynamice forte, mezzoforte a piano;

- charakterizuje rozdíly v základních tempech a výrazu (andante-allegro, široce-krátce).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení nebo etuda,
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň.

3. ročník

V tomto ročníku budeme upevňovat správné návyky žeberně-bránicového dýchání, pracovat na tvorbě melodického frázování a dynamických odstínů, zdokonalovat techniku hry, lehkost ve hře a zpěvnost tónu, rozvíjet nátiskové schopnosti ve stále větším rozsahu, seznamovat se s hrou staccata a legata (snižcové, retní, kombinované), položit základy souborové hry, zdokonalit souhru a výrazové možnosti, zdokonalovat plynulost retních vazeb a rychlost jazyka.

Žák:

- zahraje legatové retní vazby v rozsahu svých fyzických dispozic;
- při hře předvede dynamické odstínění hry (crescendo, decrescendo), frázování a nádechy podle charakteru skladby;
- zahraje šestnáctinové noty - staccato, portamento;
- zahraje v půlovém a osminovém taktu;
- popíše a při hře předvede snižcové, retní, kombinované legato a retní vazby;
- zahraje v dynamice piano, mezzoforte, forte, fortissimo;
- předvede naladění nástroje s doprovodným nástrojem (nejčastěji s klavírem).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení nebo etuda,
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

V tomto ročníku budeme zdokonalovat nátiskové schopnosti a jistotu tónu v daném rozsahu, pěstovat a zušlechťovat tón v dynamice, zvládnout základy interpretace v různých stylových obdobích, melodické ozdoby, rozvíjet hru v souborech, hru z listu a orchestrální hru, pokračovat ve výcviku lícních svalů ve složitějších retních vazbách a rozšířit rozsah o tóny ve vyšším rejstříku, prohlubovat nácvik legata, staccata a portamenta.

Žák:

- zahraje složitější retní vazby i ve vyšších tónových polohách;
- popíše a předvede správné odlehčování nátisku;
- zahraje vydržované tóny v celé dynamické škále;
- popíše a zahraje snižcové, retní i kombinované legato, staccato, portamento a tenuto;
- zahraje v rychlejším tempu stupnicové a akordické řady;
- předvede hru základních melodických ozdob (příraz, nátryl, trylek);
- zahraje z listu skladbu na úrovni 2. ročníku.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (přednesová a technická),
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

V tomto ročníku budeme zdokonalovat artikulaci staccato, legato a tenuto ve stupnicích a akordech, procvičovat nátiskovou techniku a měkké nasazování, docílit širokého a otevřeného tónu, osvojit si hru v rychlejších i pomalejších tempech, zdokonalovat hru z listu, hru zpaměti, souborovou hru orchestrální hru a studium orchestrálních partů, rozvíjet nátisková cvičení na posilování lícních svalů ve všech nástrojových polohách dle možností žáka.

Žák:

- zahraje ve vyšším tónovém rozsahu dle svých fyzických dispozic;
- doladí výše a níže znějící tóny nástroje;
- zahraje správné dynamické a tempové označení v notovém zápisu;
- zahraje vydržované tóny ve svém maximálním rozsahu;
- zahraje stupnice a akordy ve svém rozsahu v různých rytmických variantách;
- předvede techniku smíšeného, retního a kombinovaného legata;
- předvede rozdíly při nasazení tónu;
- zahraje z listu skladby na úrovni látky 3. ročníku;
- interpretuje skladby různých hudebních žánrů.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická a přednesová),
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

V tomto ročníku budeme procvičovat práci jazyka na stupnicích v rychlejším tempu, rozvíjet hru z listu na lehčích cvičeních, etudách nebo skladbách, procvičovat interpretaci v různých stylových obdobích, v etudách, cvičeních i přednesových skladbách hrát i šestnáctinové noty, rozvíjet nátisk a tónový rozsah směrem nahoru i dolů do "pedálových" tónů, dále zdokonalovat hru zpaměti, uvolňovat pravou ruku a nacvičovat techniku "hozeného" snižce, rozvíjet základy artikulovaného legata.

Žák:

- zahraje ve větším tónovém rozsahu, včetně "pedálových" tónů;
- zahraje vydržované tóny ve svém maximálním rozsahu;
- zahraje stupnice a akordy ve svém maximálním rozsahu v různých rytmických variantách;
- popíše a předvede hru "hozeným snižcem";
- zahraje z listu skladby na úrovni látky 4. ročníku;
- zahraje legato i staccato v rychlejším tempu.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická a přednesová),
- 1 přednesová skladba.

7. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je upevňovat a zdokonalovat nátiskové schopnosti žáka, rozšiřovat jeho tónový rozsah, používat melodické ozdoby v přednesových skladbách, osvojit si schopnost vyrovnané hry a rozvíjet výrazovou stránku vibrata, dále prohlubovat hru "hozeného" snižce a hrát snižcová cvičení, připravovat žáka k absolventskému vystoupení.

Žák:

- předvede intonačně čistou hru;
- zahraje v celé dynamické škále;
- zahraje skladby různých hudebních stylů a žánrů s respektováním stylovosti;
- zahraje hru legato a staccato v celém svém tónovém rejstříku;
- charakterizuje a předvede (zahraje) technické a výrazové dovednosti hry na pozoun (dynamika, frázování, hospodaření s dechem, ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, vibrato);
- zahraje z listu.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 1 durová stupnice s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 mollová stupnice s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická, přednesová),
- 1 přednesová skladba.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

Při výuce druhého stupně je nutné brát na vědomí, že se při pedagogické práci setkáváme již s mladými dospělými (nebo téměř dospělými) lidmi, kteří mají do jisté míry vyhraněný hudební vkus a na základě svého trvajícího zájmu o hru na pozoun se rozhodli navázat na ukončené studium prvního stupně. Je tedy dobré a žádoucí respektovat jejich osobnost.

I. ročník

Záměrem tohoto ročníku je zdokonalit provedení artikulací a jejich kombinací, vysvětlení významu vedlejších poloh a rozšíření dynamické škály.

Žák:

- popíše a zahraje legato, staccato, intervalové a akordické skoky, kombinace legata se staccaty;
- zahraje melodické ozdoby;
- zahraje retní vazby ve všech dynamických stupních;
- předvede a vysvětlí užívání vedlejších poloh při hře.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Učitel se žákem ve výuce upevňuje a zdokonaluje nátiskové schopnosti a flexibilitu, vede žáka k intonační jistotě a sebekontrole, propracovává všechny artikulační a výrazové prostředky a jejich kombinace, rozvíjí dynamiku, frázování, využití dechu a nátisku, prohlubuje žeberně-bránicové dýchání a hloubku nádechu, zdokonaluje snižcovou techniku.

Žák:

- popíše a zahraje artikulační a výrazové prostředky a jejich kombinace;
- předvede při hře využívání vkusného vibrata;
- vysvětlí a předvede dle svých schopností princip dvojitého jazyka;
- předvede využívání hlubokých nádechů;
- zahraje z listu na úrovni 4. ročníku.

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice 1 mollová stupnice s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická, přednesová),
- 1 přednesová skladba většího rozsahu.

III. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je rozvíjení flexibility nátisku, seznámení s vedlejšími polohami a vysvětlení zápisu a interpretace swingového rytmu.

Žák:

- předvede flexibilní nátisk (plynule zahraje retní vazby a trylkovou techniku);
- při hře předvede kombinaci hlavních a vedlejších poloh;
- zahraje z listu skladbu na úrovni 5. ročníku;
- vysvětlí, popíše a předvede rozdíly mezi interpretaci a notovým zápisem v taneční a swingové hudbě.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je další zdokonalováni retních vazeb a nácvik trylků, zvládnutí všech výrazových stránek hry na pozoun a rozvoj hry formou vibrata, poznávání skladeb jednotlivých stylových období a seznámení se světovými i domácími interprety, rozvíjení schopnosti formulovat vlastní názor na obsah i úroveň provedení uměleckého díla, nácvik glissanda a příprava na absolventské vystoupení.

Žák:

- zahraje v rychlém tempu v celém rozsahu;
- zahraje a vysvětlí hru glissanda;
- zahraje orchestrální party;
- předvede čistou intonaci (dolaďuje výše a níže znějící tóny nástroje);
- vyjmenuje základní literaturu pro pozoun.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 drobné skladby odlišného charakteru nebo 1 delší skladba.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí respektovat při jejich začleňování do hudebních seskupení, aby byl výsledný hudební produkt dynamicky a barevně vyvážen. To je akceptováno v jednotlivých výstupech tohoto předmětu.

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Pozoun je s ohledem na své zvukové možnosti nástrojem, který se uplatňuje jako sólový instrument. Bývá běžně zastoupen v různých dechových komorních seskupeních a je nedílnou součástí dechového orchestru. Z těchto skutečností vyplývají i možnosti skupinové hry hráčů na tento nástroj. Škola preferuje hru žáků v dechovém orchestru.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležitou součást konečného vyznění hry celé skupiny;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.16 Studijní zaměření – Hra na tenor

Tenor (baskřídlovka) je žesťový nástroj, který zní o oktávu níž než křídlovka. Je oválně stočený, takže vypadá jako malá tuba, a ve většině případů je laděn v B. Tenor hraje ve vyšších polohách, v nichž je jeho tón jistější. Má užší menzuru a je notován v houslovém klíči. Mechanika je opatřena třemi nebo čtyřmi rotačními ventily nebo písty. Tenor má jemný, líbivý zvuk a uplatnění nachází hlavně v dechových orchestrech. Velmi zřídka se uplatňuje jako nástroj sólový. V našich zemích začal byt populární na přelomu 19. a 20. století. V současné době se s ním můžeme setkat v tradiční středoevropské dechovce.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na tenor		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[2]	**Volitelný předmět[3]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na tenor		1	1	1	1
Komorní hra[4]	**Volitelný předmět[2]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[3] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[4] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na tenor

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

V tomto ročníku chceme vzbudit žákův zájem o nástroj a obeznámit jej s uplatněním tenoru v hudbě, seznámit s nástrojem, jeho ovládáním a čištěním, naučit správnému žeberně-bránicovému dýchání, naučit správnému držení nástroje při hraní, vybudovat základy správného nátisku s omezením nebo minimálním tlakem na rty, naučit tvořit dobře znějící tón, jeho nasazení a ukončení a nácvik správné funkce jazyka, upevnit funkci lícních svalů vydržováním tónů, vypěstovat základy intonační představivosti ve spojitosti s notovým zápisem, zvládnout hru tenuto a legato.

Žák:

- předvede správné držení nástroje a popíše funkci strojiva;
- předvede správné žeberně-bránicové dýchání;
- předvede správný nátisk s omezením nebo minimálním tlakem na rty a správnou funkci jazyka;
- zahraje tóny tenuto v dynamice forte a piano;
- zahraje celé, půlové a čtvrťové noty;
- zahraje v houslovém (G) klíči.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení nebo etuda,
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň.

2. ročník

V tomto ročníku chceme dále podněcovat zájem o nástroj, rozvíjet žákův cit pro hudební frázi (nádechy na vhodných místech), zdokonalovat nátisk s omezeným nebo minimálním tlakem nátrubku na rty, rozšiřovat tónový rejstřík a barvu tónu, upevňovat návyky žeberně-bránicového dýchání a zdokonalovat tvoření, začátek, průběh a zakončení tónu, získávat představu o kultivovaném a ušlechtilém tónu, rozšířit artikulaci o staccato a při hře užívat dynamických rozdílu forte, mezzoforte a piano, hrát stupnice, cvičení, etudy a skladby i v rychlejším tempu, upevňovat funkci lícních svalů vydržováním tónů a retních vazeb, zdokonalovat techniku hry pomocí technických cvičení.

Žák:

- zahraje osminové noty v pomalejším tempu;
- zahraje, zopakuje jednodušší rytmické útvary;
- předvede při hře uvolněný vzpřímený postoj s rovným držením hlavy a váhou těla na obou nohou;
- popíše a při hře předvede správnou koordinaci dechu, strojiva a jazyku;
- zahraje dlouhé vydržované tóny v dynamice forte, mezzoforte a piano;
- charakterizuje rozdíly v základních tempech a výrazu (andante-allegro, široce-krátce).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení nebo etuda,
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň.

3. ročník

V tomto ročníku chceme upevňovat správné návyky žeberně-bránicového dýchání, pracovat na tvorbě melodického frázování a dynamických odstínů, zdokonalovat techniku hry, lehkost ve hře a zpěvnost tónu, rozvíjet nátiskové schopnosti ve stále větším rozsahu, položit základy souborové hry, orchestrální hry a zdokonalit souhru a výrazové možnosti, zdokonalovat plynulost retních vazeb a rychlost jazyka, procvičovat hru staccato, portamento.

Žák:

- zahraje legatové retní vazby v rozsahu dle svých fyzických možností;
- při hře předvede dynamické odstínění hry (crescendo, decrescendo), frázování a nádechy podle charakteru skladby;
- zahraje šestnáctinové noty - staccato, portamento;
- zahraje v půlovém a osminovém taktu;
- popíše a při hře předvede legato;
- zahraje v dynamice piano, mezzoforte, forte, fortissimo;
- předvede naladění nástroje s doprovodným nástrojem (nejčastěji s klavírem).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení nebo etuda,
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

V tomto ročníku budeme zdokonalovat nátiskové schopnosti a jistotu tónu, pěstovat a zušlechťovat tón, zvládat základy interpretace různých stylových období, melodické ozdoby, rozvíjet hru v souborech, orchestrální hru a hru z listu, pokračovat v nácviku lícních svalů ve složitějších retních vazbách, prohlubovat nácvik legata, staccata a portamenta.

Žák:

- zahraje složitější retní vazby i ve vyšších tónových polohách;
- popíše a předvede správné odlehčování nátisku;
- zahraje vydržované tóny v celé dynamické škále;
- popíše a zahraje legato, staccato, portamento a tenuto;
- zahraje v rychlejším tempu stupnicové a akordické řady;
- předvede hru základních melodických ozdob (příraz, nátryl, trylek).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (přednesová a technická),
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

V tomto ročníku chceme zdokonalovat artikulaci staccato, legato a tenuto ve stupnicích a akordech, procvičovat nátiskovou techniku a měkké nasazování, docílit širokého a otevřeného tónu, osvojit si hru v rychlejších i pomalejších tempech, zdokonalovat hru z listu a zpaměti, studium orchestrálních partů, rozvíjet nátisková cvičení na posilování lícních svalů ve všech nástrojových polohách.

Žák:

- zahraje ve vyšším tónovém rozsahu dle svých fyzických schopností;
- doladí výše a níže znějící tóny nástroje;
- zahraje správné dynamické a tempové označení v notovém zápisu;
- zahraje vydržované tóny ve svém maximálním rozsahu;
- zahraje stupnice a akordy ve svém rozsahu v různých rytmických variantách;
- předvede rozdíly při nasazení tónu;
- interpretuje skladby různých hudebních žánrů.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická a přednesová),
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

V tomto ročníku chceme procvičovat práci jazyka na stupnicích v rychlejším tempu, rozvíjet hru z listu na lehčích cvičeních, etudách nebo skladbách, zvládnout interpretaci různých stylových období, v etudách, cvičeních i přednesových skladbách hrát i šestnáctinové noty, rozvíjet nátisk a tónový rozsah, zdokonalovat hru zpaměti.

Žák:

- zahraje vydržované tóny ve svém maximálním rozsahu;
- zahraje stupnice a akordy ve svém maximálním rozsahu v různých rytmických variantách;
- zahraje v celém dynamickém rozsahu;
- zahraje skladby různých hudebních stylů a žánrů s respektováním stylovosti;
- zahraje hru legato i staccato v rychlejším tempu.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická, přednesová),
- 1 přednesová skladba.

7. ročník

V tomto ročníku chceme upevňovat a zdokonalovat nátiskové schopnosti žáka, rozšiřovat jeho tónový rozsah, používat melodické ozdoby v přednesových skladbách, osvojit si schopnost vyrovnané hry a rozvíjet výrazovou stránku vibrata, prohlubovat techniku hry, připravovat žáka k absolventskému vystoupení.

Žák:

- předvede intonačně čistou hru;
- zahraje ve větším tónovém rozsahu, včetně "pedálových" tónů;
- popíše a zahraje legato, staccato, intervalové a akordické skoky, kombinace legata se staccaty;
- charakterizuje a předvede (zahraje) technické a výrazové dovednosti hry na tenor (dynamika, frázování, hospodaření s dechem, ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, vibrato);
- zahraje z listu na úrovni 3. ročníku.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická, přednesová),
- 1 přednesová skladba většího rozsahu.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

Při výuce druhého stupně je nutné brát na vědomí, že se při pedagogické práci setkáváme již s mladými dospělými (nebo téměř dospělými) lidmi, kteří mají do jisté míry vyhraněný hudební vkus a na základě svého trvajícího zájmu o hru na tenor se rozhodli navázat na ukončené studium prvního stupně. Je tedy dobré a žádoucí respektovat jejich osobnost.

I. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je zdokonalení retních vazeb v celé dynamické škále a propracování hladkého legata v celém tónovém rejstříku.

Žák:

- zahraje retní vazby ve všech dynamických stupních;
- zahraje hru legato a staccato v celém svém tónovém rejstříku;
- zahraje jednodušší melodické ozdoby;
- zahraje z listu na úrovni 4. ročníku.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je prohloubení žákových dovedností z předešlého studia, upevnění a zdokonalení nátiskové schopnosti a flexibility, vedení žáka k intonační jistotě a sebekontrole, propracování všech artikulačních a výrazových prostředků, rozvíjení dynamiku, frázování, využití dechu a nátisku, rozvoj žeberně-bránicového dýchání a hloubky nádechu.

Žák:

- popíše a zahraje artikulační a výrazové prostředky a jejich kombinace;
- předvede a vysvětlí užívání vedlejších hmatů při hře;
- předvede při hře využívání vkusného vibrata;
- vysvětlí a předvede dle svých schopností princip dvojitého jazyka.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická, přednesová),
- 1 přednesová skladba většího rozsahu.

III. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na dovršení technických dovedností, prohlubujeme znalost zápisu a frázování swingu, vedeme žáka k ekonomickému hospodaření s dechem.

Žák:

- předvede využívání hlubokých nádechů;
- vysvětlí, popíše a předvede rozdíly mezi interpretaci a notovým zápisem v taneční a swingové hudbě;
- zahraje z listu na úrovni 5. ročníku;
- zahraje v rychlém tempu v celém svém zvládnutém rozsahu dle fyzických předpokladů.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na rozvíjení flexibility nátisku, zdokonalováni retních vazeb a nácvik trylků, zvládnutí všech výrazových stránek hry a zdokonalení vibrata, poznávání skladeb jednotlivých stylových období a získání přehledu o světových i domácích interpretech, rozvíjení schopnosti formulovat vlastní názor na obsah i úroveň provedení uměleckého díla, přípravu k absolventskému vystoupení.

Žák:

- předvede flexibilní nátisk (plynule zahraje retní vazby a trylkovou techniku);
- zahraje orchestrální party;
- předvede čistou intonaci (dolaďuje výše a níže znějící tóny nástroje);
- při hře předvede kombinaci hlavních a vedlejších hmatů;
- vyjmenuje základní literaturu pro tenor.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 drobné skladby odlišného charakteru nebo 1 delší skladba.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování" žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků. Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí respektovat při jejich začleňování do hudebních seskupení, aby byl výsledný hudební produkt dynamicky a barevně vyvážen. To je akceptováno v jednotlivých výstupech tohoto předmětu.

Tenor patří k poněkud méně rozšířeným nástrojům. Je nepostradatelnou součástí dechového orchestru. Proto je souborová hra pro tento nástroj zaměřena především tímto směrem. Uplatnění tenoru v rámci předmětu Komorní hra je poněkud vzácnější. Vzhledem ke značné univerzálnosti uplatnění a specifické zvukové barvě tenoru může najít tento nástroj uplatnění i v různých jiných komorních seskupeních.

<u>Učební osnovy vyučovacího předmětu</u>:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležitou součást konečného vyznění hry celé skupiny;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.17 Studijní zaměření – Hra na baryton

Baryton (eufonium) je žesťový nástroj, který zní o oktávu níž než křídlovka. Je oválně stočený, takže vypadá jako malá tuba, a nejčastěji se užívá v C ladění. Baryton hraje v nižší a střední poloze, má širší menzuru a notuje se v basovém klíči. Je opatřen minimálně třemi, častěji však čtyřmi rotačními ventily nebo písty. Baryton má jemný, líbivý zvuk a uplatnění nachází hlavně v dechových orchestrech nebo v kapelách. Velmi zřídka se uplatňuje jako sólový nástroj. V našich zemích začal být populární na přelomu 19. a 20. století. V současné době se s ním setkáváme především v tradiční středoevropské dechovce.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na baryton		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[2]	**Volitelný předmět[3]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na baryton		1	1	1	1
Komorní hra[4]	**Volitelný předmět[2]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[3] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[4] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na baryton

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

V tomto ročníku chceme získat žákův zájem o nástroj a obeznámit jej s uplatněním barytonu v hudbě, seznámit žáka s nástrojem, jeho ovládáním a čištěním, naučit žáka správnému žeberně-bránicovému dýchání, naučit žáka správnému držení nástroje při hraní, vybudovat základy správného nátisku s omezením nebo minimálním tlakem na rty, naučit žáka tvořit dobře znějící tón, jeho nasazení a ukončení a nácvik správné funkce jazyka, upevnit funkci lícních svalů vydržováním tónů, vypěstovat základy intonační představivosti ve spojitosti s notovým zápisem, zvládnout hru tenuto a legato.

Žák:

- předvede správné držení nástroje a popíše funkci strojiva;
- předvede správné žeberně-bránicové dýchání;
- předvede správný nátisk s omezením nebo minimálním tlakem na rty a správnou funkci jazyka;
- zahraje tóny tenuto v dynamice forte a piano;
- zahraje celé, půlové a čtvrťové noty;
- zahraje v basovém (F) klíči.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení nebo etuda,
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň.

2. ročník

V tomto ročníku chceme dále probouzet a upevňovat zájem o nástroj, rozvíjet žákův cit pro hudební frázi (nádechy na vhodných místech), zdokonalovat nátisk s omezeným nebo minimálním tlakem nátrubku na rty, rozšiřovat tónový rejstřík a barvu tónu, upevňovat návyky žeberně-bránicového dýchání a zdokonalovat tvoření, začátek, průběh a zakončení tónu, získávat představu o kultivovaném a ušlechtilém tónu, rozšířit artikulaci o staccato a při hře užívat dynamických rozdílu forte, mezzoforte a piano, hrát stupnice, cvičení, etudy a skladby i v rychlejším tempu, upevňovat funkci lícních svalů vydržováním tónů a retních vazeb, zdokonalovat techniku hry za pomoci technických cvičení.

Žák:

- zahraje osminové noty v pomalejším tempu;
- zahraje, zopakuje jednodušší rytmické útvary;
- předvede při hře uvolněný vzpřímený postoj s rovným držením hlavy a váhou těla na obou nohou;
- popíše a při hře předvede správnou koordinaci dechu, strojiva a jazyku;
- zahraje dlouhé vydržované tóny v dynamice forte, mezzoforte a piano;
- charakterizuje rozdíly v základních tempech a výrazu (andante-allegro, široce-krátce).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení nebo etuda,
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň.

3. ročník

V tomto ročníku chceme upevňovat správné návyky žeberně-bránicového dýchání, pracovat na tvorbě melodického frázování a dynamických odstínů, zdokonalovat techniku hry, lehkost ve hře a zpěvnost tónu, rozvíjet nátiskové schopnosti ve větším rozsahu, položit základy souborové hry, orchestrální hry a zdokonalit souhru a výrazové možnosti, zdokonalovat plynulost retních vazeb a rychlost jazyka, procvičovat hru staccato, portamento.

Žák:

- zahraje legatové retní vazby v rozsahu dle svých fyzických dispozic;
- při hře předvede dynamické odstínění hry (crescendo, decrescendo), frázování a nádechy podle charakteru skladby;
- zahraje šestnáctinové noty - staccato, portamento;
- zahraje v půlovém a osminovém taktu;
- popíše a při hře předvede legato;
- zahraje v dynamice piano, mezzoforte, forte, fortissimo;
- předvede naladění nástroje s doprovodným nástrojem (nejčastěji s klavírem).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení nebo etuda,
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

V tomto ročníku budeme zdokonalovat nátiskové schopnosti a jistotu tónu, pěstovat a zušlechťovat tón, zvládat základy interpretace různých stylových období, melodické ozdoby, rozvíjet hru v souborech, orchestrální hru a hru z listu, pokračovat v nácviku lícních svalů ve složitějších retních vazbách, prohlubovat nácvik legata, staccata a portamenta.

Žák:

- zahraje složitější retní vazby i ve vyšších tónových polohách;
- popíše a předvede správné odlehčování nátisku;
- zahraje vydržované tóny v celé dynamické škále;
- popíše a zahraje legato, staccato, portamento a tenuto;
- zahraje v rychlejším tempu stupnicové a akordické řady;
- předvede hru základních melodických ozdob (příraz, nátryl, trylek).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (přednesová a technická),
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

V tomto ročníku budeme zdokonalovat artikulaci staccato, legato a tenuto ve stupnicích a akordech, procvičovat nátiskovou techniku a měkké nasazování, docílit širokého a otevřeného tónu, osvojovat si hru v rychlejších i pomalejších tempech, zdokonalovat hru z listu a zpaměti, studium orchestrálních partů, rozvíjet nátisková cvičení na posilování lícních svalů ve všech nástrojových polohách.

Žák:

- zahraje ve vyšším tónovém rozsahu dle svých fyzických dispozic;
- doladí výše a níže znějící tóny nástroje;
- zahraje správné dynamické a tempové označení v notovém zápisu;
- zahraje vydržované tóny ve svém maximálním rozsahu;
- zahraje stupnice a akordy ve svém rozsahu v různých rytmických variantách;
- předvede rozdíly při nasazení tónu;
- zahraje z listu skladby na úrovni látky 2. ročníku;
- interpretuje skladby různých hudebních žánrů.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická a přednesová),
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

V tomto ročníku chceme procvičovat práci jazyka na stupnicích v rychlejším tempu, rozvíjet hru z listu na lehčích cvičeních, etudách nebo skladbách, zvládat interpretaci různých stylových období, v etudách, cvičeních i přednesových skladbách hrát i šestnáctinové noty, rozvíjet nátisk a tónový rozsah, zdokonalovat hru zpaměti.

Žák:

- zahraje vydržované tóny ve svém maximálním rozsahu;
- zahraje stupnice a akordy ve svém maximálním rozsahu v různých rytmických variantách;
- zahraje v celém dynamickém rozsahu;
- zahraje skladby různých hudebních stylů a žánrů s respektováním stylovosti;
- zahraje hru legato i staccato v rychlejším tempu.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická, přednesová),
- 1 přednesová skladba.

7. ročník

V tomto ročníku budeme upevňovat a zdokonalovat nátiskové schopnosti žáka, rozšiřovat jeho tónový rozsah, používat melodické ozdoby v přednesových skladbách, osvojovat si

schopnost vyrovnané hry a rozvíjet výrazovou stránku vibrata, dále prohlubovat techniku hry, připravovat žáka k absolventskému vystoupení.

Žák:

- předvede intonačně čistou hru;
- zahraje ve větším tónovém rozsahu, včetně "pedálových" tónů;
- popíše a zahraje legato, staccato, intervalové a akordické skoky, kombinace legata se staccaty;
- charakterizuje a předvede (zahraje) technické a výrazové dovednosti hry na baryton (dynamika, frázování, hospodaření s dechem, ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, vibrato);
- zahraje z listu na úrovni 3. ročníku.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická, přednesová),
- 1 přednesová skladba většího rozsahu.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

Při výuce druhého stupně je nutné brát na vědomí, že se při pedagogické práci setkáváme již s mladými dospělými (nebo téměř dospělými) lidmi, kteří mají do jisté míry vyhraněný hudební vkus a na základě svého trvajícího zájmu o hru na baryton se rozhodli navázat na ukončené studium prvního stupně. Je tedy dobré a žádoucí respektovat jejich osobnost.

I. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je zdokonalení retních vazeb v celé dynamické škále a propracování hladkého legata v celém tónovém rejstříku.

Žák:

- zahraje retní vazby ve všech dynamických stupních;
- zahraje hru legato a staccato v celém svém tónovém rejstříku;
- zahraje jednodušší melodické ozdoby;
- zahraje z listu na úrovni 4. ročníku.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je prohloubení žákových dovedností z předešlého studia, upevnění a zdokonalení nátiskové schopnosti a flexibility, vedení žáka k intonační jistotě a sebekontrole, propracování všech artikulačních a výrazových prostředků, rozvíjení dynamiky, frázování, využití dechu a nátisku, rozvoj žeberně-bránicového dýchání a hloubky nádechu.

Žák:

- popíše a zahraje artikulační a výrazové prostředky a jejich kombinace;
- předvede a vysvětlí užívání vedlejších hmatů při hře;
- předvede při hře využívání vkusného vibrata;
- vysvětlí a předvede dle svých schopností princip dvojitého jazyka.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická, přednesová),
- 1 přednesová skladba většího rozsahu.

III. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na dovršení technických dovedností, prohlubujeme znalost zápisu a frázování swingu, vedeme žáka k ekonomickému hospodaření s dechem.

Žák:

- předvede využívání hlubokých nádechů;
- vysvětlí, popíše a předvede rozdíly mezi interpretaci a notovým zápisem v taneční a swingové hudbě;
- zahraje z listu na úrovni 5. ročníku;
- zahraje v rychlém tempu v celém svém zvládnutém rozsahu dle fyzických předpokladů.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na rozvíjení flexibility nátisku, zdokonalováni retních vazeb a nácvik trylků, zvládnutí všech výrazových stránek hry a zdokonalení vibrata, poznávání skladeb jednotlivých stylových období a získání přehledu o světových i domácích interpretech, rozvíjení schopnosti formulovat vlastní názor na obsah i úroveň provedení uměleckého díla, přípravu k absolventskému vystoupení.

Žák:

- předvede flexibilní nátisk (plynule zahraje retní vazby a trylkovou techniku);
- zahraje orchestrální party;
- předvede čistou intonaci (dolaďuje výše a níže znějící tóny nástroje);
- při hře předvede kombinaci hlavních a vedlejších hmatů;
- vyjmenuje základní literaturu pro baryton.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 drobné skladby odlišného charakteru nebo 1 delší skladba.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování" žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů průchodné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí je respektovat a zahrnout do výstupů Komorní hry u každého z nich.

Baryton patří k poněkud méně rozšířeným nástrojům. Je nepostradatelnou součástí dechového orchestru naší školy. Proto je souborová hra pro tento nástroj zacílená především tímto směrem. Uplatnění barytonu v rámci předmětu Komorní hra je poněkud vzácnější. Vzhledem ke značné univerzálnosti uplatnění a specifické zvukové barvě barytonu může najít tento nástroj uplatnění i v různých jiných komorních seskupeních.

<u>Učební osnovy vyučovacího předmětu</u>:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležitou součást konečného vyznění hry celé skupiny;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.18 Studijní zaměření – Hra na tubu

Tuba je basový žesťový dechový nástroj. V orchestrech se objevuje od 19. století a hraje se na ni vzhledem k její značné hmotnosti vsedě. Jde o jeden z nejníže znějících nástrojů vůbec. Nástroj se vyrábí převážně v základních laděních B a C (kontrabasové tuby), Es a F (basové tuby) nebo jejich kombinacích. Tuba je opatřena minimálně třemi, častěji však čtyřmi, a u mistrovských nástrojů až šesti rotačními ventily nebo písty, z nichž 5. a 6. slouží k dolaďování nejhlubších tónů. Klasická basová nebo kontrabasová tuba může mít i tvar tzv. heligonu, tj. je zatočená kolem hráčova těla. Podobný tvar má i suzafon, jehož ozvučník je obrácen dopředu.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na tubu		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[2]	Volitelný předmět[3]				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na tubu		1	1	1	1
Komorní hra[4]	Volitelný předmět[2]	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.
[2] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).
[3] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.
[4] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na tubu

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

V tomto ročníku chceme získat žákův zájem o nástroj a seznámit jej s uplatněním tuby v hudbě, seznámit žáka s nástrojem, jeho ovládáním a čištěním, naučit žáka správnému žeberně-bránicovému dýchání, naučit žáka správnému držení nástroje při hraní, vybudovat základy správného nátisku s minimálním tlakem na rty, naučit žáka tvořit dobře znějící tón, jeho nasazení a ukončení a nácvik správné funkce jazyka, vydržováním tónů upevnit funkci lícních svalů, seznámit žáka s manuálním ovládáním strojiva, položit základy ke hře z not v basovém (F) klíči, vypěstovat základy intonační představivosti ve spojitosti s notovým zápisem, zvládnout hru tenuto a legato.

Žák:

- předvede správné držení nástroje a popíše funkci strojiva;
- předvede správné žeberně-bránicové dýchání;
- předvede správný nátisk s omezením nebo minimálním tlakem na rty a správnou funkci jazyka;
- zahraje tóny tenuto v dynamice forte a piano;
- zahraje celé, půlové a čtvrťové noty;
- zahraje v basovém (F) klíči.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení nebo etuda,
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň.

2. ročník

V tomto ročníku budeme dále podněcovat žákův zájem o nástroj, rozvíjet žákův cit pro hudební frázi (nádechy na vhodných místech), zdokonalovat nátisk s minimálním tlakem nátrubku na rty, rozšiřovat tónový rejstřík a barvu tónu, upevňovat návyky žeberně-bránicového dýchání a zdokonalovat tvoření, začátek, průběh a zakončení tónu, získávat představu o kultivovaném a ušlechtilém tónu, rozšířit artikulaci o staccato a při hře užívat dynamických rozdílu forte, mezzoforte a piano, hrát stupnice, cvičení, etudy a skladby i v rychlejším tempu, upevňovat funkci lícních svalů vydržováním tónů a retních vazeb.

Žák:

- zahraje osminové noty v pomalejším tempu;
- zahraje, zopakuje jednodušší rytmické útvary;
- předvede při hře uvolněný vzpřímený postoj s rovným držením hlavy;
- popíše a při hře předvede správnou koordinaci dechu, strojiva a jazyku;
- zahraje dlouhé vydržované tóny v dynamice forte, mezzoforte a piano;
- charakterizuje rozdíly v základních tempech a výrazu (andante-allegro, široce-krátce).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení nebo etuda,
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň.

3. ročník

V tomto ročníku budeme upevňovat správné návyky žeberně-bránicového dýchání, pracovat na tvorbě melodického frázování a dynamických odstínů, zdokonalovat techniku hry, lehkost ve hře a zpěvnost tónu, rozvíjet nátiskové dovednosti, pěstovat souborovou, orchestrální hru a zdokonalit souhru, zdokonalovat plynulost retních vazeb a rychlost jazyka, procvičovat hru staccato, portamento.

Žák:

- zahraje legatové retní vazby v rozsahu dle svých fyzických možností;
- při hře předvede dynamické odstínění hry (crescendo, decrescendo), frázování a nádechy podle charakteru skladby;
- zahraje šestnáctinové noty - staccato, portamento;
- zahraje v půlovém a osminovém taktu;
- popíše a při hře předvede legato;
- zahraje v dynamice piano, mezzoforte, forte, fortissimo;
- předvede naladění nástroje s doprovodným nástrojem (nejčastěji s klavírem).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,
- 1 cvičení nebo etuda,
- 1 přednesová skladba.

4. ročník

V tomto ročníku budeme zdokonalovat nátiskové schopnosti a jistotu tónu v daném rozsahu, pěstovat a zušlechťovat tón v dynamice, zvládnout základy interpretace různých stylových období, melodické ozdoby, rozvíjet hru v souborech, orchestrální hru a hru z listu, pokračovat ve výcviku lícních svalů ve složitějších retních vazbách a rozšiřováni rozsahu o tóny ve vyšším rejstříku, prohlubovat nácvik legata, staccata a portamenta.

Žák:

- zahraje složitější retní vazby i ve vyšších tónových polohách;
- popíše a předvede správné odlehčování nátisku;
- zahraje vydržované tóny v celé dynamické škále;
- popíše a zahraje legato, staccato, portamento a tenuto;
- zahraje v rychlejším tempu stupnicové a akordické řady;
- předvede hru základních melodických ozdob (příraz, nátryl, trylek).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (přednesová a technická),
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

V tomto ročníku budeme zdokonalovat artikulaci staccato, legato a tenuto ve stupnicích a akordech, procvičovat nátiskovou techniku a měkké nasazování, docílit širokého a otevřeného tónu, osvojit si hru v rychlejších i pomalejších tempech, zdokonalovat hru z listu, hru zpaměti, souborovou hru, orchestrální hru a studium orchestrálních partů, rozvíjet nátisková cvičení na posilování lícních svalů ve všech nástrojových polohách dle možností žáka.

Žák:

- zahraje ve vyšším tónovém rozsahu dle svých fyzických předpokladů;
- doladí výše a níže znějící tóny nástroje;
- zahraje správné dynamické a tempové označení v notovém zápisu;
- zahraje vydržované tóny ve svém maximálním rozsahu;
- zahraje stupnice a akordy ve svém rozsahu v různých rytmických variantách;
- předvede rozdíly při nasazení tónu;
- interpretuje skladby různých hudebních žánrů.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická a přednesová),
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

V tomto ročníku budeme procvičovat práci jazyka na stupnicích v rychlejším tempu, rozvíjet hru z listu na lehčích cvičeních, etudách nebo skladbách, zvládat interpretaci v různých stylových obdobích, v etudách, cvičeních i přednesech hrát i šestnáctinové noty, rozvíjet nátisk a tónový rozsah směrem nahoru i dolů, zdokonalovat hru zpaměti, zvládat interpretaci různých stylových období, zařazovat swingové a taneční skladby.

Žák:

- zahraje vydržované tóny ve svém maximálním rozsahu;
- zahraje stupnice a akordy ve svém maximálním rozsahu v různých rytmických variantách;
- zahraje v celém dynamickém rozsahu;
- zahraje skladby různých hudebních stylů a žánrů s respektováním stylovosti;
- zahraje hru legato i staccato v rychlejším tempu.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická, přednesová),
- 1 přednesová skladba.

7. ročník

V tomto ročníku budeme upevňovat a zdokonalovat nátiskové schopnosti žáka, rozšiřovat jeho tónový rozsah, používat melodické ozdoby, osvojovat si schopnost vyrovnané hry a rozvíjet vibrato, prohlubovat techniku hry, připravovat žáka k absolventskému vystoupení.

Žák:

- předvede intonačně čistou hru;
- zahraje ve větším tónovém rozsahu, včetně "pedálových" tónů;
- popíše a zahraje legato, staccato, intervalové a akordické skoky, kombinace legata se staccaty;
- charakterizuje a předvede (zahraje) technické a výrazové dovednosti hry na tubu (dynamika, frázování, hospodaření s dechem, ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, vibrato);
- zahraje z listu na úrovni 3. ročníku.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická, přednesová),
- 1 přednesová skladba většího rozsahu.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

Při výuce druhého stupně je nutné brát na vědomí, že se při pedagogické práci setkáváme již s mladými dospělými (nebo téměř dospělými) lidmi, kteří mají do jisté míry vyhraněný hudební vkus a na základě svého trvajícího zájmu o hru na tubu se rozhodli navázat na ukončené studium prvního stupně. Je tedy dobré a žádoucí respektovat jejich osobnost.

I. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je zdokonalení retních vazeb v celé dynamické škále a propracování hladkého legata v celém tónovém rejstříku.

Žák:

- zahraje retní vazby ve všech dynamických stupních;
- zahraje hru legato a staccato v celém svém tónovém rejstříku;
- zahraje jednodušší melodické ozdoby;
- zahraje z listu na úrovni 4. ročníku.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je prohloubení žákových dovedností z předešlého studia, upevnění a zdokonalení nátiskové schopnosti a flexibility, vedení žáka k intonační jistotě a sebekontrole, propracování všech artikulačních a výrazových prostředků, rozvíjení dynamiky, frázování, využití dechu a nátisku, rozvoj žeberně-bránicového dýchání a hloubky nádechu.

Žák:

- popíše a zahraje artikulační a výrazové prostředky a jejich kombinace;
- předvede a vysvětlí užívání vedlejších hmatů při hře;
- předvede při hře využívání vkusného vibrata;
- vysvětlí a předvede dle svých schopností princip dvojitého jazyka.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice durová s kvintakordem a jeho obraty,
- 1 stupnice mollová s kvintakordem a jeho obraty,
- 2 etudy (technická, přednesová),
- 1 přednesová skladba většího rozsahu.

III. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na dovršení technických dovedností, prohlubujeme znalost zápisu a frázování swingu, vedeme žáka k ekonomickému hospodaření s dechem.

Žák:

- předvede využívání hlubokých nádechů;
- vysvětlí, popíše a předvede rozdíly mezi interpretaci a notovým zápisem v taneční a swingové hudbě;
- zahraje z listu na úrovni 5. ročníku;
- zahraje v rychlém tempu v celém svém zvládnutém rozsahu dle fyzických předpokladů.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na rozvíjení flexibility nátisku, zdokonalováni retních vazeb a nácvik trylků, zvládnutí všech výrazových stránek hry, poznávání skladeb jednotlivých stylových období a získání přehledu o světových i domácích interpretech, rozvíjení schopnosti formulovat vlastní názor na obsah i úroveň provedení uměleckého díla, přípravu k absolventskému vystoupení.

Žák:

- předvede flexibilní nátisk (plynule zahraje retní vazby a trylkovou techniku);
- zahraje orchestrální party;
- předvede čistou intonaci (dolaďuje výše a níže znějící tóny nástroje);
- při hře předvede kombinaci hlavních a vedlejších hmatů;
- vyjmenuje základní literaturu pro tubu.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 drobné skladby odlišného charakteru nebo 1 delší skladba.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování" žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí respektovat při jejich začleňování do hudebních seskupení, aby byl výsledný hudební produkt dynamicky a barevně vyvážen. To je akceptováno v jednotlivých výstupech tohoto předmětu.

Pokud řekneme o kontrabasu – tedy base, že tvrdí muziku, můžeme směle prohlásit, že tuba tvrdí dechovku. Zabarvení hlubokých tónů tohoto nástroje je natolik specifické a originální, že nástroj těchto zvukových kvalit je nepostradatelnou součástí a oporou dechových orchestrů. Forma plnění souborové hry pro tento nástroj je tedy z jasných důvodů zacílená především tímto směrem. Uplatnění tuby v rámci předmětu Komorní hra je tedy vzácné, avšak zajisté realizovatelné a inspirující.

<u>Učební osnovy vyučovacího předmětu</u>:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležitou součást konečného vyznění hry celé skupiny;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.19 Studijní zaměření – Hra na kytaru

Kytara je díky své univerzálnosti velmi rozšířeným a oblíbeným hudebním nástrojem. Hlavní záměr výuky klasické kytary je interpretace přednesových skladeb různých stylových období a žánrů.
Dobře zvládnutá technika umožňuje využívat jemné barevné zvukové odstíny kytary, širokou škálu zvuků a bohatou dynamiku hry. Oblíbený způsob použití kytary představuje hra doprovodů k populárním i lidovým písním a také souhra s jiným nástrojem v různých komorních souborech. Kromě klasické kytary se žáci mohou v rámci studia seznámit i s hrou na elektrickou (elektrofonickou) nebo basovou kytaru. Žáci mají možnost si od 5. ročníku I. stupně studia po dohodě s vyučujícím zvolit, které kytaře se budou primárně věnovat a podle výběru pak zvolit učení osnovy (varianta A – klasická kytara, varianta B – elektrická kytara, varianta C – basová kytara). Hra na kytaru se vyučuje individuálně nebo ve skupině maximálně dvou žáků.

Učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

	1. ročník	**2. ročník**
Hra na kytaru	1	1
Přípravná hudební výchova[1]	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	**2.r**	**3.r**	**4.r**	**5.r**	**6.r**	**7.r**
Hra na kytaru		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[2]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[3]	**Volitelný předmět[4]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	**II.r**	**III.r**	**IV.r**
Hra na kytaru		1	1	1	1
Komorní hra[5]	**Volitelný předmět[3]**	1	1	1	1
Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:
Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na kytaru

Poznámka: Výstupy k postupovým zkouškám jsou koncipovány pro žáky, kteří nastoupili ke studiu v 1. ročníku I. stupně základního studia. Žáci, kteří nastoupili ke studiu ve vyšších ročnících, nemusí splňovat všechny požadavky.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je motivovat žáka ke studiu hry na nástroj. Vzbudit u něj zájem o hudbu, vytvořit u něj kladný vztah ke studiu. Rozvíjíme hudebnost prostřednictvím říkadel na prázdných strunách a hraním jednohlasých lidových písní.

Žák:
- popíše stavbu nástroje,
- předvede sezení u nástroje a držení nástroje;
- pojmenuje struny a ukáže jejich notaci;
- prokáže znalost značení prstů pravé i levé ruky;
- ukáže střídání dvojic prstů na jedné struně;
- předvede základní postavení prstů na strunách;
- ukáže přirozené postavení ruky s uvolněným zápěstím i celé paže;
- zahraje jednohlasé lidové písně.

Přijímací zkouška:
- řada tónů c^2-g^2;
- 2 jednohlasé písně (1 zpaměti).

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je pěstovat u žáka hru kvalitním a čistým tónem, dbát na přesné hraní rytmického zápisu, osvojit si základní prstokladové návyky levé i pravé ruky. Soustředíme se rovněž na správné a uvolněné držení nástroje. Podporujeme žáka ve hře zpaměti.

Žák:
- ukáže správné držení nástroje;
- zahraje palcem dopad i volný úhoz;
- předvede základní techniku úhozu apoyando i tirando;
- zahraje jednohlasou melodii;
- zahraje durové stupnice do 2# a 1b přes jednu oktávu;
- zahraje a spočítá všechny délky not od osminových hodnot.

Postupová zkouška:
- 1 durová stupnice – zpaměti;
- 1 jednohlasá etuda (např. J. Jirmal - 72);
- 2 jednohlasé písně (1 zpaměti).

2. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je rozvíjet dynamické cítění při hře dvouhlasých skladeb. Pracujeme s žákem na přesné interpretaci notového zápisu. Rozvíjíme jeho sluchovou představivost a sebekontrolu. Prohlubujeme pohotovost při orientaci na hmatníku v I. a II. poloze.

Žák:

- předvede základní postavení prstů na strunách;
- ukáže přirozené držení ruky s uvolněným zápěstím i celé paže;
- zahraje dvojhlasé skladby různých stylů a slohových období;
- při hře akordů použije poloviční hmaty;
- zahraje durové stupnice do 4# přes jednu oktávu s akordy T a D7;
- zahraje mollové stupnice do 1# a 1b přes jednu oktávu s akordy T a D7;
- zahraje s kapodastrem;
- zahraje levou rukou ve II. poloze.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur nebo moll s akordy T, D7 – zpaměti;
- 1 etuda (např. J. Jirmal - 86);
- 2 dvouhlasé drobné skladby (1 zpaměti);
- 1 píseň s doprovodem (hra akordů).

3. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je prohlubovat možnosti hudebního výrazu pomocí barevného odstínění, dynamiky a frázování. Rozšiřujeme repertoár o skladby různých stylových období. Pěstujeme hru ve vyšších polohách.

Žák:

- ukáže příčnou a podélnou pozici levé ruky;
- předvede základní postavení prstů pravé ruky;
- zahraje vícehlasou melodii;
- zahraje dvouoktávové durové stupnice s využitím prázdných strun do 4# s akordy T, S, D7;
- zahraje dvouoktávové mollové stupnice do 1# a 1b s využitím prázdných strun s akordy T, S, D7;
- při hře akordů použije celé hmaty i hmat malé barré;
- vysvětlí základní dynamické pojmy p-mf-f;
- zahraje rejstříky sul tasto i sul ponticello.

Postupová zkouška:

- 1 durová nebo 1 mollová stupnice s kadencí zpaměti;
- 1 etuda (např. J. Jirmal - 106);
- 2 přednesové skladby (1 zpaměti);
- 1 píseň s doprovodem (hra akordů).

4. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je začlenit výuku v komorních souhrách, rozvíjet schopnost hudební komunikace a vnímání partu svých spoluhráčů. Rozvíjíme technické a výrazové prostředky žákovy hry.

Žák:

- zahraje melodické ozdoby – mordent a nátryl;
- předvede kytarové techniky (např. vibrato, rasguado, glissando, flažolety);
- vytvoří kvalitní tón na základě správné úpravy nehtů;

- zahraje typové durové stupnice do 4# přes dvě oktávy, kadence s použitím velkého barré;
- zahraje typové mollové stupnice do 1# a 1b přes dvě oktávy, kadence s použitím velkého barré;
- při hře respektuje artikulaci, dynamiku a frázování.

Postupová zkouška:
- 1 durová stupnice nebo 1 mollová stupnice s kadencí;
- 1 etuda (např. J. Jirmal - 127);
- 2 přednesové skladby odlišného charakteru (1 zpaměti).

5. ročník

Varianta A

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je zvyšovat požadavky na hru ve vyšších tempech, na interpretaci skladeb různých stylů. Využíváme možnosti hry kytarových technik – vibrato, rasquado, flažolety. Upevňujeme kvalitní nehtový tón.

Žák:
- předvede hru staccata, tenuta, portamenta, legata;
- zahraje paralelní typové stupnice do 4# a 1b, kadence;
- zahraje intervalové stupnice do 4# a 1b v oktávách;
- zahraje odpovídající skladby s využitím probraných technik;
- samostatně si naladí nástroj.

Postupová zkouška:
- 1 durová nebo 1 mollová stupnice, oktávy, kadence;
- 1 etuda (př. J. Jirmal 154);
- 2 přednesové skladby odlišného charakteru (1 zpaměti).

Varianta B

Obsahovým zaměřením ročníku je osvojit si základní návyky hry na elektrickou kytaru, orientaci v tabulatuře, základní techniky pravé ruky, ladění nástroje, tlumení a základní akordickou hru.

Žák:
- předvede držení trsátka správným způsobem a úhoz trsátkem směrem nahoru, dolů i střídavě (kombinovaně)
- naladí nástroj pomocí klasické nebo chromatické ladičky
- použije tlumení při hře doprovodné složky skladby (tzv. power chordy) a dbá na ztlumení neznějících strun
- zahraje durové a mollové melodické stupnice s využitím prázdných strun a typové stupnice kombinovaným úhozem
- přečte tabulaturu a zahraje jednodušší melodické a rytmicko-melodické úseky
- předvede doprovod s využitím akordů dur a moll podle akordových značek

Postupová zkouška:
- stupnice typová rozšířená (popř. pentatonika) dur/moll přes 2 nebo 3 oktávy střídavým úhozem,
- kadence dle schématu T, S, D7, T,
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby s využitím všech doposud probraných technických prvků.

Varianta C

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je motivovat žáka ke studiu nového nástroje, seznámit jej se stavbou a laděním basové kytary a vybudovat správné a uvolněné držení nástroje. Navazujeme přitom na hudební znalosti a dovednosti, které žák získal při studiu svého hlavního nástroje.

Žák:

- popíše stavbu basové kytary a pojmenuje její jednotlivé části;
- předvede správné a uvolněné držení nástroje vsedě i vestoje;
- pojmenuje struny a ukáže jejich notaci v basovém klíči;
- ukáže základní postavení prstů levé ruky na hmatníku (jeden prst na jeden pražec);
- předvede základní úhoz prsty (střídání ukazováku a prostředníku)
- zahraje jednoduchou durovou stupnici

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice
- 1 etuda nebo jednoduchá basová linka;
- 1 přednesová skladba nebo píseň s doprovodem.

6. ročník

Varinata A

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je obohatit hudební obzor žáka a vést ho i k samostatnému výběru repertoáru. Upevňujeme technické dovednosti a využívání výrazových prostředků. Záměrem je též postupné studium náročnějších skladeb.

Žák:

- předvede postupnou přípravu prstů v pravé ruce;
- vysvětlí zásady správné úpravy nehtů;
- zahraje paralelní typové stupnice do 4# a 1b, kadence;
- zahraje durové a mollové intervalové stupnice do 4# a 1b v oktávách, tercích;
- zahraje odpovídající skladby s využitím probraných technik;
- zahraje skladby různých hudebních stylů a žánrů.

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice nebo 1 mollová stupnice, oktávy, tercie, kadence;
- 1 etuda (např. J. Jirmal - 162);
- 2 přednesové skladby odlišného charakteru (1 zpaměti).

Varianta B

V šestém ročníku žák rozvíjí technickou jistotu, práci s rytmem a metronomem, legato, bending, základní akordickou hru a orientaci ve vyšších polohách hmatníku.

Žák:

- předvede hru legata (hammer on, pull off)
- zahraje složitější rytmizace techniky palm muting
- použije při hře sóla techniku vytahování strun (bending) a dbá na čistotu tónu
- zahraje typové stupnice dur a moll přes dvě oktávy za použití všech typů úhozů
- zahraje akordy dur, moll a 7 bez barré a použije je k doprovodu
- zahraje kadence dle schématu T, S, D7, T
- přečte složitější tabulatury a zahraje ve vyšších polohách na hmatníku

Postupová zkouška:

- stupnice typová rozšířená (popř. pentatonika) dur/moll přes 2 nebo 3 oktávy střídavým úhozem,
- kadence dle schématu T, S, D7, T,

- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby s využitím všech doposud probraných technických prvků.

Varianta C

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je rozšíření hry do II. polohy, upevnění rytmické jistoty a seznámení žáka s hrou podle akordických značek. Rozvíjíme schopnost samostatně vytvořit jednoduchý basový doprovod.

Žák:

- ukáže postavení ruky v I. a II. poloze
- použije tlumení tónu (mute) pravou i levou rukou;
- zahraje durovou i mollovou stupnici v rozsahu jedné oktávy;
- udrží stálé tempo při hře s doprovodem (metronom, nahrávka, spoluhráč).

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice
- 1 etuda nebo jednoduchá basová linka;
- 1 přednesová skladba nebo píseň s doprovodem.

7. ročník

Varianta A

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je systematické směřování k veřejnému absolventskému vystoupení. Ve zvoleném repertoáru uplatňujeme získané technické a výrazové dovednosti. Žák se aktivně podílí na výběru skladeb – vychází z vlastních vyvíjejících se vkusových preferencí.

Žák:

- předvede správnou tvorbu tónu využitím úpravy nehtů;
- předvede hru postupné přípravy prstů i hru bez přípravy;
- zahraje paralelní typové stupnice do 4# a 1b, obraty tónického kvintakordu v trojhlase, kadence;
- zahraje durové a mollové intervalové stupnice do 4# a 1b + oktávy, tercie;
- zahraje odpovídající skladby s využitím probraných technik;
- zahraje skladby různých období s respektováním stylové interpretace skladby;
- navrhne prstoklad a frázování skladby.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 přednesové skladby odlišného charakteru (1 zpaměti).

Varianta B

V sedmém ročníku žák upevňuje technické a interpretační návyky, rozvíjí práci s barré, pentatonikou, hrou zpaměti a základními možnostmi zvukového nastavení nástroje.

Žák:

- rozezná doprovodnou a melodickou (sólovou) složku skladby
- zahraje zpaměti skladbu se sólem a využije při hře dosud osvojené technické prvky
- zahraje populární či lidové skladby pomocí akordových značek a předvede rytmizaci akordických doprovodů s využitím barré hmatů
- zahraje akordy dur, moll a 7 s využitím barré a využije základní akordické značky v různých polohách na hmatníku
- předvede precizní tlumení neznějících strun a zahraje zpaměti melodicko-rytmická cvičení
- zahraje durovou a mollovou pentatoniku

- předvede hru ve stoje a přizpůsobí hře základní nastavení snímačů a kytarových efektů

Závěrečná zkouška:
Základní studium I. stupně zakončí žák absolventským vystoupením, kde zahraje alespoň jednu skladbu odpovídající náročnosti dle vlastního výběru.

Varianta C
Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je upevnění dosud získaných dovedností a jejich uplatnění při hře jednoduchých skladeb různých žánrů populární, taneční a lidové hudby. Žáka vedeme k aktivnímu naslouchání a spolupráci s ostatními nástroji, zejména s bicími nástroji.

Žák:

- zahraje plynule v I. až III. poloze;
- rozpozná základní charakter jednoduchých hudebních stylů (pop, rock, lidová hudba) a přizpůsobí jim způsob hry;
- zahraje jednoduchou basovou linku podle notového zápisu, tabulatury nebo podle sluchu;
- zahraje durové a mollové stupnice v rozsahu jedné oktávy s tónikou;

Závěrečná zkouška:
Veřejné absolventské vystoupení nebo závěrečná zkouška:

- 2 skladby nebo písně s doprovodem, případně v souhře s dalším nástrojem.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:
Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

Varianta A
V tomto ročníku věnujeme pozornost kultivaci tónu, rozvoji technické zběhlosti a pečlivému vypracování hlasů, zejména v polyfonních skladbách.

Žák:

- zahraje kultivovaným tónem s využitím úpravy nehtů;
- zahraje paralelní typové stupnice do 4# a 1b, obraty tónického kvintakordu v trojhlase, kadence v polohách;
- odliší při interpretaci skladby vedení jednotlivých hlasů.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

Varianta B

- V prvním ročníku druhého stupně žák navazuje na dovednosti získané v prvním stupni arozvíjí technickou jistotu, práci s vibratem, bendingem, stupnicemi, akordy a hrou zpaměti.

Žák:

- zahraje doprovody podle akordových značek s využitím akordů dur, moll, 7, maj7, dim a add9 s odpovídající rytmizací
- zahraje durovou a mollovou pentatoniku a typové stupnice dur/moll v rozsahu 2–3 oktáv střídavým úhozem
- předvede náročnější varianty bendingu, včetně vytažení struny o ½ tónu a malou tercii, a dbá o přesnost cílového tónu
- použije rychlé legato a přirozené flažolety
- zahraje typové stupnice a kadence zpaměti
- předvede vibrato příčné, podélné, popř. kruhové a použije je při interpretaci.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

Varianta C

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je rozšíření repertoáru o skladby různých hudebních stylů, hra ve vyšších polohách hmatníku a upevnění samostatnosti při tvorbě basového doprovodu podle akordických značek.

Žák:

- zahraje plynule v rozsahu I. až IV. polohy;
- samostatně vytvoří jednoduchý basový doprovod podle akordických značek;
- zahraje základní groove ve stylu pop nebo rock;
- zahraje durovou a mollovou stupnici v rozsahu jedné oktávy ve zvýšeném tempu.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Varianta A

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je vést žáka k vlastnímu hudebnímu vyjadřování, k větší samostatnosti při studiu skladeb. V tomto ročníku se zaměřujeme na plynulou výměnu poloh. Prohlubujeme dynamickou a barevnou škálu tónu.

Žák:

- zahraje durové a mollové intervalové stupnice do 4# a 1b + oktávy, tercie, decimy, v různých prstových variantách.
- zahraje etudu s využitím celého hmatníku do XII. polohy;
- předvede skladbu španělského nebo latinskoamerického charakteru.

Postupová zkouška:

- 1 durová nebo 1 mollová stupnice přes dvě oktávy, typové, oktávy, tercie, decimy, obraty v trojhlase, kadence;
- 1 etuda (např. J. Jirmal - 172);
- 2 přednesové skladby odlišného charakteru (1 zpaměti).

Varianta B

Ve druhém ročníku druhého stupně se žák zaměřuje na zdokonalování techniky, rytmizace, ladění, tremolo picking, glissando a hru podle složitějších akordových značek.

Žák:

- naladí nástroj podle jedné naladěné struny pomocí přirozených flažoletů

- předvede bending s využitím více prstů levé ruky a dbá o čistotu tónu a přesnost vytaženého tónu
- zahraje stupnice za použití všech typů úhozů a vhodně je rytmizuje
- zahraje více úhozů na jeden tón stupnice (2, 3 nebo 4 úhozy – tremolo picking)
- předvede techniku skluzů glissando (slide) a využije ji v melodické i doprovodné hře
- zahraje složitější akordy a použije je při složitějším rytmickém doprovodu dle akordových značek

Postupová zkouška:
- stupnice typová rozšířená (popř. pentatonika) dur/moll přes 2 nebo 3 oktávy střídavým úhozem,
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby s využitím všech doposud probraných technických prvků.

Varianta C
Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je rozvoj rytmické samostatnosti a schopnosti spolupráce s dalšími nástroji rytmické sekce, zejména s bicími nástroji. Prohlubujeme dynamické cítění a schopnost sluchové sebekontroly.

Žák:
- kontroluje sluchem soulad hry s ostatními spoluhráči;
- rozliší a zahraje základní groove ve stylech pop, rock a lidová/populární hudba;
- podílí se na výběru repertoáru;
- zahraje durovou a mollovou stupnici v rozsahu dvou oktáv.

Postupová zkouška:
- 1 durová nebo 1 mollová stupnice;
- 1 etuda nebo basová linka;
- 1 skladba nebo píseň s doprovodem, případně v souhře s dalším nástrojem.

III. ročník
Varianta A
V tomto ročníku rozvíjíme technickou dovednost při zachování kvality tónu, seznámíme žáka s jazzovými prvky.

Žák:
- zahraje durové a mollové intervalové stupnice do 4# a 1b + oktávy, tercie, decimy, sexty, v různých prstových variantách;
- zahraje etudy s komplexním využitím kytarových technik;
- předvede současnou skladbu s jazzovými prvky.

Postupová zkouška:
- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

Varianta B
Ve třetím ročníku druhého stupně žák rozvíjí pokročilé techniky hry a jejich kombinování a začíná systematicky využívat efektový pedál a pokročilejší zvukové možnosti nástroje.

Žák:
- zahraje trylek v rychlém sledu (trill) kombinováním prstů levé ruky nebo příklepy prstu pravé ruky
- předvede vibrato s využitím tremolové páky
- předvede bending (ghost bend, pre-bend, release, vytažení více strun zároveň)

- zahraje glissando ve větších vzdálenostech na hmatníku (dvojzvuky, akordy)
- uplatní při hře efektový pedál k regulaci hlasitosti (volume) a práci s potenciometrem (volume swell)
- použije při hře techniku pick slide/pick scrape a zkombinuje při hře různé techniky zároveň (např. tapping a bending)

Postupová zkouška:
- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

Varianta C
Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je prohloubení stylové rozmanitosti repertoáru a podpora žákovy samostatnosti při výběru a nastudování skladeb. Žák se dále seznamuje se základy jednoduché improvizace nad zadaným akordovým doprovodem.

Žák:
- vytvoří samostatně basový doprovod v různých hudebních stylech;
- předvede jednoduchou improvizaci nad zadanou harmonií (např. dvanáctitaktové blues);
- pohotově reaguje na změny tempa a dynamiky při souhře;
- prokáže orientaci v základním repertoáru populární a taneční hudby.

Postupová zkouška:
- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník
Varianta A
Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je vést žáka k závěrečnému absolventskému vystoupení. Zde zúročí všechny návyky a dovednosti získané během studia v základní umělecké škole. Podporujeme samostatnost žáka při výběru skladeb a jeho vlastní představu o interpretaci skladby.

Žák:
- zahraje paralelní typové stupnice do 4# a 1b, obraty tónického kvintakordu v trojhlase, kadence v polohách;
- popíše formální strukturu skladby a tuto skladbu reprodukuje;
- vysvětlí kytarové techniky v různých vývojových obdobích;
- vyjmenuje přední autory kytarové literatury

Závěrečná zkouška:
Veřejné absolventské vystoupení nebo závěrečná zkouška:
- 2 přednesové skladby odlišného charakteru (1 zpaměti).

Varianta B
Čtvrtý ročník druhého stupně je zaměřen na rekapitulaci a praktické propojení získaných technických a interpretačních dovedností, práci s efekty a přípravu absolventského repertoáru.

Žák:
- použije při hře dozvukové efekty (reverb, hall, echo) a efekt delay
- zahraje s využitím efektu delay a předvede jednodušší varianty arpeggia
- zahraje umělé flažolety (artificial harmonics/pinch harmonics)
- předvede hru s efektem wah-wah a s využitím efektového pedálu
- předvede flažolety pravou rukou (tapped harmonics) a kombinovanou techniku hry prstů a trsátka (chicken picking)

- zahraje stylově skladby různých žánrů – jazz, blues, rock, pop, metal, punk a samostatně zvolí vhodný absolventský repertoár

Závěrečná zkouška:
Veřejné absolventské vystoupení nebo závěrečná zkouška:
- 2 skladby odlišného charakteru.

Varianta C
Obsahovým zaměřením tohoto závěrečného ročníku je shrnutí a upevnění všech získaných dovedností a příprava závěrečného absolventského vystoupení. Podporujeme žákovu samostatnost při výběru skladeb a jeho vlastní hudební projev.

Žák:
- samostatně nastuduje a interpretuje basovou linku ve zvoleném repertoáru;
- aktivně spolupracuje s ostatními spoluhráči v souboru;
- prokáže přehled o základním repertoáru a stylech, ve kterých se basová kytara uplatňuje;
- předvede jednoduchou improvizaci nad danou harmonií.

Závěrečná zkouška:
Veřejné absolventské vystoupení nebo závěrečná zkouška:
- 2 skladby odlišného charakteru, případně v souhře s dalším nástrojem.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:
Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]
Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.
Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí respektovat při jejich začleňování do hudebních seskupení, aby byl výsledný hudební produkt dynamicky a barevně vyvážen. To je akceptováno v jednotlivých výstupech tohoto předmětu.
Kytara představuje nástroj, jehož uplatnění v rámci komorní hry je podmíněno menšími dynamickými dispozicemi tohoto nástroje. Hráči na kytaru se uplatní spíše v seskupeních zvukově intimnějšího charakteru, popřípadě v rámci kytarového souboru. Vzhledem k akordickému charakteru hry bývá funkce tohoto nástroje často doprovodná a kytara může velmi dobře zprostředkovat doprovod generálního basu v barokních skladbách, stejně jako harmonický podklad v rámci souboru interpretujícího novodobější, např. jazzové skladby. Žáci, kteří si zvolí hru na elektrofonické kytary či basovou kytaru najdou uplatnění převážně ve školní kapele, kytarovém orchestru nebo v menších uskupeních se zaměřením na populární hudbu nebo jazz.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:
ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:
7. ročník

Žák:
- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;
- předvede hru v různých komorních seskupeních;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:
II. ročník

Žák:
- využívá při hře kvalitní nehtový tón;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- zapojuje se do výběru repertoáru;
- aktivně spolupracuje na souhře v kytarovém souboru (je-li jeho součástí);
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:
- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- využívá při hře kvalitní nehtový tón;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- dokáže intonačně dolaďovat během hry na základě sluchové sebekontroly;
- uvědomuje si a využívá specifického zvukového zabarvení svého nástroje jako důležitou součást konečného vyznění hry celé skupiny;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.20 Studijní zaměření – Hra na bicí nástroje

Bicí nástroje jsou jednou z nejstarších a nejobsáhlejších skupin hudebních nástrojů. Mají velkou tradici jak v hudbě primitivních národů, tak i v hudbě moderní. Žákům naší školy nabízíme studium hry na bicí soupravu. Sestava se mění podle dané potřeby. Vyučujeme rovněž hru na velký a malý buben a tympány. Všechny tyto nástroje mají možnost uplatnění v dechovém orchestru.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

	I. stupeň						
	1.r	**2.r**	**3.r**	**4.r**	**5.r**	**6.r**	**7.r**
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]	1	1	1	1	1		
Hra v orchestru				1	1	1	1
Celkem	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	**II.r**	**III.r**	**IV.r**
Hra na bicí nástroje		1	1	1	1
Komorní hra[2]	**Volitelný předmět[4]**	1	1	1	1
Hra v orchestru[3]					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na bicí nástroje

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2

1. ročník

V tomto ročníku se při výuce zaměřujeme na seznámení žáka s bicími nástroji, zvládnutí základů hry na malý buben, správného držení paliček, uvolňování rukou, základy hry na bicí soupravu, rozvoj rytmického cítění, hru čtyřtaktové a osmitaktové fráze, osvojení hry ve čtvrťovém taktu.

Žák:

- popíše bicí nástroje, charakterizuje jejich historii a uplatnění;
- předvede správné držení těla při hře na různé bicí nástroje;
- zahraje základy hry na malý buben;
- předvede správné držení paliček a uvolněné ruce;
- zahraje na bicí soupravu (velký buben se šlapkou, malý buben na stojanu a zavěšený činel);
- zahraje správně rytmicky čtyřtaktovou a osmitaktovou frázi;
- zahraje, zopakuje dvoutaktové ozvěny;
- předvede souhru se spoluhráčem (tempo, rytmus, dynamika …);
- zahraje v dvoudobém, třídobém a čtyřdobém taktu, v celých, půlových, čtvrťových a osminových hodnotách;
- předvede dynamickou hru - piano a forte.

Postupová zkouška:

- 2 cvičení z látky probrané v posledním čtvrtletí,
- ukázka hry na soupravu bicích nástrojů.

2. ročník

V tomto ročníku se při výuce zaměřujeme na rozvíjení hry na bicí soupravu s doplněním o HI-HAT, nácvik základů víření na malý buben, rozšíření hry o půlové a osminové takty, seznámení žáka s jednoduchými doprovody na bicí soupravu.

Žák:

- předvede hru na malý buben;
- zahraje na soupravu bicích nástrojů jednoduchý doprovod s rozlišením těžkých dob a přiznávek v kombinaci s činelem;
- předvede základy techniky hry na HI-HAT;
- zahraje, zopakuje čtyřtaktové ozvěny;
- předvede základy hry víření na malý buben bez dynamického odstínění;
- zahraje v šestnáctinových notách;
- zahraje na malý buben v tříosminovém, šestiosminovém a dvoupůlovém taktu;
- zahraje na malý buben dynamické rozlišení hry v pianu, mezzoforte, a forte.

Postupová zkouška:

- 2 cvičení na malý buben;
- jednoduchý doprovod na soupravu bicích nástrojů.

3. ročník

V tomto ročníku se při výuce zaměřujeme na zdokonalení víření na malý buben s dynamikou, rozvoj dovednosti nezávislého ovládání rukou a nohou, procvičování hry na soupravu s přidáním dvou TOM-TOMŮ, zapojení žáka do hry v dechovém orchestru.

Žák:

- zahraje víření na malý buben s dynamickým odstíněním hry;
- charakterizuje smysl členění hudebních frází;
- předvede při hře na soupravu bicích nástrojů nezávislé ovládání hru rukou a nohou;
- zahraje osminové trioly;
- předvede při doprovodu na bicí soupravu připojení HI-HAT;
- zahraje na dva TOM-TOMY jako další součásti soupravy bicích nástrojů.

Postupová zkouška:

- 2 cvičení na malý buben,
- doprovod na soupravu bicích nástrojů,
- jedno cvičení z listu.

4. ročník

V tomto ročníku se při výuce zaměřujeme na upevnění získaných dovedností, hru snadnějších orchestrálních partů v souborech i orchestru, rozšiřování rytmu o synkopu, akcenty na těžkých dobách, rozšíření hry doprovodu také o tři TOM-TOMY.

Žák:

- zahraje snadnější orchestrální party;
- zahraje na bicí soupravu v dechovém orchestru;
- zahraje osminové trioly v kombinaci se sudými skupinami not;
- zahraje synkopy;
- zahraje akcenty na těžkých dobách;
- předvede při doprovodné hře užívání v rámci bicí soupravy také HI-HAT a tři TOM-TOMY.

Postupová zkouška:

- víření na malý buben,
- 2 cvičení na malý buben,
- 2 cvičení na soupravu bicích nástrojů,
- hra z listu.

5. ročník

V tomto ročníku se při výuce zaměřujeme na seznamování žáka se všemi druhy bicích nástrojů používaných v symfonickém, dechovém a tanečním orchestru, rozvoj hry v rychlých tempech a jednoduchých beatových tempech.

Žák:

- popíše všechny druhy bicích nástrojů běžně používaných v symfonických, dechových, tanečních a jazzových orchestrech;
- zahraje v rychlejších tempech;
- zahraje trioly šestnáctinové, osminové, čtvrťové a půlové;

- zahraje kvintoly;
- zahraje jednoduché beatové doprovody s improvizovaným jednoduchým breakem (předělem);
- předvede techniku víření na malý buben při současné představě různých rytmických figur.

Postupová zkouška:

- víření na malý buben,
- 2 cvičení na malý buben,
- 2 cvičení na soupravu bicích nástrojů,
- hra z listu,
- hra orchestrálního partu.

6. ročník

V tomto ročníku se při výuce zaměřujeme na seznámení žáka s hrou na tympány a jejich laděním, zdokonalení víření s dynamikou a tlumením, rozšíření studované literatury o orchestrální party, rozvoj dovednosti z předešlých ročníků.

Žák:

- interpretuje skladby různých stylů a žánrů;
- popíše historii jednotlivých bicích nástrojů a jejich uplatnění;
- popíše a předvede druhy rytmů a nahrávky skladeb v interpretaci renomovaných umělců;
- předvede základy techniky hry na tympány, víření s dynamickým odstíněním, tlumení, chápe princip jejich ladění;
- zahraje orchestrální party.

Postupová zkouška:

- víření na malý buben,
- 1 etuda na malý buben,
- 1 etuda na soupravu bicích nástrojů s využitím dvou TOM-TOMŮ,
- libovolný doprovod beatové skladby.

7. ročník

V tomto ročníku se při výuce navazujeme na dosud získané dovednosti a zdokonalujeme jednotlivé aspekty techniky hry na bicí, zdokonalujeme hru na soupravu s využitím činelů a HI-HAT, uplatňujeme improvizaci ve formě blues, vedeme žáka k účinkování v orchestrech i s využitím hry na tympány, připravujeme žáka na závěrečné absolventské vystoupení.

Žák:

- zahraje na soupravu s plným využitím činelů a HI-HAT;
- předvede improvizaci dvanácti a čtyřiadvaceti taktových sól (forma blues);
- zahraje akcenty na sudých a lichých dobách;
- zahraje v orchestru nebo souboru na tympány;
- vyjmenuje základní literaturu pro bicí nástroje;
- zahraje z listu.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- víření na malý buben v různé dynamice,
- 1 etuda na malý buben,
- 1 etuda na soupravu bicích nástrojů,
- libovolný doprovod beatové skladby s breaky

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. Stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na upevnění technických dovedností získaných v I. stupni základního studia, rozvoj samostatnosti při studiu skladeb a aktivní zapojení do souborové hry.

Žák:

- využívá správné herní návyky a techniku úchopu paliček
- samostatně řeší základní technické problémy při nácviku skladeb
- interpretuje přiměřeně náročné skladby různých stylových období
- orientuje se ve složitějších rytmických útvarech a metrických změnách
- ovládá základní techniky hry na malý buben, tympány a melodické bicí nástroje
- využívá základní prvky improvizace

.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Výuka dále rozvíjí samostatnost žáka, jistotu při čtení notového materiálu a schopnost spolupráce v souboru.

Žák:

- používá širší škálu dynamických a výrazových prostředků
- samostatně nastuduje skladbu odpovídající náročnosti ročníku
- zvládá koordinaci končetin na bicí soupravě ve složitějších rytmických strukturách
- ovládá základy hry na více perkusních nástrojů
- interpretuje skladby s ohledem na styl a charakter hudby

- rozvíjí schopnost improvizace a vlastní hudební tvořivosti

Postupová zkouška:

- 1 technické cvičení na malý buben
- 1 skladba na soupravu bicích nástrojů
- souborová hra/ lehčí sólová improvizace

III. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na stylovou interpretaci, práci s rozsáhlejšími skladbami a hlubší porozumění hudebnímu textu.

Žák:

- využívá pokročilé technické prvky hry na jednotlivé bicí nástroje
- samostatně plánuje a organizuje přípravu skladby
- interpretuje náročnější repertoár s odpovídající stylovou čistotou
- ovládá základní techniky hry čtyřmi paličkami na melodické bicí nástroje
- využívá pokročilé rytmické modely na bicí soupravě
- prokazuje schopnost samostatné práce s notovým materiálem
- aktivně se podílí na přípravě veřejných vystoupení

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

Závěrečný ročník směřuje k celkové interpretační vyspělosti žáka, k jeho schopnosti samostatné přípravy repertoáru a k reprezentativnímu absolventskému výkonu.

Žák:

- samostatně interpretuje technicky i výrazově náročné skladby
- prokazuje vyspělou techniku hry na hlavní studované bicí nástroje
- vhodně využívá stylové interpretační prostředky
- orientuje se v repertoáru různých hudebních žánrů
- uplatňuje vlastní hudební názor a tvořivost
- připraví absolventský výkon odpovídající úrovni II. stupně

Závěrečná zkouška:

- 1 technické cvičení nebo etuda na malý buben
- sólová skladba pro soupravu bicích nástrojů
- skladba pro marimbu nebo vibrafon,
- vlastní improvizace

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování" žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti, vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů, je však zapotřebí respektovat při jejich začleňování do hudebních seskupení, aby byl výsledný hudební produkt dynamicky a barevně vyvážen. To je akceptováno v jednotlivých výstupech tohoto předmětu.

Pokud řekneme o kontrabasu – tedy base, že tvrdí muziku, můžeme směle prohlásit, že tuba tvrdí dechovku. Zabarvení hlubokých tónů tohoto nástroje je natolik specifické a originální, že nástroj těchto zvukových kvalit je nepostradatelnou součástí a oporou dechových orchestrů. Forma plnění souborové hry pro tento nástroj je tedy z jasných důvodů zacílená především tímto směrem. Uplatnění tuby v rámci předmětu Komorní hra je tedy vzácné, avšak zajisté realizovatelné a inspirující.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, vnímá při hře part ostatních spoluhráčů;
- aplikuje své zkušenosti a dovednosti z oblasti dodržování rytmu a tempa při souhře;
- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- pozitivně hodnotí sebe sama jako součást komorního seskupení podílející se na výsledném tvaru skladby.

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- reaguje vhodně na změny tempa, rytmu, dynamiky skladeb
- rozliší linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- samostatně nastuduje technicky i obsahově náročnější skladby;
- orientuje se v jednoduchých i složitějších partiturách;
- stylově interpretuje skladby různých žánrů;
- rozumí formě a výrazovým prostředkům skladby;
- uplatní se v souborech různého obsazení;
- spolupracuje zodpovědně v orchestru;
- dokáže zvolit vhodný repertoár a zhodnotit jeho nároky;
- má vytvořené pracovní návyky pro další studium nebo amatérskou hudební činnost.

5.1.21 Studijní zaměření – Sólový zpěv

Hlas je nejpřirozenějším nástrojem každého člověka. Žádný hudební nástroj není tak tvárný a výrazově bohatý. Jako jediný je schopen spojení hudby a slova. Hlasové nadání je podmíněno vrozenou vlastností hlasu, rozvíjí se však správným technickým vedením a vhodným metodickým postupem. Výuka sólového zpěvu nabízí možnost proniknout do samé podstaty umění zpěvu a používat hlas jako jedinečný nástroj.
Během studia se žáci seznámí se základními pěveckými návyky, které jim umožní další rozvoj hlasu na základě individuálních dispozic. Poznávají hudbu různých stylů a žánrů, mají možnost nastudování vícehlasých skladeb v rámci komorního zpěvu, zapojení se do projektů školy. Součástí studia jsou veřejná vystoupení, soutěže, případně spolupráce se smyčcovým a dechovým orchestrem.
Pěvecká hlasová výchova se vyučuje individuálně nebo ve skupině maximálně dvou žáků.

Učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

	1. ročník	2. ročník
Pěvecká hlasová výchova	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Sólový zpěv		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[1]		1	1	1	1	1		
Komorní zpěv	**Volitelný předmět[2]**				1	1	1	1
Sborový zpěv								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Sólový zpěv		1	1	1	1
Komorní zpěv	**Volitelný předmět[3]**	1	1	1	1
Sborový zpěv					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

[1] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.
[2] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Pěvecká hlasová výchova

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

Záměrem přípravného studia je podnítit zájem žáka o hudbu a hlasovou výchovu formou her, říkadel a jednoduchých písní spojených s přirozeným pohybem, rozvíjet hudební sluch, hudební paměť a představivost, posílit dechovou funkci a správné držení těla, navozovat hlavovou rezonanci a hlavový tón.

Žák:

- zazpívá předehrané melodické i rytmické motivy;
- zaintonuje jednoduché lidové písně na vokál;
- rozpozná výšku tónu a dokáže ji reprodukovat (probuzení hudebního sluchu);
- uvolní při zpěvu tělo (ramena, krk, ruce);
- zazpívá mamінčiným (hlavovým) a tatínkovým (hrudním) hlasem jednoduché melodie;
- měkce vytvoří tón (odstranění křiklavého zpěvu);
- předvede klidný nádech a plynulý výdech (základní pěvecké návyky).

Přijímací zkouška:

- 2 lidové písně

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Záměrem 1. ročníku je seznámit žáka se základními pěveckými návyky, dbát na správnou artikulaci, držení těla, odstranění napětí, vést k přirozenému způsobu tvoření tónu.

Žák:

- vysvětlí pojmy předehra, mezihra, dohra;
- při zpěvu přirozeně stojí;
- předvede rychlý i pomalý nádech (prohlubování přirozené dechové funkce);
- správně artikuluje;
- zazpívá hlasová cvičení s hlavovou rezonancí;
- reprodukuje předehrané kontrastní tóny.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru

2. ročník

Záměrem 2. ročníku je dbát na správný nádech, měkký začátek tónu, rozšířit hlasový rozsah, používat základní výrazové prostředky a zkvalitnit artikulaci.

Žák:

- předvede při zpěvu rovný postoj s uvolněnými rameny, ruce podél těla;
- předvede správnou artikulaci (uvolnění čelisti i jazyka);
- měkce nasazuje tóny (měkký hlasový začátek);
- při nádechu stojí klidně, nezvedá ramena;
- zazpívá melodie i ve vyšší hlasové poloze (od h^1 nahoru) s hlavovou rezonancí.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru

3. ročník

Záměrem 3. ročníku je zdokonalovat základní pěvecké návyky, dbát na uvolnění čelisti i jazyka, upevnit správný nádech a klidný, regulovaný výdech, spolupracovat s žákem na výběru repertoáru.

Žák:

- ukáže uvolněnou čelist i jazyk;
- zazpívá hudební frázi se správnými nádechy;
- rozliší hlavový a hrudní rejstřík;
- předvede při zpěvu základní výrazové prostředky (rozlišení nálad);
- předvede uvolněnou nízkou a střední hlasovou polohu;
- zazpívá přechod ze střední do vyšší hlasové polohy s hlavovým tónem.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru

4. ročník

Záměrem 4. ročníku je stavět dál na získaných základních pěveckých dovednostech, dbát na přirozenou artikulaci, správné držení těla, volnou čelist, rozvíjet hudební paměť, představivost i fantazii, dodržovat základní agogiku**.**

Žák:

- zvolí výrazové prostředky na základě textu písně;
- popíše a předvede tvoření tónu na základě vnitřní představy před jeho nasazením;
- předvede hlasová cvičení pro rozšíření hlasového rozsahu;
- rozliší dynamiku a agogiku;
- předvede legatový zpěv a zpěv s doprovodem;
- vysloví zřetelně souhlásky a vyrovnaně samohlásky.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru (lidová, umělá)

5. ročník

Záměrem 5. ročníku je rozšiřovat získané pěvecké návyky, seznámit žáka se základy hlasové hygieny, dbát na hudební frázování a správné nádechy, zdokonalovat práci s dechem a hlasovou techniku.

Žák:

- předvede klidný nádech, reguluje výdech s použitím dechové opory;
- přirozeně artikuluje - precizní souhlásky, otevřené samohlásky;
- předvede techniku voix mixte (smíšený hlas);
- rozliší a použije základní dynamiku, agogiku a výrazové prostředky;
- předvede správné hudební frázování vycházející z textu;
- zazpívá s doprovodem;
- vysvětlí základy hlasové hygieny.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru (lidová, umělá)

6. ročník

Záměrem 6. ročníku je využívat a prohlubovat získané dovednosti v nácviku repertoáru, osvojit si základy dechové opory pomocí dechových cvičení, rozšířit a barevně vyrovnat hlasový rozsah, dbát na uvolnění těla, hrtanu i jazyka.

Žák:

- při zpěvu klidně dýchá, předvede dechovou oporu;
- nasadí tóny s přípravou opřené o dech;
- intonuje v hlavové i hrudní rezonanci;
- zazpívá v celém svém hlasovém rozsahu;
- předvede vyrovnané vokály tak, aby nebyla narušena srozumitelnost slova;
- popíše a předvede zásady hlasové hygieny.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru (lidová, umělá)

7. ročník

Záměrem 7. ročníku je završit studium I. stupně s využitím získaných pěveckých dovedností a návyků, rozvíjet schopnost samostatně se rozezpívat a rozlišit základní styly, výraz a dynamiku skladeb, připravit žáka na absolventské vystoupení, popř. na závěrečnou zkoušku.

Žák:

- nasadí tón na dechu s dostatečnou rezonanční a intonační představou;
- zazpívá vyrovnaně ve všech hlasových rejstřících;
- při nádechu respektuje hudební fráze;
- zazpívá přirozeně s důrazem na výrazové prostředky, dynamiku a agogiku;
- interpretuje skladby s aplikací zásad hlasové hygieny.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 3 písně odlišného charakteru (1 lidová, 2 umělé).

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce

hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

Uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme hlavně na vyrovnanost vokálů, hospodaření s dechem, dbáme na čistotu intonace a zřetelné vyslovování.

Žák:

- prokáže orientaci v notovém zápisu;
- vyrovnané vokály spojí se zřetelně vyslovenými souhláskami;
- přizpůsobí se případným mutačním změnám.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Záměrem ročníku je seznámit žáka s interpretací skladeb různých stylů a žánrů, prohloubit dechovou i hlasovou techniku, používat hlas v celém rozsahu s plynulými přechody do jednotlivých hlasových rejstříků, dbát na přiměřený výraz vhodný k jednotlivým skladbám.

Žák:

- udrží hlasovou rezonanci ve všech hlasových polohách;
- předvede přirozenou výslovnost i ve vyšší hlasové poloze;
- předvede hudební frázování založené na rytmu řeči;
- při zpěvu respektuje zásady hlasové hygieny.

Postupová zkouška:

- 3 písně odlišného charakteru (1 lidová, 2 umělé)

III. ročník

V tomto ročníku pracujeme na zdokonalení všech získaných dovedností s důrazem na dechovou výdrž. Pozornost věnujeme také pohotovosti při čtení notového zápisu.

Žák:

- předvede správnou dechovou techniku;
- zapojí dechovou oporu;
- vysvětlí tempová, dynamická i výrazová označení v notovém zápise.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

Záměrem IV. ročníku druhého stupně je dosáhnout přirozený pěvecký projev na základě individuálních možností a získaných dovedností a návyků z předchozího studia, rozvíjet schopnost samostatně se rozezpívat a kontrolovat svůj hlas, prohlubovat orientaci ve vokální hudbě s využitím poslechu nahrávek světových interpretů, dále rozvíjet přiměřený výraz, frázování a osobní prožitek při interpretaci skladeb.

Žák:

- zazpívá vyrovnaně přechody mezi rejstříky;
- charakterizuje skladbu jako celek, vyznačí a předvede jednotlivé fráze;
- zazpívá legato, staccato;
- zazpívá skladbu s přihlédnutím k žánru skladby či danému slohovému období.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 3 písně odlišného charakteru (1 lidová, 2 umělé).

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní zpěv

Podstatou předmětu Komorní zpěv je vzájemná hudební spolupráce žáků v rámci menší skupiny (minimálně dva žáci). Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své kolegy a přizpůsobit vlastní projev společnému dílu. Žáci si osvojí práci v kolektivu, spolupracují na vytváření jednotného výrazu a způsobu interpretace skladby, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků. Předmět Komorní zpěv je ve studijním zaměření Sólový zpěv vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně.

<u>Učební osnovy vyučovacího předmětu</u>:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- uplatňuje získané pěvecké dovednosti při práci ve skupině;
- dovede přizpůsobit dynamicky a výrazově svůj pěvecký part s ohledem na celkové vyznění dané skladby;
- vnímá a respektuje při zpěvu také ostatní hlasy;
- prokáže orientaci ve vícehlasých skladbách;
- na základní úrovni uplatňuje při interpretaci smysl pro harmonii.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- interpretuje v rámci komorního pěveckého seskupení náročnější skladby;
- je obeznámen s různými styly a žánry;
- prokáže orientaci v jednoduché partituře studovaných skladeb;
- je schopen přizpůsobit svůj hudební projev potřebám skupiny;
- vnáší svůj pohled na interpretaci skladby;
- volí repertoár na základě svých vkusových preferencí.

IV. ročník

Žák:

- interpretuje v rámci komorního pěveckého seskupení náročnější skladby;
- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólového zpěvu při interpretaci komorních skladeb;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého pěveckého partu v návaznosti na ostatní členy seskupení;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem k ostatním;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními;
- výrazněji zasahuje do diskuze ohledně způsobu interpretačního ztvárnění dané skladby;
- volí repertoár na základě svých vkusových preferencí.

5.1.22 Studijní zaměření – Sborový zpěv

Proces vzdělávání v oboru sborový zpěv spočívá v postupném osvojování všech potřebných návyků, znalostí a dovedností. Výrazným podpůrným prvkem výchovně vzdělávacího procesu je mezigenerační sdílení již akceptovaných informací v rámci každé věkové skupiny. Nedílnou součástí pěveckého vzdělávání je rovněž aspekt všeobecně kulturní a především lidský. Zvláště starší žáci působí jako přirozená autorita vůči mladším generacím zpěváků, jejich přístup k práci je pro ně příkladem i motivací. Tento kulturně-společenský aspekt je nedílnou součástí hudebního vzdělávání v oboru sborový zpěv, protože úroveň společenského života sboru přímo určuje stupeň ochoty spolupracovat, a v důsledku tedy dosahovat vysoké úrovně interpretačního mistrovství.

Učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	**2.r**	**3.r**	**4.r**	**5.r**	**6.r**	**7.r**	**I.r**	**II.r**	**III.r**	**IV.r**
Sborový zpěv[1]	2	2	3	3	3	3	3	2	2	2	2
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**2**	**2**	**2**	**2**

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Sborový zpěv

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Záměrem 1. ročníku je seznámit žáka se správným držením těla, dbát na správnou výslovnost, dbát na správný způsob dýchání, vzbudit u žáka lásku k hudbě.

Žák:

- předvede správné držení těla vsedě, vestoje, správně dýchá a vyslovuje;
- vyslovuje souhlásky, koncové souhlásky, zvukomalebné „r“;
- napodobí maminčin a tatínkův hlas;
- intonuje osmitónovou durovou řadu;
- reprodukuje zahrané jednoduché melodie;
- rozpozná základní noty a pomlky;
- zazpívá píseň ve 2/4, 3/4, 4/4, taktu;
- vyjmenuje nejznámější osobnosti českého hudebního života.

2. ročník

Obsahovým záměrem 2. ročníku je postupné vytváření a upevnění správných návyků při uvolněném držení těla, práce na uvolňování čelisti, zdokonalování práce s dechem, seznámení s lidovou tvorbou.

Žák:

- ukáže uvolněnou čelist a uvolněné tělo;
- předvede práci s dechem;

[1] V rámci studijního zaměření Sborový zpěv plní žáci 1. – 5. ročníku I. stupně současně výstupy předmětu Nauka o hudbě – viz kapitola 5.2

- vytvoří znělý tón, správně artikuluje;
- rozliší charakter skladby (smutná – veselá);
- rozliší forte a piano;
- zazpívá lidové písně;
- předvede hlasové rejstříky;
- zazpívá jednoduchý kánon;
- vyjmenuje stupnice C-dur, G-dur;
- slovně vyjádří náladu a charakter poslechové skladby;
- pozná hudební nástroje;

3. ročník

Obsahovým záměrem 3. ročníku je prohlubovat správné návyky při výslovnosti, vylepšovat práci jazyka a dolní čelisti, zvětšovat rezonanci, zpívat do dálky, pěstovat kultivovaný projev.

Žák:

- při zpěvu správně artikuluje, má uvolněnou dolní čelist;
- vytvoří tón s využitím rezonance, zpívá do dálky;
- předvede energický přídech;
- popíše rozdělení ženských hlasů;
- předvede skokové změny rejstříku a přípravu počátečního tónu;
- respektuje rytmický zápis;
- reprodukuje složitější rytmické útvary (tečkovaný rytmus, synkopa);
- reaguje na dirigentská gesta;
- intonuje písně v durových a mollových tóninách;
- vyjmenuje 2 díla z české a světové sborové literatury.

4. ročník

Obsahovým záměrem 4. ročníku je pracovat na využití střídavého dechu, používat bránicový dech, zdokonalovat propojení přechodových tónů, vylepšovat čtení notového zápisu.

Žák:

- reprodukuje složitější rytmické útvary (triola);
- předvede střídavý dech, bránicový dech, správné hospodaření s dechem;
- propojí rejstříky shora;
- intonuje s využitím opěrných písní, zadržuje padající slabiky;
- navrhne frázování;
- rozliší mezzoforte, mezzopiano;
- zazpívá dvouhlasý kánonu (v kolektivu);
- charakterizuje různé hudební žánry.

5. ročník

Obsahovým záměrem 5. ročníku je uvědomovat si pocit prostoru a vyzařování, dbát na spolupráci s dirigentem a soustředěné vnímání, vylepšovat znalosti intervalů a italského názvosloví.

Žák:

- rozliší crescendo a decrescendo;
- předvede práci s obličejovými svaly;
- zazpívá znělým tónem;

- propojí rejstříky zdola;
- zazpívá přechodové tóny;
- reaguje na agogické a výrazové změny;
- soustředěně reaguje na dirigenta, naváže oční kontakt;
- vyjmenuje a charakterizuje pojmy z italského hudebního názvosloví (dolce, cantabile, Allegro, Moderato, Andante);
- charakterizuje vokálně instrumentální formy (píseň, kantáta, opera, oratorium, muzikál).

6. ročník

Obsahovým záměrem 6. ročníku je prohlubovat pocit zpívání s rezonancí, využívat širší dynamickou škálu, zaměřit se na výrazovou stránku interpretované skladby.

Žák:

- popíše rozdělení hlasů smíšeného sboru;
- zazpívá vyrovnaně v jednotlivých rejstřících (dynamicky, barevně);
- reaguje na změny rytmu a metra během interpretace;
- předvede akcenty deklamační a výrazové;
- reaguje na dynamiku, agogiku a výrazové změny;
- vysvětlí rozdíly interpretace „vážné“ a „populární“ hudby.

7. ročník

Obsahovým záměrem 7. ročníku je pěstovat zaujatý a podmanivý zpěv s vlastním projevem, zdokonalovat hudební paměť, rozvíjet hudební sluch a orientaci ve vedlejších hlasech.

Žák:

- správně nasadí počáteční tón;
- zazpívá v okrajových polohách rejstříků, intonuje v limitních polohách;
- dodrží rytmický zápis;
- reaguje při zpěvu na ostatní členy hlasové skupiny;
- prokáže orientaci ve sborovém partu.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

I. ročník

Obsahovým záměrem I. ročníku je zdokonalení intonace nezpěvných intervalů, přirozené artikulace a vhodné užití akcentů.

Žák:

- intonuje nezpěvné intervaly, správně zakončuje fráze;
- přirozeně artikuluje, využívá vokálů „ e“ i v obtížných polohách;
- předvede výrazové a efektové akcenty;
- vysvětlí rozmístění jednotlivých hlasových skupin ve sboru.

II. ročník

Obsahovým záměrem II. ročníku je vést žáky k zodpovědnosti za společné dílo, stále vylepšovat správné frázování a nádechy, vést k odpovědnosti vůči mladším sborovým generacím.

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní;
- intonačně dolaďuje k ostatním hlasům;
- přečte sborové party;
- přizpůsobí barvu svého hlasu hlasové skupině.

III. ročník

Obsahovým záměrem III. ročníku je připravit žáka k interpretaci sólových partů, seznámit jej se základními taktovacími gesty.

Žák:

- prokáže orientaci v základní struktuře skladby;
- zazpívá sóla;
- s pomocí sbormistra nacvičí se skupinou sborový part hlasu;
- předvede základní taktovací gesta.

IV. ročník

Obsahovým záměrem IV. ročníku je vést žáka k samostatnému studiu, zdokonalovat orientaci ve sborovém partu, vylepšovat intonační čistotu, prohlubovat kultivovaný projev, vést ke kvalitní spolupráci s vedením sboru při rozvoji a formování hudebních i společenských návyků, vést k odpovědnosti vůči mladší sborové generaci.

Žák:

- samostatně nacvičí se skupinou sborový part hlasu;
- respektuje automaticky gesta dirigenta;
- rozliší úlohu vedoucího a doprovodného hlasu;
- provede se sbormistrem organizační zajištění akce sboru.

5.1.23 Studijní zaměření – Hra na akordeon

Akordeon, jeden z nejmladších akustických hudebních nástrojů, považovaný původně za "lidový" nástroj vhodný pouze k nenáročné zábavě, zaznamenal ve druhé polovině minulého století bouřlivý vývoj nejen v oblasti technické, ale i v oblasti interpretační. Prosadil se jako plnohodnotný sólový i doprovodný nástroj, umožňující kvalitní interpretaci sólových, komorních i orchestrálních skladeb nejrůznějších stylových období a žánrů.

Z tohoto pojetí vychází i obsah a způsob výuky hry na akordeon. Kvalitní interpretace se neobejde bez technické vyspělosti obou rukou, dokonalé měchové techniky a zvládnutí všech výrazových možností nástroje. Zvládnutí těchto požadavků však musí být považováno pouze za prostředek k naplňování cílů uměleckého vzdělávání tak, jak jsou formulovány v RVP pro základní umělecké vzdělávání.

Učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

	1. ročník	2. ročník
Hra na akordeon	1	1
Přípravná hudební výchova[1]	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Hra na akordeon		1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě[2]		1	1	1	1	1		
Komorní hra[3]	**Volitelný předmět[4]**				1	1	1	1
Hra v orchestru								
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, škola organizuje jednoleté přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

		I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na akordeon		1	1	1	1
Komorní hra[5]	**Volitelný předmět[3]**	1	1	1	1

[1] Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[2] Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou uvedeny v kapitole 5.2.

[3] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

[4] Žák si vybírá Volitelný předmět dle doporučení učitele hry na nástroj. V případě zájmu žáka mohou být po dohodě s učitelem hry na nástroj a schválení ředitelem školy hodinové dotace vyšší.

[5] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

Hra v orchestru					
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**2**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na akordeon

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

V přípravném ročníku chceme poskytnout žákovi prvotní základní vhled do podstaty hry na akordeon a vzbudit u něj zájem o hru na tento nástroj. Správná motivace žáka je poté jedním ze soustavných záměrů našeho pedagogického působení. Konkrétně se v přípravném ročníku soustředíme na seznámení s nástrojem, zásady správného sezení a držení nástroje při hře, orientaci pravé a levé ruky na klávesách a basech v základních polohách, základy plynulého vedení měchu podle značek, rozvoj elementárního rytmického cítění, rozlišování základních druhů prstové artikulace, hru každou rukou zvlášť, hru melodie rozdělené mezi obě ruce, přípravu k souhře zpočátku bez not, postupně z not.

Žák:

- pojmenuje základní částí nástroje;
- správně sedí a drží nástroj;
- vyjme nástroj a správně ho uloží zpět do pouzdra;
- zahraje čtvrťové, půlové a celé noty ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu;
- při hře rozliší základní druhy prstové artikulace - portamento, legato;
- dodrží plynulé vedení měchu podle značek;
- zahraje pravou rukou v pětiprstové poloze $c^2 – g^2$, bez zrakové kontroly;
- zahraje levou rukou na základních basech c, G, d, f;
- zahraje melodií rozdělenou mezi obě ruce.

Přijímací zkouška:

- 3 říkanky, popř. písničky, každou rukou zvlášť, nebo melodie rozdělená mezi obě ruce.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je orientace prstů pravé ruky na klávesách v různých pětiprstových polohách, popřípadě v rozšířené poloze, s využitím bílých i černých kláves, obohacení melodie o dvojhmaty, orientace prstů levé ruky v základní i pomocné řadě, základy akordického doprovodu, upevňování a další rozvoj rytmického cítění, orientace v různých taktech, rozšiřování základních prostředků prstové artikulace o další druhy, hra oběma rukama dohromady, z not i zpaměti.

Žák:

- zahraje osminové noty ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu;
- použije další druhy prstové i měchové artikulace - staccato, akcent a odtah;
- respektuje dynamická znaménka p, mf, f;
- zahraje pravou rukou v různých pětiprstových polohách i v rozšířené poloze;
- zahraje levou rukou na zakladních i pomocných basech;
- zahraje doprovod s použitím základních basů a durových akordů;
- zahraje písničku, nebo drobnou přednesovou skladbu zpaměti.

Postupová zkouška:

- 3 drobné skladby (etuda, písnička), oběma rukama dohromady, z toho
  - 1 skladbička s melodickým basem a
  - 1 skladbička zpaměti.

2. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je orientace v posuvkách, hra v různých durových tóninách, obohacení akordického doprovodu o terciové, kvintové basy a septimové akordy, upevňování a další rozvoj rytmického cítění, orientace v různých taktech, včetně 3/8 a 6/8, využívání elementárních výrazových prostředků (dynamická a tempová označení), důsledné rozlišování různých druhů prstové artikulace, hra durových stupnic a tříhlasých kvintakordů s obraty, hra v různých tóninách z not i zpaměti.

Žák:

- zahraje durové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů c, g rovným pohybem přes jednu oktávu);
- zahraje v různých taktech včetně 3/8 a 6/8 taktu;
- rozliší a důsledně respektuje různé druhy prstové artikulace;
- respektuje tempová označení Allegro, Moderato;
- respektuje posuvky #, b;
- zahraje jednoduchou melodii ve dvojhmatech;
- zahraje písničku nebo drobnou přednesovou skladbu s melodickým basem v probraných tóninách;
- zahraje doprovod s použitím základních, terciových i kvintových basů a durových i septimových akordů.

Postupová zkouška:

- durová stupnice, oběma rukama dohromady,
- kvintakord s obraty (harmonicky, melodicky),
- 3 drobné skladby (etuda, písnička, popř. přednesová skladbička), oběma rukama dohromady,
  - z toho 1 s melodickým basem a
  - 1 zpaměti.

3. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je obohacení akordického doprovodu o mollové akordy, zvládání složitějších rytmických útvarů a rytmického rozdělení, rozšiřování výrazových prostředků (agogika, další tempová označení), hra durových, popř. mollových

stupnic a tříhlasých kvintakordů s obraty, hra v různých durových i mollových tóninách, z not i zpaměti, prezentace výsledků žákovy práce na veřejnosti.

Žák:

- zahraje durové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů f, d, a rovným pohybem přes jednu oktávu;
- zahraje stupnici a moll rovným pohybem přes jednu oktávu;
- respektuje dynamická znaménka crescendo, decrescendo;
- respektuje agogiku accelerando, ritenuto, a tempo
- respektuje další tempová označení (Allegretto, Adagio, Lento);
- předvede složitější rytmické útvary (trioly, synkopy);
- zahraje melodii ve dvojhmatech v různých probraných tóninách;
- zahraje doprovod s použitím základních, terciových i kvintových basů a durových, mollových i septimových akordů.

Postupová zkouška:

- 1 durová stupnice, oběma rukama dohromady,
- 1 kvintakord s obraty, oběma rukama dohromady (harmonicky, melodicky),
- 1 etuda a
- 2 drobné skladby odlišného charakteru,
    - z toho 1 skladba zpaměti.

4. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku jsou zvládnutí přechodu na větší nástroj při respektování všech zásad správného sezení a držení nástroje, základy rejstříkování, poznávání různých prostředků a metod vedoucích ke zvyšování pohyblivosti prstů, hra stupnic a tříhlasých kvintakordů s obraty v rychlejším tempu s důrazem na tempovou a zvukovou vyrovnanost, hra jednoduchých melodických ozdob, uplatňování sluchové sebekontroly, hra z listu, komorní hra, hra v různých durových i mollových tóninách, z not i zpaměti, poznávání různých stylových období, prezentace výsledků žákovy práce na veřejnosti.

Žák:

- zahraje na větším nástroji, při hře respektuje všechny zásady správného sezení a držení nástroje;
- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů e, h, d rovným pohybem přes jednu oktávu;
- zahraje šestnáctinové noty, včetně tečkovaného rytmu;
- předvede staccato shora;
- předvede hru melodických ozdob příraz, skupinka;
- zahraje skladbu z období baroka nebo klasicismu;
- zahraje z listu každou rukou zvlášť;
- prezentuje výsledky své práce na veřejnosti.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová (harmonická, melodická) stupnice (legato),
- durový a mollový kvintakord s obraty,

- 1 etuda a
- 2 přednesové skladby, z toho 1 z období baroka, nebo klasicismu,
    - 1 skladba zpaměti.

5. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je další zvyšování a zdokonalování pohyblivosti prstů, zvládání skoků, využívaní různých barevných možností nástroje, pomocí rejstříků pro pravou i levou ruku, hra stupnic, kvintakordů s obraty v rychlejším tempu s důrazem na tempovou a zvukovou vyrovnanost, hra složitějších melodických ozdob, prohlubování a rozvoj sluchové sebekontroly, hra z listu, komorní hra, pěstování pocitu spoluzodpovědnosti za celkový výsledek společné práce, prezentace výsledků žákovy práce na veřejnosti**.**

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů g, c, f rovným pohybem přes jednu oktávu;
- zahraje melodické ozdoby nátryl, mordent;
- zahraje skladbu s jednoduchými formami vícehlasu v pravé ruce (dvojhmaty, dvojhlas);
- předvede skoky v levé ruce;
- popíše princip značení a volby rejstříků pro pravou i levou ruku;
- zvolí předepsané rejstříky pro pravou i levou ruku na začátku hry.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová (harmonická, melodická) stupnice (legato),
- durový a mollový kvintakord s obraty portamento, staccato (harmonicky), legato, staccato (melodicky),
- 1 etuda a
- 2 přednesové skladby, z toho 1 z období baroka, nebo klasicismu,
    - 1 zpaměti.

6. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je citlivé propojení prstové i měchové techniky s osvojenými výrazovými prostředky, včetně využití různých barevných možností nástroje, hra durových i mollových stupnic přes dvě oktávy, hra čtyřhlasých kvintakordů, popřípadě septakordů s obraty, spolupráce při výběru studovaných skladeb, pěstování schopnosti samostatného studia, hra z listu, komorní hra, pěstování pocitu spoluzodpovědnosti za celkový výsledek společné práce, prezentace výsledků žákovy práce na veřejnosti.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů c, g, d, a rovným pohybem přes dvě oktávy;
- předvede samostatně hru melodických ozdob včetně obalu;
- zahraje skladbu se složitějšími formami vícehlasu (trojzvuky, trojhlas);
- změní rejstřík během hry;
- zahraje z listu oběma rukama dohromady.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová (harmonická, melodická) stupnice přes dvě oktávy,
- durový a mollový kvintakord, popř. septakord s obraty, portamento, staccato (harmonicky), legato, staccato (melodicky),
- 1 etuda,
- 2 přednesové skladby, z toho 1 zpaměti,
- 1 skladba nebo píseň z oblasti komorní hry.

7. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je využívání všech osvojených technických i výrazových prostředků a jejich propojení s barevnými možnostmi nástroje, interpretace přiměřeně obtížných skladeb různých stylů a žánrů formou sólové a komorní hry, příprava k zakončení I. stupně základního studia formou závěrečné zkoušky nebo veřejného absolventského vystoupení.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů e, h, f rovným pohybem přes dvě oktávy;
- předvede skoky v pravé i levé ruce;
- předvede barevné možnosti nástroje;
- zahraje skladby různých stylů a žánrů.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 přednesové skladby,
    - alespoň 1 zpaměti.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ:

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Výstupy v oblastech interpretace a tvorby i reflexe a recepce hudby stanovuje učitel. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

Přijímací zkouška:

- uchazeč prokáže předpoklady k plnění výstupů základního studia II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

Při výuce druhého stupně je nutné brát na vědomí, že se při pedagogické práci setkáváme již s mladými dospělými (nebo téměř dospělými) lidmi, kteří mají do jisté míry vyhraněný hudební vkus a na základě svého trvajícího zájmu o hru na akordeon se rozhodli navázat na ukončené studium prvního stupně.

I. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je zdokonalení koordinace prstů a měchu, vyšší technická zběhlost. Vysvětlíme princip kytarových značek a jejich realizaci v levé ruce.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice c, g, d, a protipohybem;

- při hře propojí prstovou a měchovou techniky s výrazovými prostředky;
- zahraje levou rukou doprovod podle kytarových značek.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

II. ročník

Obsahovým zaměřením tohoto ročníku je interpretace náročnějších skladeb různých stylů a žánrů formou sólové a komorní hry, propojování osvojených technických a výrazových prostředků prstové i měchové techniky s barevnými možnostmi nástroje.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů b, es, as rovným pohybem přes dvě oktávy;
- zahraje náročnější sólové skladby různých stylů a žánrů;
- vytvoří a zahraje druhý hlas (tercie, sexty) k jednoduché melodii;
- popíše princip standardních a barytonových basů.

Postupová zkouška:

- 2 přednesové skladby,
  - z toho 1 zpaměti.

III. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na samostatnost žáka při návrhu prstokladu, výměny měchu a rejstříku. Na jednoduchých melodiích vedeme žáka k vypracování harmonicko-rytmickému doprovodu.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice b, es, as protipohybem;
- navrhne nácvik obtížných míst skladby;
- zahraje skladbu, ve které sám navrhl prstoklad, vedení měchu, rejstříky;
- vypracuje samostatně doprovod k dané melodii.

Postupová zkouška:

- v tomto ročníku se postupová zkouška nevyžaduje

IV. ročník

V tomto ročníku se zaměřujeme na využívání všech získaných znalostí a dovedností k vyjádření vlastních interpretačních představ, rozvoj schopnosti formulovat vlastní názor na obsah i úroveň provedení uměleckého díla, přípravu k zakončení II. stupně základního studia formou závěrečné zkoušky nebo veřejného absolventského vystoupení.

Žák:

- zahraje durové a mollové stupnice a kvintakordy s obraty od tónů des, ges rovným pohybem i protipohybem přes dvě oktávy;
- zahraje náročnější sólové skladby různých stylů a žánrů s důrazem na kvalitu a stylovost provedení;

- vysvětlí princip stejnozvučného a nestejnozvučného nástroje;
- zhodnotí úroveň vlastní interpretace nebo úroveň interpretace spolužáka.

Závěrečná zkouška:

Veřejné absolventské vystoupení
nebo závěrečná zkouška:

- 2 přednesové skladby, z toho 1 zpaměti.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Komorní hra[1]

Základním rysem tohoto předmětu je vzájemná hudební spolupráce žáků v komorním seskupení dvou a více nástrojů. Žáci zde uplatní dovednosti získané v individuální výuce a poznávají nový druh hudební komunikace, kdy je nutné respektovat své spoluhráče a přizpůsobit vlastní hru společnému dílu. V průběhu tohoto „muzicírování“ žáci prohlubují pohotové čtení not, dbají na sluchovou sebekontrolu a na přesnost rytmu. Osvojují si práci v kolektivu, spolupracují na vytváření společného výrazu a způsobu interpretace skladeb, čímž výrazně obohacují svůj vnitřní duchovní a umělecký rozměr. Jsou též vedeni ke spoluzodpovědnosti za společnou práci a k respektování práce svých spolužáků.

Předmět Komorní hra je ve studijních zaměřeních hry na hudební nástroje vyučován od čtvrtého ročníku základního studia prvního stupně. Výstupy tohoto předmětu jsou ve většině aspektů prostupné pro všechny nástroje, neboť se v obecnější rovině jedná především o vzájemnou souhru mezi spoluhráči, schopnost hudebně spolupracovat a vzájemně na sebe reagovat. Jisté odlišnosti vycházející ze specifik jednotlivých hudebních nástrojů je však zapotřebí respektovat a zahrnout je do výstupů předmětu Komorní hra u každého z nich.

Žáci studijního zaměření Hra na akordeon se mohou uplatnit při korepetici jiného sólového nástroje nebo v rámci menšího komorního seskupení. Jako alternativa je možná i hra v orchestru.

<u>Učební osnovy vyučovacího předmětu</u>:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- prokáže dostatečně rozvinutou sluchovou sebekontrolu, adekvátně reaguje na hru ostatních spoluhráčů;
- je schopen rytmické a tempové souhry s ostatními;

[1] Předmět Komorní hra lze plnit formou účasti v souborech a uskupeních každoročně nabízených školou (např. improvizace klavírních doprovodů, pěvecký sbor, komorní smyčcový soubor, čtyřruční klavírní hra, soubor populární hudby, flétnový soubor, apod.).

- respektuje dynamickou a výrazovou souhru s ostatními jako nezbytný předpoklad ke komornímu provozování hudby;
- při doprovodné hře respektuje sólový nástroj.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- rozliší ve skladbách linku vedoucího hlasu a hlasu doprovodného;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- je schopen diskuze ohledně způsobu interpretace dané skladby;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- zapojuje se do výběru repertoáru;
- prokáže orientaci v základních rysech různých hudebních stylů a rozumí zásadám jejich správné interpretace.

IV. ročník

Žák:

- plně využívá dovedností a zkušeností z dosavadního studia sólové i komorní hry a aplikuje je při působení v komorních seskupeních;
- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- prokáže orientaci v základním strukturním schématu skladby a vnímá podstatu a úlohu svého partu vzhledem ke spoluhráčům;
- je zběhlý v akordickém myšlení a jeho aplikaci při klavírním doprovodu;
- samostatně spoludotváří dynamickou a výrazovou souhru s ostatními spoluhráči;
- předvede interpretaci skladeb v různých komorních seskupeních;
- rozpozná charakter různých hudebních stylů a dovede je interpretovat.

5.1.24 Předmět Hra v orchestru

Předmět Hra v orchestru představuje u hudebního oboru naší školy hlavní těžiště kolektivní hry. Smyčcový a dechový orchestr nabízí žákům možnost hromadného muzicírování v rámci většího tělesa. Z toho plynou pro všechny zúčastněné nemalé zkušenosti, zážitky a častější možnosti veřejné prezentace vlastní práce. Důležitým sociálním aspektem je též příslušnost dětí k určité skupině, která se snaží o společné dílo. Při hře v orchestru se jednotlivec podřizuje celku, a tím přispívá ke společnému úsilí kolektivu podat co nejlepší výkon. Je tedy výrazně utužován žákův smysl pro spoluodpovědnost za výsledek společné práce.

Hrou v orchestru žák rovněž samovolně rozvíjí a upevňuje jednotlivé technické a výrazové aspekty hry, tedy rytmické cítění, intonační jistotu a smysl pro souhru a společnou výstavbu celku. Cennou zkušeností je pro něj též respektování gesta dirigenta jako vedoucího článku hudebního tělesa. Výsledky orchestrální hry se uplatňují při vystoupeních dechového a smyčcového orchestru na školních a veřejných koncertech.

Učební plán:[1]

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra v orchestru				1	1	1	1	1	1	1	1

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra v orchestru

Ve školních orchestrech hrají od 4. ročníku vyspělí žáci, kteří navštěvují některé ze studijních zaměření v oddělení dechových a smyčcových nástrojů. Výjimečně s orchestrem spolupracují i žáci navštěvující jiná zaměření (hra na klavír, pěvecká hlasová výchova, sborový zpěv). Ke hře v orchestru se žáci připravují již v nižších ročnících (například ve smyčcovém souboru). Předmět Hra v orchestru mohou navštěvovat v případě zájmu a vyspělosti jako Volitelný předmět na doporučení učitele hry na příslušný nástroj i žáci nižších ročníků.

Zkoušky orchestrů probíhají v podobě dělených zkoušek a hlavních zkoušek. Účastní se jich žáci všech ročníků, kteří navštěvují předmět Hra v orchestru. Stanovené týdenní hodinové dotace jsou minimální, v případě potřeby a zájmu žáků mohou být vyšší.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

7. ročník

Žák:

- reaguje při hře na ostatní spoluhráče orchestru a jednotlivé nástrojové skupiny;
- respektuje rytmus a tempo;
- respektuje dynamickou a výrazovou složku;
- reaguje správně na gesto dirigenta;

[1] Viz učební plány všech studijních zaměření hudebního oboru s výjimkou studijních zaměření Pěvecká hlasová výchova a Sborový zpěv.

- s pomocí pedagoga naladí nástroj;
- prokáže orientaci v orchestrálním partu;
- charakterizuje rozmístění jednotlivých hráčů v orchestru.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- kontroluje sluchem dynamiku, rytmus a frázování svého partu v návaznosti na ostatní spoluhráče;
- reaguje na základní dirigentova gesta;
- během hry intonačně dolaďuje ke svým spoluhráčům;
- pohotově čte orchestrální party;
- samostatně naladí nástroj;
- využije zvukových barev svého nástroje.

IV. ročník

Žák:

- prokáže orientaci v základní struktuře skladby;
- zahraje vedoucí party;
- respektuje automaticky gesta dirigenta;
- rozliší dynamikou vedoucí a doprovodnou linku;
- provede s dirigentem nebo vedoucím organizační zajištění akce orchestru.

5.2 Oblast recepce a reflexe hudby

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě je nedílnou součástí obsahu vzdělávání v hudebním oboru ve vzdělávací oblasti recepce a reflexe hudby. Jejím posláním není jen naučit děti noty, ale pomoci dětem objevit svět hudby jako něco, co hluboce pozitivně ovlivňuje vývoj jejich osobnosti, rozšiřuje jejich obzory, zušlechťuje jejich komunikaci a vztahy s druhými lidmi, rozvíjí jejich vnitřní svět - city, fantazii, paměť, rozumové i volní vlastnosti.

Nauka o hudbě jako nedílná součást komplexního vzdělání je jeho integrujícím prvkem, neboť pomáhá žákovi propojit jednotlivé dovednosti a návyky, které získal v nástrojové hře v sjednocený obraz bohatství hudebního světa, který si má odnést do života. Nauka o hudbě k tomu používá jiné hudební prostředky než výuka nástrojová: poslechové, pěvecké a pohybové činnosti a nástrojové dovednosti používá k osvojování teoretických poznatků, které mají žákovi pomoci, aby hudbě, kterou hraje prakticky, porozuměl i teoreticky a v neposlední řadě také to, aby pochopil různé přístupy k interpretaci v různých slohových obdobích a různých hudebních žánrech.

Dalším záměrem Nauky o hudbě je vychovat aktivního a vnímavého posluchače hudby, který se alespoň v základech orientuje v hudebních dějinách a považuje účast na koncertním životě za nedílnou součást svého kulturního vyžití. Ve výchově kultivovaných a poučených návštěvníků koncertů má umělecké vzdělávání rozhodující, nenahraditelné poslání.

Nauka o hudbě je předmětem kolektivním, kterým musí projít povinně do určitého věku všichni žáci. Má proto nezastupitelné poslání ve vytváření vztahů žáků mezi sebou a také jejich vztahu ke škole jako k celku. Individuální výuka nástrojů umožňuje vytvořit hluboké a přátelské vztahy mezi jednotlivým žákem a učitelem, kolektivní výuka pak pomáhá vytvářet přirozené prostředí k tomu, aby se žáci obohacovali navzájem a vnímali hudbu jako pouto, které je mezi sebou hluboce a neopakovatelně sjednocuje. Atmosféra kolektivní výuky je základem k vytvoření dobré pracovní i přátelské atmosféry v celé škole a kladného postoje žáků k ní.

Nauka o hudbě je nedílnou součástí učebních plánů všech jednotlivých studijních zaměření hudebního oboru kromě studijního zaměření Sborový zpěv. V tomto zaměření jsou plněny výstupy předmětu Přípravná hudební výchova i Nauka o hudbě v rámci výuky předmětu Sborový zpěv.

Učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM:

	1. ročník	2. ročník
Přípravná hudební výchova	1	1

ZÁKLADNÍ STUDIUM:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Přípravná hudební výchova

Varianta A

Žák:

V oblasti rozvíjení smyslu pro rytmus

- rytmus a metrum vyjádří pohybem a hrou na tělo;
- zapamatuje si a reprodukuje krátké rytmické útvary;
- vytleská nebo zazpívá rytmické hodnoty not a pomlk (celá, půlová, čtvrťová, osminová);
- sluchem rozpozná 2/4, 3/4, 4/4 takty a vytvoří v nich jednoduchý doprovod na nástroje Orffova instrumentáře.

V oblasti rozvíjení sluchové představivosti a poslechových činností

- sluchem rozliší tóny dlouhé a krátké, vysoké a nízké, silné a slabé;
- rozpozná hudební nástroje (housle, klavír, flétnu, buben) podle jejich zvuku;
- zaznamená pohybem těla stoupající a klesající melodii;
- opraví na základě rozvinutého tonálního cítění chyby v jednoduché melodii v durové tónině;
- slovně vyjádří náladu poslouchané skladby.

V oblasti rozvoje pěveckých a intonačních schopností

- zazpívá jednoduchou lidovou píseň nebo melodii;
- reprodukuje předehrané tóny a krátké rytmicko-melodické útvary;
- zakončí melodii známé písně v durové tónině.

V oblasti teoretických znalostí a schopností

- vysvětlí tyto pojmy z hudební teorie: zvuk, tón, nota, notová osnova, houslový klíč, repetice, dynamika, piano, forte;
- rozpozná a zapíše rytmické hodnoty not a pomlk (celá, půlová, čtvrťová, osminová);
- zapíše noty hudební abecedy c^1-c^2;
- zařadí hudební nástroje do skupin (smyčcové, klávesové, strunné, dechové, bicí).

Varianta B (Barevné struny)

Žák:

- ví co je tón a zvuk;
- rozezná silný – slabý, rychlý – pomalý, nahoru – dolů jdoucí hudební úryvek;
- rozezná a použije rytmické hodnoty not – půlová, osminová a čtvrťová nota a čtvrťová pomlka;
- dokáže opakovat slyšený rytmus;
- na jednoduchých lidových písních rozvíjí pěvecké i hráčské dovednosti

Nauka o hudbě

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Varianta A

Žák si v tomto ročníku rozvíjí rytmicko-melodické cítění, vytváří si správné pěvecké návyky. Osvojuje si noty v rozsahu g - c^3, seznamuje se s předznamenáním stupnic do 4# a 1b, učí se základní pojmy hudebního názvosloví.

Rytmus:

Žák:

- rozpozná noty a pomlky podle délky v taktu 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, tyto takty sluchem rozliší;
- reprodukuje jednoduchý rytmus z notového zápisu nebo poslechu tleskáním, hrou na tělo nebo nástroje Orffova instrumentáře;
- reprodukuje jednoduchý rytmický dvojhlas.

Intonace a sluchová výchova

Žák:

- zaintonuje osmitónovou durovou řadu a durový trojzvuk;
- zazpívá tóniku na konci melodie;
- reprodukuje zahrané jednoduché melodie a písně.

Pěvecká výchova:

Žák:

- zazpívá se správnou deklamací jednoduchou písně v durové tónině.

Teoretické znalosti

Žák:

- přečte noty g - c^3 v houslovém klíči a noty s posuvkami;
- prokáže znalosti základních pojmů hudebního názvosloví: v oblasti tempa
- (allegro, moderato, andante), dynamiky (piano, forte) a různých způsobů hry (legato, staccato);
- popíše stavbu durové stupnice, vytváří trojzvuk;
- vyjmenuje předznamenání durových stupnic do 4# a 1b.

Poslechové činnosti

Žák:

- rozpozná hudební nástroje a zařadí je do nástrojových skupin;
- slovně vyjádří charakter a náladu poslouchaných skladeb;
- vyjmenuje 1 skladbu B. Smetany a A. Dvořáka.

Varianta B (Barevné struny)

Žák:

- bezpečně určí DO klíč a noty DO v solmizaci;

- učí se zpívat solmizační hudební abecedu – nahoru i dolů;
- pracuje s rytmickými hodnotami – půlová, čtvrťová a osminová nota, čtvrťová pomlka;
- hraje a bezpečně vytleská psaný rytmus;
- umí zpívat pomocí DO-SO psaný rytmus;
- ví, co je repetice, Da Capo al Fine;
- rozezná takty dvou a třídobé;
- ví, co je těžká doba a zná její funkci – užívá pojmy doba, impuls.

2. ročník

Varianta A

Dále rozvíjí svůj hlasový rozsah, kultivuje svůj hlasový projev. Seznamuje se se stavbou a typy mollových stupnic, poznává další pojmy z hudebního názvosloví. Poznává významné české skladatele, seznamuje se s oblastí lidové hudby. Objevuje svět orchestrální a komorní hudby, poznává typy lidských hlasů a oblast vokální tvorby.

Rytmus:

Žák:

- zopakuje složitější rytmické útvary, tečkované rytmy, synkopu a triolu;
- v jednoduchých taktech čtvrťových i osminových vytleská rytmus, zareaguje na střídání taktů;
- zahraje jednoduchý rytmický dvojhlas a kánon.

Intonace a sluchová výchova

Žák:

- zaintonuje durovou a mollovou pětitónovou řadu;
- rozpozná melodii durovou a mollovou;
- zaintonuje durový a mollový kvintakord;
- zapíše do not jednoduchou slyšenou melodii.

Pěvecká výchova:

Žák:

- zazpívá jednoduchý kánon.

Teoretické znalosti

Žák:

- vyjmenuje stupnice do 4# a 4b, vytvoří jejich kvintakordy;
- popíše stavbu a typy mollových stupnic do 2# a 2b, tvoří jejich kvintakordy;
- rozpozná a vytvoří základní intervaly od primy po oktávu;
- vytvoří tónický kvintakord a jeho obraty;
- vysvětlí tyto pojmy italského hudebního názvosloví: ritardando, accelerando, a tempo, presto, crescendo, decrescendo.

Poslechové činnosti

Žák:

- rozliší a slovně popíše náladu a charakter poslouchaných skladeb;
- rozliší orchestrální a komorní hudbu;
- vyjmenuje typy lidských hlasů a vokální hudební formy – píseň a operu;
- rozpozná tance: polku a valčík.

Varianta B (Barevné struny)

Žák:

- zná notovou osnovu, dokáže určit jednotlivé noty v rozsahu g-h2 v solmizaci a postupně i v G klíči;
- spojí si pomocí SO sousední struny;
- pochopí význam a pravidla durové stupnice;
- seznámí se s pojmem citlivý tón-půltón;
- dokáže rozlišit i pojmenovat základní tempová označení;
- osvojí si synkopu a tečkovaný rytmus;
- seznámí se s různými druhy smyku – legato, tenuto, staccato, spiccato;
- orientuje se v notovém zápisu v rozsahu houslí do h2

3. ročník

Varianta A

Žáci v tomto ročníku kultivují svůj hlasový projev a učí se dbát o hlasovou hygienu. Systematizují své znalosti intervalů a pokračují v poznávání hudebního názvosloví. Poznávají stěžejní díla české i světové hudby, seznamují se s významnými skladateli.

Rytmus:

Žák:

- reprodukuje složitější rytmické útvary s notami šestnáctinovými, synkopami, triolou;
- zapíše do not jednoduché předehrané rytmy;
- reprodukuje vícehlasá rytmická cvičení.

Intonace a sluchová výchova

Žák:

- rozpozná počet předehraných tónů v akordu;
- sluchem rozpozná stupnice mollové - aiolskou, melodickou, harmonickou;
- sluchem rozliší a zaintonuje durový a mollový kvintakord;
- zazpívá písně v durových i mollových tóninách;
- sluchem rozpozná a zaintonuje základní intervaly.

Pěvecká výchova:

Žák:

- zazpívá dvouhlasý kánon.

Teoretické znalosti

Žák:

- vytvoří durové a mollové kvintakordy a jejich obraty;
- vyjmenuje základní harmonické funkce – kvintakord tónický, dominantní a subdominantní a cítí jejich význam při doprovodu jednoduchých písní;
- rozdělí a tvoří intervaly velké a malé;
- vyjmenuje nástrojové složení smyčcového kvarteta.

Poslechové činnosti

Žák:

- rozliší hudbu vokální a instrumentální;
- popíše základní stavební prvky hudebního díla a základní hudební formy (písňová, rondo);
- vyjmenuje čtyři české a čtyři světové hudební skladatele
- charakterizuje některé typy lidových písní a tanců.

Varianta B (Barevné struny)

Žák:

- seznámí se orientačně s dalšími klíči – F a C;
- pochopí význam a užívá posuvky – křížek, bé, odrážka;
- rytmický model přetváří v melodii;
- transponuje dříve osvojené jednoduché písně;
- doplňuje rytmus o noty šestnáctinové a notu celou, pomlky osminové, celé a půlové;
- stupnice v durovém prstokladu;
- první seznámení s tóninou moll – od tónu LA;
- znalost základních intervalů;
- poznává různé druhy taktů – 3/8, 6/8, 54 apod.

4. ročník

Varianta A

V tomto ročníku žák systematizuje své poznatky o rytmu a taktech, durových a mollových stupnicích, oblasti hudebního názvosloví, objevuje smysl enharmonické záměny a transpozice. Na základě poslechových činností vytváří samostatné referáty o nejznámějších hudebních skladatelích. Poznává základní melodické ozdoby. Pečuje o svůj hlasový projev. Aktivně spoluvytváří obsah poslechových činností samostatným výběrem poslouchaných skladeb.

Rytmus:

Žák:

- pozná a reprodukuje složitější rytmické útvary a nepravidelné takty;
- samostatně zaimprovizuje rytmické útvary na nástrojích Orffova instrumentáře;
- vytvoří jednoduchý doprovod.

Intonace a sluchová výchova

Žák:

- zaintonuje z not jednoduchou durovou melodii;
- zazpívá volný nástup I. III. a V. stupně v dur;
- sluchem rozliší počet tónů v akordu a zazpívá je;
- analyzuje durový a mollový kvintakord a jeho obraty.

Pěvecká výchova:

Žák:

- zazpívá složitější písně lidové i umělé, pokusí se o vícehlas.

Teoretické znalosti

Žák:

- prokáže orientaci ve všech durových a mollových stupnicích a jejich kvintakordech, i ve stupnicích paralelních;
- určí základní intervaly;
- pozná zmenšené a zvětšené kvintakordy a dominantní septakord;
- charakterizuje základní melodické ozdoby;
- přečte noty ve vysokých a nízkých polohách;
- popíše enharmonickou záměnu a transpozici.

Poslechové činnosti

Žák:

- rozpozná různé hudební žánry hudby vážné i populární;
- analyzuje a srovná vyjadřovací prostředky hudby.

Varianta B (Barevné struny)

Žák:

- ovládá durové a mollově stupnice, seznámení s tónickým kvintakordem a jeho obraty;
- zná intervaly;
- zná další složitější rytmy;
- komorní hudba;
- první setkání s hudebními formami;
- Bedřich Smetana, Antonín Dvořák.

5. ročník

Varianta A

V oblasti hudebně-teoretického učiva systematizujeme a dále upevňujeme znalosti stupnic, intervalů, akordů, notace a italského hudebního názvosloví

Žák:

- prokáže orientaci v slohových obdobích západoevropské hudby, pozná a rozliší jejich základní znaky a vnímá je v širších kulturních souvislostech;
- popíše hudební formy různých slohových období ve vokální i instrumentální hudbě;
- vyjmenuje hudební skladatele jednotlivých slohových období a jejich základní díla;
- prokáže základní přehled v žánrech populární hudby.

Varianta B (Barevné struny)

Žák:

- čte a aplikuje italské hudební názvosloví v notovém zápise pro housle;
- zná noty v tříčárkované oktávě;
- zná základy dějin české a evropské hudby;
- zná nejznámější hudební skladatele;
- rozšíří znalosti základních hudebních forem;
- zná melodické ozdoby a jiné značky z hudební praxe.

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU

Ve výtvarném oboru se děti učí využívat klasické výtvarné techniky a rozvíjejí své přirozené vlohy modelovat, malovat a kreslit podle skutečnosti, ale i podle vlastní představy. Záměrem pedagogického působení je rovněž naučit žáky porozumět výtvarnému umění v jeho dobových i stylových proměnách a vnímat kulturní odkaz této umělecké oblasti jako obohacení škály jejich estetických prožitků.

6.1 Výtvarná tvorba

Učební plán:

	1. ročník	2. ročník
Přípravná výtvarná tvorba[1]	2	2
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

	I. stupeň							**II. stupeň**			
	1.r	**2.r**	**3.r**	**4.r**	**5.r**	**6.r**	**7.r**	**I.r**	**II.r**	**III.r**	**IV.r**
Výtvarná tvorba	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Celkem hodin týdně[2]	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Přípravná výtvarná tvorba

Děti se naučí základní výtvarné techniky hravou formou, přístupnou danému věku. Pracují s materiály, které zvládnou bez technických těžkostí. V námětech zobrazují věci známé, prožité události, k nimž mají citový vztah. Snaží se o spontánní výtvarný projev a rozvíjení fantazie. Poznávají výtvarnou hodnotu barvy, linie a plochy.

1. ročník

Žák:

- rozliší základní druhy barev;
- experimentuje s barvou, linií, tvarem a plochou při plnění výtvarných úkolů;
- rozvrhne plochu linkou;
- použije k vyjádření spontánně celou plochu formátu;
- vyjádří své bezprostřední zážitky a zkušenosti z vlastní tvorby.

2. ročník

Žák:

- vyjmenuje základní barvy a umí je mísit;

[1] V případě zájmu může žák po dohodě s učitelem a souhlasu ředitele navštěvovat i vyšší počet vyučovacích hodin.

[2] Vyučování probíhá v blocích, předměty se podle počtu hodin střídají. Oblast recepce a reflexe výtvarného umění je zahrnuta ve výstupech vyučovaných předmětů.

- nakreslí jednoduché tvary předmětů;
- graficky zpracuje tvar a prostor;
- dovede pracovat s výtvarnými materiály, které poznal v předešlém ročníku;
- ztvární své prožitky a zkušenosti podle daného námětu.

Výtvarná tvorba

Výtvarná tvorba pokrývá oblast plošné a prostorové tvorby a také oblast výtvarné kultury. Plošná tvorba zahrnuje kreslířské, malířské a grafické reakce na skutečnost, na život nebo na niterný svět žáků. Je postavena na objevně volené tematice, která obohacuje dětské myšlení i emotivitu. V souvislosti s tématem žáci poznávají výrazovou svébytnost linií, barev a tvarů ve vlastní volné a užité tvorbě, v pozorování a v přepisu reality nebo v kontaktu s výtvarným uměním. Prostor dostává i experimentování s materiály, nástroji nebo postupy, které rozvíjí tvořivost a fantazii. Způsoby vyjadřování navazují jak na klasické výtvarné postupy, tak na kombinování technik, které mnohdy dospívá až k přesahům mezi plošnou a plastickou tvorbou. Prostorová tvorba učí žáky odlišnému způsobu výtvarného myšlení. Vedle prostorového uplatnění linií, barev a tvarů vystupuje do popředí role světla a stínu, objemů, plastických kontrastů a materiálových kvalit. Volná tvorba nejčastěji spočívá ve výtvarném experimentu a v řešení drobných sochařských skic. Je závislá nejen na obsahu námětu a na výtvarné úvaze, ale i na zvoleném postupu – modelování, tvarování, konstruování. Významnou roli hraje i vztah žáka k materiálu a jeho zručnost. Volnou tvorbu doprovází studijní modelování, užitá tvorba je nejčastěji zastoupena keramikou. Výtvarná kultura reflektuje oblast recepce a reflexe výtvarného umění. Porovnává vztahy mezi životem, člověkem a uměním, sleduje pohyb uvnitř žánrů a napříč historií. Ve všech stupních studia jde o hledání inspirací, asociací a souvislostí.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Žák:

- zobrazí bezprostřední prožitek skutečnosti;
- dovede kompozičně rozvrhnout plochu tak, aby byla vyvážená;
- zvládá základní výtvarné postupy a výtvarné techniky;
- dokáže vyjádřit a podpořit svůj výtvarný záměr pomocí barvy;
- orientuje se v adekvátním zacházení s materiálem;
- rozliší prostorové a poloprostorové pojetí;
- má na základní úrovni rozvinutý smysl pro výtvarný rytmus, otisky, struktury;
- je seznámen s tvořivým výtvarným myšlením v prostoru.

2. ročník

Žák:

- zachytí základní tvary věcí kolem sebe;
- zvládá základní vyjádření proporcí a užití výtvarných technik;
- experimentuje s linií a členěním plochy;
- použije různé metody práce, pozná výrazové účinky výtvarných prvků a jejich vzájemné vztahy;
- experimentuje s různými způsoby při tvoření nádob;
- chápe důležitost "dokončení výrobku," použije základní povrchovou úpravu;

- respektuje používaný materiál, použije i jiné materiály než je hlína, zhodnotí jejich vlastnosti a výrazové možnosti;
- zhodnotí některá umělecká díla, díky nim lépe posoudí výtvarné disciplíny.

3. ročník

Žák:

- rozliší, jaká technika se hodí k danému námětu;
- zobrazí předměty každodenního života;
- tvoří samostatně v rámci zadání;
- charakterizuje ztvárňované prostředí a dějový prvek;
- vyřeší modelaci barvou;
- rozliší vzájemné vztahy bodů, linií a ploch;
- popíše základní prostorové jevy;
- zpracuje keramický výrobek včetně jeho dokončení a začištění;
- zkombinuje prostorové s reliéfním viděním;
- zhodnotí vyznění svého projevu umístěním v prostoru.

4. ročník

Žák:

- nakreslí podle viděné skutečnosti;
- postupuje od celku k detailu, umí zvládnout plochu;
- analyzuje zobrazované předměty, zachycuje podstatné tvarové znaky;
- prokáže své barevné cítění a znalosti teorie barev;
- popíše vzájemné barevné vztahy a širší barevnou škálu;
- vymodeluje vícepohledový tvar pozorováním výrobku z různých úhlů;
- použije vhodné modelovací nástroje, s jejich pomocí ztvární hmotný objem;
- konfrontuje vlastní tvorbu s uměleckým dílem, poznává ho a parafrázuje.

5. ročník

Žák:

- koncentruje své přirozené tvořivé schopnosti k dokončení jednotlivých zadání;
- zdůvodní použití jednotlivých technik a materiálů;
- popíše základní prvky zadaného námětu;
- ukáže svou imaginaci a představivost ve výtvarném experimentu;
- je schopen zachytit proporce při kresbě podle modelu;
- použije své teoretické znalosti, formuluje vědomosti výtvarného vývoje;
- zvyšuje náročnost řemeslného zpracování a závěrečnou úpravu;
- využije v tvorbě výtvarnou zkratku a nadsázku;
- popíše podstatu užití plastické struktury v keramice, využívá ji;
- zdůvodní zapojení výtvarného díla do prostoru;
- pracuje s vnějším a vnitřním prostorem plastiky.

6. ročník

Žák:

- využívá všechny poznatky z předchozího studia při studijní kresbě a malbě;
- uplatňuje estetický a rozumový přístup k výtvarným činnostem;
- zdokonalí studijní kresbu a malbu;
- prezentuje znalosti z barevné kompozice a harmonie;

- uvědoměle komponuje různé tvary;
- využívá principy prostorové výstavby a uplatňuje ji v materiálu;
- prezentuje dokonalejší finální podobu výrobku;
- rozumově přistoupí k jednotlivým činnostem, rozvine svou imaginaci a tvořivost;
- rozliší keramický a sochařský přístup k ztvárnění materiálu.

7. ročník

Žák:

- uvede klady a zápory jednotlivých technik a materiálů;
- orientuje se v různých výtvarných postupech a názvoslovích;
- zvládá studijní kresbu a základní perspektivní zákonitosti;
- je seznámen s historií a současností výtvarného umění;
- vybere si se zdůvodněním různé tvary do kompozice;
- vymodeluje předměty s drobnými detaily;
- popíše principy prostorové výstavby v plastice;
- vybere si téma své závěrečné absolventské práce a vypracuje ji podle oblasti zadání;
- I. stupeň žák absolvuje veřejným vystavením absolventské práce.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- popíše na modelu úlohu prostorových vztahů;
- experimentuje s výtvarnými prostředky;
- vybere vhodné prostředky k vyjádření struktur;
- realizuje plastický přepis modelu v určitém měřítku;
- dovede vystihnout obrysové linie a objemy z různých pohledů;
- vyjádří emocionální složku výtvarného projevu;
- porovná a zhodnotí historické podoby kresby;
- zná různé principy a zásady kresby ve slohových obdobích;
- znázorní různé tvary a povrchy při realistických studiích;
- vysvětlí účinky světla a stínu a použije je ve své práci;
- nakreslí studie detailů lidského těla;
- použije netradičních přístupů ke ztvárnění zvětšenin, předmětů nebo přírodních struktur;
- vytvoří plastické práce podle fantazie a svých představ;
- popíše zákonitosti změn anatomické stavby těla při pohybu;
- vymodeluje plastické studie ve skutečném i změněném měřítku;
- orientuje se v zákonitostech jednotlivých uměleckých období;
- orientuje se ve vývoji kresby, malby, grafiky, sochařství a architektury;
- má základní vědomosti o architektonických formách.

IV. ročník

Žák:

- rozvine ztvárnění portrétu a figury, pohybové studie postavy;
- parafrázuje skutečnost v nových estetických vztazích;

- vysvětlí svůj postup při výstavbě obrazu;
- rozumí významu světelného a barevného kontrastu v kresbě i malbě;
- vyjádří prostorové vztahy v reliéfních plastikách;
- vymodeluje figuru v pohybu;
- přepíše realitu včetně změn perspektivních jevů;
- stylizuje tvary a objemy do dekorativního keramického vyjádření;
- zná jednotlivá slohová období;
- pozná další oblasti a charakteristiky jednotlivých slohových období;
- orientuje se v dalších oborech užitého umění;
- je poučen o lidovém umění a jeho vlivu na výtvarnou tvorbu;
- použije vědomě obrazotvorné prvky;
- nakreslí figuru v jednoduchém postoji;
- namaluje zátiší a pracuje s krajinnými prvky;
- vytvoří figurální a portrétní plastiku;
- použije vizuální znaky a symboly;
- využije parafrázi a posuny významu;
- vybere vhodné pracovní postupy k závěrečné úpravě výrobku;
- rozliší vztah celku a detailů, nachází souvislosti mezi studijní, volnou a užitou oblastí umělecké tvorby;
- orientuje se v hlavních oblastech uměleckého vývoje;
- navrhne vhodné způsoby adjustace a prezentace výtvarných děl;
- vybere si téma své závěrečné absolventské práce a vypracuje ji podle oblasti zadání
- II. stupeň absolvuje veřejným vystavením absolventské práce.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

6.2 Recepce a reflexe studijního zaměření Komplexní výtvarná tvorba

Očekávané výstupy vzdělávací oblasti recepce a reflexe jsou v I. a II. stupni základního studia zahrnuty ve vzdělávací oblasti Komplexní výtvarná tvorba. Snažíme se působit na všechny složky osobnosti žáka, na osvojení si rozličných výtvarných pojmů a technik uměleckého projevu ať už klasických, moderních či netradičních, na rozvíjení výtvarného cítění a myšlení, které je základem výtvarné komunikace. Výuka výtvarné kultury, poznávání jednotlivých uměleckých slohů a stylů, umělců a osobností od dob minulých po současnost prolíná celou výukou a není samostatně hodnocena.

7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU

Taneční obor podchycuje a rozvíjí taneční nadání dětí. Probouzí smysl pro krásu tance. Rozvíjením tvůrčích schopností taneční výchova prohlubuje duševní život člověka a ovlivňuje utváření jeho hlubších vztahů k životu. Tanec je jako nonverbální vyjadřovací prostředek projevem rozmanitým, mnohotvárným a proměnlivým ve formě i obsahu. Současně však má přísný řád, jehož osvojení a respektování je podmínkou kultivovaného, harmonického a individuálního tanečního projevu. V souladu s těmito požadavky rozvíjí taneční obor správné držení těla, pohybovou techniku žáka a současně pěstuje jeho vnitřní citlivost, vnímavost, představivost, tvořivost, hudební a prostorové cítění. Jednotlivé předměty jsou vyučovány formou kolektivní výuky, oblast reflexe a recepce je naplňována v jednotlivých předmětech a prostupuje celým studiem.

7.1 Tanec

Učební plán:

	1. ročník	2. ročník
Přípravná taneční výchova	2	2
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	**2.r**	**3.r**	**4.r**	**5.r**	**6.r**	**7.r**	**I.r**	**II.r**	**III.r**	**IV.r**
Taneční průprava a taneční praxe	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Přípravná taneční výchova

Úkolem přípravného ročníku je kultivovat přirozený dětský projev formou pohybových her, hravých cvičení a ověřit předpoklady jednotlivých dětí pro zvládnutí dalších stupňů výuky.

Učební plán:

Žák:

- zopakuje zadanou rytmickou frázi;
- ukáže a použije jednotlivé části těla (hlava, trup, horní a dolní končetiny);
- prokáže orientaci v prostoru (kruh, řada, vpřed, vzad);
- předvede jednoduché gymnastické prvky (kotoul vpřed, svíčka, kolíbka).

Taneční průprava a taneční praxe

Předmět je zaměřen na rozvíjení a upevňování správného držení těla, zvyšování celkové pohyblivosti, pružnosti a obratnosti. Podněcuje tělesnou citlivost a vede k vyváženému držení těla ve všech základních polohách i v pohybu z místa. Učí prostorové orientaci, pěstuje schopnost pravdivě se vyjadřovat. Využívá vlastních námětů žáků, jednoduchých tanečních a pohybových her a drobných hudebních skladeb. Zahrnuje několik vzájemně se prolínajících, na sebe navazujících a neoddělitelně spjatých oblastí. Jedná se zejména o tyto složky: taneční technika a improvizace, lidový tanec, současný tanec a klasický tanec.

Taneční technika učí žáky uvědoměle řídit pohyb z těžiště a orientaci v prostoru. Vypracovává vedený pohyb, švihy, vlny, impulsy a skoky. Improvizace vede žáky k samostatnému řešení prostorových, rytmických a výrazových úkolů, k vyjádření hudby, hledání individuálního pohybového slovníku. V lidovém tanci učí základní kroky českých a moravských lidových tanců. Vede k citlivému a přesnému vyjádření tempa, rytmu, dynamiky a výrazu lidové písně i lidové hudby. V současném tanci rozvíjí specifickými prostředky taneční techniku a taneční projev žáků, prohlubuje a rozšiřuje jejich hudební a prostorové cítění, kvalitu vzájemných vztahů a uvolňuje jejich osobité tvořivé schopnosti. V klasickém tanci rozvíjí specifickými prostředky taneční techniku žáků. Upevňuje správné držení těla, zdokonaluje pohyby dolních a horních končetin, prohlubuje pohybovou koordinaci, rovnováhu, smysl pro přesnou formu a čistotu vedení pohybu. Učí pohybové kázni, vytrvalosti a pěstuje vůli. Praktický cíl spočívá v uplatnění osvojené taneční techniky s důrazem na rozvoj emoční stránky tanečního projevu při přípravě a následné realizaci tanečních skladeb pro veřejná vystoupení a soutěže. V souladu s postupným rozvojem taneční techniky a tanečního projevu jsou zařazovány náročnější taneční skladby a postupným vývojem žáků vzrůstá i jejich podíl na tvorbě choreografií.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Žák:

- předvede základní polohy těla *(stoj, sed, leh, klek, dřep)*;
- předvede I. a II. pozici paralelní a vytočenou;
- předvede II. a III. pozici v poloze sedu;
- provede gymnastické prvky *(kotoul vpřed, svíčka, kolíbka)*;
- předvede průpravné cviky na rozsah dolních končetin *(předklon v sedu snožmo i roznožmo)*;
- popíše a předvede základní taneční kroky lidových tanců *(přísunný krok stranou, poskočný krok, dvojposkočný krok a přísunný krok s půlobratem)*;
- předvede *chůzi na relevé a přes paty*;
- interpretuje jednoduché etudy a taneční vazby lidových tanců;
- předvede samostatně realizaci zadaného improvizačního tématu.

2. ročník

Žák:

- provede průpravné cviky v nízkých polohách, tj. přípravu k absolutním rozsahům *(švihy, vpřed i stranou)*;
- předvede průpravné cviky pro chůzi, běh a velké skoky z místa *(skok přes vodu = grand jeté)*;
- za pomoci pedagoga předvede gymnastické cviky, jako je *stoj na rukou* nebo *most*;
- ukáže gymnastický prvek *přemet stranou*;
- zatančí *točenou polku, krok dvojposkočný s natáčením trupu*;
- provede *tanec v kruhu* v obou směrech;
- za pomocí pedagoga provede *taneční kánon*;
- předvede jednoduché vazby lidového tance;
- předvede jednoduché skokové vazby;

- v improvizaci ukáže naučenou techniku *(chůze na relevé, chůze v demi-plié v paralelní pozici)*.

3. ročník

Žák:

- předvede *rolling* vsedě i ve stoje;
- předvede průpravné cvičení na rozklady chodidel;
- předvede chůzi přes I. pozici rozloženě;
- provede průpravné cviky pro správné vytočení kyčlí;
- ukáže průpravná cvičení piruet v paralelní pozici *(krok + passe)*;
- předvede průpravná cvičení čelem k tyči z I. a II. pozice *(demi-plié, grand plié a relevé)*;
- provede průpravná cvičení čelem k tyči z I. pozice *(battement tendu, battement tendu jeté)*;
- předvede skoky čelem k tyči *(sauté v I. a II. pozici, échappé)*;
- vysvětlí odborné názvy probraných prvků;
- předvede improvizaci na daný pohybový vzorec;
- přizpůsobí choreografii danému prostoru;
- předvede jednoduché vazby současného tance.

4. ročník

Žák:

- předvede chůzi v *demi-plié přes I. vytočenou pozici* (rozloženě i v celku);
- popíše princip *Heillise, release*;
- předvede průpravná cvičení v I., II. a V. pozici čelem k tyči na *demi-plié, grand plié, battement tendu, battement tendu jeté, sur le cou-de-pied*;
- ukáže průpravná cvičení na *sauté (échappé, changement)*;
- předvede *malé port de bras*;
- průpravná cvičení předvede na volnosti;
- uplatní průpravné cviky při
  - zvyšování rozsahů *(švihy, vytahování dolních končetin)*
  - správném vytočení kyčlí *(passé vleže na zádech)*
  - *piruetách*
- vysvětlí odbornou terminologii probraných prvků;
- zaimprovizuje na danou hudbu;
- interpretuje taneční vazby a etudy s rekvizitou;
- v párové improvizaci zareaguje na pohyb partnera;
- předvede koordinaci těla v tanečních hrách..

5. ročník

Žák:

- předvede techniku *rollingů* ve vysokých i nízkých polohách;
- předvede rytmizovanou chůzi v *demi-plié přes I. vytočenou pozici*;
- provede techniku *Heillise, release v různých pozicích* (I., II., IV. a V.);
- předvede průpravné cviky při
  - správném vytočení kyčlí *(passé vleže na břiše)*
  - technice *kontrakce v nízkých polohách*
  - *piruetách a soutenu (krok na relevé + passe)*

- *nácviku techniky závěsů (úklony stranou + paže)*
- *nácviku švihové techniky Limón (horní končetiny)*
- *nácviku izolací (hlava, pánev)*
- *technice převalů*
- *prohlubování techniky skoků v prostoru*

- předvede *demi-plié, grand plié, relevé battement tendu, battement tendu jeté, battement tendu en cloche,* bokem k tyči bez paží s použitím všech pozic dolních končetin k těmto cvikům určených, a to v I. II. a V. Pozici;
- předvede *rond de jambe, soutenu, battement fondu* bokem k tyči;
- na volnosti předvede kombinaci prvků naučených u tyče;
- vysvětlí teoreticky probrané prvky;
- vysvětlí rozdíl mezi klasickým baletem a moderním tancem;
- předvede pedagogem zadané taneční vazby a etudy;
- v kolektivu zareaguje na souhru skupiny, souboru;
- navrhne taneční prvky při tvorbě nových choreografií.

6. ročník

Žák:

- předvede pohybovou vazbu s využitím naučených prvků *(rolling, chůze v demi-plié i na relevé, Heillise, pirueta s jedním otočením, soutenu)*;
- předvede průpravné cviky při
  - *technice kontrakce v nízkých i vysokých polohách;*
  - *zdokonalování piruety s jedním otočením a soutenu;*
  - *technice závěsů;*
  - *zdokonalování švihové techniky Limón (horní i dolní končetiny);*
  - *izolacích (hlava, pánev a hrudník)*;
- předvede základní *převaly*;
- předvede izolace v *krokových vazbách*;
- provede jednoduché skoky v prostoru *(sissonne, grand jeté)*;
- předvede kombinace naučených prvků s přidáním *port de bras a předklonů, záklonů a úklonů*;
- předvede přípravu k *piruetám passé* ze II., IV. a V. pozice;
- předvede skoky nebo jejich kombinaci *(assemble, glissade, sissonne simple, jeté, chasse)*;
- na volnosti předvede přípravu na točení ze IV. a V. pozice;
- pohybově improvizuje na vybraný hudební nástroj z hudební předlohy;
- tanečně interpretuje zadané téma z literární předlohy;
- interpretuje choreografie v párových duetech;
- vytvoří podle hudby téma na novou choreografii;
- navrhne si kostým na vybranou choreografii.

7. ročník

Žák:

- předvede techniku *rollingů ve vysokých i nízkých polohách* s důrazem na správnost provedení;
- předvede techniku *Heillise, release* se správnou dynamikou;
- předvede taneční vazbu s probranými prvky
  - *piruety s jedním otočením a soutenu;*

  - *závěsy se správnou dynamikou a provedením;*
  - *švihovou technikou Limón (horní i dolní končetiny) s užitím odpovídající dynamiky při realizaci;*
  - *izolací s užitím odpovídající dynamiky při realizaci (hlava, pánev a hrudník);*
- předvede ronde jambe na 45 nebo 90 stupňů bokem k tyči;
- předvede *grand battement* s paží;
- předvede kombinaci skoků *grand échappé, grand jeté, sissonne*;
- improvizačně ztvární pocity (radost, smutek, touhu);
- realizuje choreografii s technicky náročnějšími tanečními vazbami;
- navrhne možnou scénografii nové choreografie;
- zareaguje správně na pokyny v odborné terminologii;
- interpretuje připravenou choreografii na veřejném absolventském vystoupení.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- předvede kontrakci v tanečních variacích;
- předvede jednoduchou a dvojitou piruetu;
- předvede *soutenu* s důrazem na dynamiku;
- předvede *závěsy* se správnou dynamikou a provedením (jak přímé tak i s obratem);
- předvede švihovou techniku *Limón* (horní i dolní končetiny s užitím odpovídající dynamiky);
- předvede kombinaci velkých skoků do uzlu;
- předvede základní taneční prvky jazzu *(pas de bourrée, piruety v demi-plié i na relevé v paralelní pozici)*;
- předvede pohyb vedený spirálou v nízkých i vysokých polohách;
- na základě zadaného improvizačního tématu vytvoří taneční vazbu pro jednotlivce;
- na základě zadaného improvizačního tématu vytvoří taneční vazbu pro skupinu;
- interpretuje choreografii s důrazem na taneční výraz (něha, procítěnost, dynamika, ladnost);
- rozliší vedený pohyb od synkopického;
- charakterizuje význam hudby a její vazbu na choreografii a interpretaci tance.

IV. ročník

Žák:

- předvede *závěsy* i ve výskoku se správnou dynamikou;
- předvede *převaly* jednotlivě nebo v párech;
- předvede taneční prvky jazzu *(pas de bourrée, piruety v demi-plié i na relevé v paralelní pozici)* a realizuje je v různých kombinacích;
- předvede taneční jazzové vazby s využitím všech naučených prvků;
- předvede vlastní choreografii vytvořenou propojením technik a probraných prvků;
- předvede náročnější prvky *(skoky, převaly)* v krokových vazbách;

- předvede vybrané prvky v maximálním rozsahu;
- charakterizuje mimohudební složky choreografie (světla, kostýmy, rekvizity, kulisy) a jejich význam a vzájemné vazby.
- samostatně navrhne kompletní choreografii;
- použije odbornou terminologii při tvorbě choreografie;
- prezentuje vlastní názor na zhlédnutou choreografii;
- připraví v kolektivu své absolventské představení;
- předvede choreografii na absolventském vystoupení.

Studium I. a II. stupně žák ukončí absolventským vystoupením, kde prezentuje své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je stanoven po dohodě s uchazečem o vzdělávání, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

7.2 Recepce a reflexe studijního zaměření Tanec

Vzdělávací oblast recepce a reflexe je nedílnou součástí studijního zaměření Tanec. Očekávané výstupy této vzdělávací oblasti se postupně shrnují a rozvíjí v jednotlivých ročnících prvního a druhého stupně. Oblast není samostatně hodnocena, ale její výsledky jsou součástí komplexního hodnocení žáka na vysvědčení.
Žák vnímá vlastní fyzickou schopnost, která je základním prostředkem k tanečnímu projevu. Poznává taneční základy a dějiny klasického, lidového a současného tance i různé formy pohybu. Osvojuje si správný popis tanečních prvků a základní terminologii. Rozpozná kultivovaný pohyb a popíše vnitřní prožitek. Další oblastí, kterou se snaží registrovat, je hudba (jako doprovod a součást taneční kompozice), vnímá ji a poznává rytmickou část. Snaží se v ní tanečně orientovat a pohybově vyjadřovat.

8 VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU

Literárně-dramatický obor je oborem syntetizujícím. Svým charakterem vede žáky ke komplexnímu rozvoji jejich osobnosti. Klade si za cíl vychovat přiměřeně ambiciózní, vyrovnané jedince s dostatečně vyvinutou sebereflexí a empatií, která se projevuje v rámci sociální skupiny. K tomuto záměru dopomáhají metody, formy a techniky práce literárně-dramatického oboru od dramatické hry, přes vyprávění, improvizaci, pantomimu až po vlastní tvorbu a hodnotící diskusi.

V rámci profilace literárně-dramatického oboru je ve škole kladen důraz na propojení hudebního a divadelního světa. Žáci jsou v průběhu studia seznamováni s různými hudebně dramatickými prvky, jako je melodram, voiceband či muzikál. Je podporováno jejich hudebně rytmické cítění, jsou rozvíjeny pohybové dovednosti a upevňováno i estetické cítění a manuální zručnost v oblasti výtvarných činností spojených s přípravou a realizací jednotlivých vystoupení. V rámci skupiny je rozvíjen tvůrčí potenciál žáků s největším respektem k individualitě každého z nich.

8.1 Dramatika a slovesnost

Učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ:

	1. ročník	2. ročník
Přípravná dramatická výchova	2	2
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	**2.r**	**3.r**	**4.r**	**5.r**	**6.r**	**7.r**	**I.r**	**II.r**	**III.r**	**IV.r**
Dramatická průprava	2	2									
Dramatická výchova			3	3	3	3	3	3	3	3	3
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Přípravná dramatická výchova

Žák:

- respektuje základní pravidla skupinové práce;
- předvede své pohybové dispozice a rytmické cítění;
- má obohacenu slovní zásobu o výrazy pojící se k probírané látce;
- ovládá správné držení těla;
- dokáže se uvolnit a soustředit;
- je schopen aktivně se zúčastnit společné hry;
- popíše rozdíl mezi písničkou a básničkou;
- vyjmenuje některé postavy pohádkové mytologie české provenience;
- charakterizuje drobné útvary lidové slovesnosti (např. rozpočitadlo, ukolébavka, koleda) a dokáže popsat jejich společenské využití..

Dramatická průprava

Předmět Dramatická průprava je vyučován formou kolektivní výuky v 1. a 2. ročníku I. stupně studia. Těžištěm výuky jsou hudebně rytmické, mluvní, pohybové a výtvarné aktivity inspirované především pohádkovými motivy (pohádky lidové i autorské), mytologií a lidovou slovesností. Klíčovým aspektem při práci je povzbuzení spontaneity dětského projevu. Žáci si osvojují základní pravidla skupinové práce, vzájemného respektu a naslouchání jeden druhému. Výukové metody rozvíjejí přirozené komponenty dětské psychiky jako je tvořivost, hravost a fantazie.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

1. ročník

Žák:

- interpretuje a zpracovává kauzalitu vztahů jednotlivých postav;
- předvede jednoduchá cvičení propojující pohyb a zvuk;
- charakterizuje emoce jiných osob prostřednictvím příběhu;;
- slovně popíše konflikt dobra a zla;
- charakterizuje postavy pohádkové mytologie a jejich atributy;
- prostřednictvím literárních útvarů popíše hlavní svátky v roce (Vánoce, Velikonoce).

2. ročník

Žák:

- zformuluje vlastní návrhy při realizaci dramatické scénky;
- předvede jednoduchou partnerskou hru se zástupným textem a rekvizitou;
- předvede jednoduchá pantomimická cvičení;
- zrealizuje hudebně rytmické, mluvní a pohybové aktivity;
- prostřednictvím literárních útvarů lidové slovesnosti popíše další svátky v roce (masopust, vynášení Morany, svatojánská noc).

Dramatická výchova

Předmět Dramatická výchova je vyučován formou kolektivní výuky a navazuje na předmět Dramatická průprava. Zatímco v Dramatické průpravě byly hlavním tématickým zdrojem pohádkové motivy a lidová slovesnost, předmět Dramatická výchova čerpá podněty převážně z literární tvorby autorské, ale i z běžných životních situací. Těžištěm výuky je komplexní dramatická činnost vycházející z tvořivé improvizace. Tvoří ji složky dramatika a slovesnost, hudebně dramatická činnost, přednes, tvůrčí psaní a divadelní praktikum. Dramatika a slovesnost se věnuje interpretaci slovesných děl, hudebně dramatická činnost rozvíjí hudební cítění a smysl pro rytmus, přednes a tvůrčí psaní podporují individuální projev a divadelní praktikum je syntézou předešlých s cílem nastudovat a předvést inscenaci. Tyto složky jsou však vnitřně provázány, prolínají se, vzájemně se ovlivňují a prostupují celým studiem.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ:

3. ročník

Žák:

- plynule se vyjadřuje a je schopen formulovat své myšlenky;
- dokáže objasnit příčiny konfliktu v příběhu;

- vysvětlí svou roli a úkol v příběhu a podle toho jedná;
- ovládá na elementární úrovni Orffovy hudební nástroje;
- zvládá základní směry pohybu v prostoru (vpřed, vzad, nahoru, dolů, stranou);
- zvládá koordinaci jednoduchého rytmického pohybu se zvukem;
- je schopen spojit rytmický pohyb s rytmizovanou řečí (např. rozpočitadla);
- předvede tanečně pohybovou improvizaci za doprovodu hudby;
- charakterizuje význam složek mluvního projevu (dech, hlas, výslovnost, rytmičnost);
- dokáže sdělit vlastní zážitek odpovídající společnému tématu;
- popíše vlastními slovy téma a obsah předlohy;
- zná některé žánry epiky (např. bajka, povídka, román).

4. ročník

Žák:

- reaguje vhodně na podněty partnera;
- je schopen uplatňovat přesnou artikulaci, v mimoslovní oblasti gestikulaci a koordinaci pohybu;
- reflektuje a využívá zpětnou vazbu k vlastní korekci;
- dokáže prožít radost z vlastní tvořivé činnosti;
- dokáže vnímat partnera v prostoru a všímat si jeho jednání;
- v rámci cvičení předvede dialog s předmětem coby partnerem;
- prostřednictvím využívaných literárních děl je seznámen s jejich autory;
- cítí rytmus - dvoudobý, třídobý, čtyřdobý;
- v hudebně pohybových hrách zvládá základní prostorové útvary (zástup, kruh);
- chápe princip bráničního dýchání a uplatňuje jej při zpěvu i mluvě;
- dokáže přednesem vyjádřit osobní vztah k tématu literární předlohy;
- písemně zpracuje vlastní zážitek;
- předvede rozhovor na dané téma.

5. ročník

Žák:

- je schopen spolupracovat ve skupině - vést ji i podřídit se;
- dokáže vyjádřit emoce mimikou obličeje;
- předvede jednoduchou slovní improvizaci na dané téma;
- charakterizuje některé skupinové techniky duševní práce (např. myšlenková mapa, brainstorming);
- předvede koordinaci pohybu s partnerem a vzájemnou souhru;
- popíše rozdíl mezi činohrou, operou, baletem a loutkovým divadlem;
- je schopen koordinovat rytmický pohyb celého těla;
- při hudebně pohybových hrách zvládá změny tempa, metra a dynamiky;
- vyjádří hudební námět v dramatické improvizaci;
- dokáže slovně popsat emoce, které v něm různé hudební žánry vyvolávají;
- pozná základní hudební žánry - vážná hudba, folk, jazz, rock, pop atd;
- dbá na artikulaci, práci s dechem a hlasem;
- písemnou formou popíše své asociace k danému tématu;
- dokáže zachytit pointu a pozná formu literární předlohy;
- vyjádří pomocí výrazových prostředků podtext;

- napíše zprávu, medailón;
- pozná jednotlivé druhy rýmu (sdružený, střídavý, obkročný).

6. ročník

Žák:

- předvede pohybovou kreativitu prostřednictvím pantomimy, improvizace, dramatické hry a hudebně rytmických cvičení;
- při skupinové tvořivé práci uplatňuje techniky duševní práce (např. myšlenková mapa, brainstorming).
- umí probírané autory zařadit do sociokulturního kontextu;
- ukáže možnosti, jak využít vlastní tělo k vyjádření zvukové kulisy (tleskání, luskání, dupání, mlaskání atd.);
- dokáže experimentovat s materiály při výrobě netradičních hudebních nástrojů;
- popíše principy melodramatického přednesu;
- uplatní rap v rámci mluvních cvičení, příběhů na pokračování atd.;
- je seznámen s principy sborové recitace (voiceband);
- vyjmenuje základní hudební styly (gregoriánský chorál, baroko, klasicismus);
- ovládá měkký hlasový začátek;
- předvede výrazové prvky přednesu, jako je intonace, tempo, rytmus, dynamika;
- dokáže vystavět příběh jako řetěz příčin a následků;
- je seznámen s využitím obrazného pojmenování ve vlastní tvorbě (např. personifikace, zvuková metafora);
- nastíní principy vnitřní výstavby literárního díla.

7. ročník

Žák:

- uplatňuje emoční komunikaci v rámci skupiny (empatie, sdílení, poskytování sociální opory, pochopení konfliktů a jejich řešení);
- uplatňuje pohybovou kreativitu prostřednictvím pantomimy, improvizace, dramatické hry a hudebně rytmických cvičení;
- v dramatické hře použije přirozené a v rámci daného žánru pravdivé jednání;
- kriticky zhodnotí dramatické nebo literární dílo a svůj názor konstruktivně obhájí;
- dokáže využít melodram coby jednu z hudebně dramatických forem;
- je seznámen s dalšími možnostmi zvukového vyjádření (zejm. Sprechtgesang);
- zkoordinuje své pohyby na scéně se svými partnery;
- vyjmenuje další hudební styly - romantismus a 20. století;
- je seznámen s formami hudebního divadla - komická opera, Singspiel, opereta, revue, muzikál;
- použije ve svém přednesu další výrazové prvky přednesu, jako je významový přízvuk, pauza;
- napíše jednoduchý scénář;
- rozliší literární druhy (epika, lyrika, drama) a jejich nejcharakterističtější žánry (bajka, povídka, román, balada, romance, sonet, óda, komedie, tragédie);
- zná další obrazná pojmenování (např. oxymóron, synekdocha) a reflektuje je i ve vlastní tvorbě;
- ukončí studium I. stupně formou veřejného absolventského vystoupení.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ:

II. ročník

Žák:

- přistupuje samostatně k výběru literární předlohy určené k přednesu;
- v oblasti tvůrčího psaní použije jak spisovného jazyka, tak dalších podob jazyka (hovorová čeština, dialekt, slang, argot) dle zpracovávaného tématu;
- spolupracuje s druhými na společném díle, umí toto dílo dovést až do konce a je schopen vést za něj zodpovědnost;
- v dramatických improvizacích kromě zavedených metod (hra v situaci, hra v roli) uplatňuje charakterizaci postav;
- zaujme a vysvětlí svůj postoj k literárnímu dílu s ohledem na kontext jeho vzniku a znalosti o autorovi;
- reflektuje novinky ze světa divadla, literatury, hudby a výtvarného umění.

IV. ročník

Žák:

- je schopen využít všechny osvojené výrazové a technické prostředky přednesu;
- samostatně vybere literární předlohu dle svého osobního zaujetí;
- vytváří texty s nejvyšším respektem ke sdělnosti obsahu, formě, stylu a zvoleného žánru;
- ve svém písemném projevu uplatňuje i další publicistické žánry, zejm. recenzi;
- podrobuje své názory i názory druhých kritice, a tím získává otevřenost měnit svoje postoje a vyvíjet se;
- dokáže pozorně vnímat svět barev, tvarů, zvuků, materiálů a tvořivě jej využívat ve vlastní tvořivé činnosti;
- je schopen zařadit literární dílo do sociokulturních souvislostí a zaujmout postoj k tomuto dílu právě s ohledem na tyto souvislosti;
- aktivně se podílí na tvorbě jednotlivých složek divadelní inscenace (zejm. výběr popř. produkce scénické hudby, scénografie, rekvizity);
- reflektuje novinky ze světa divadla, literatury, hudby a výtvarného umění;
- ukončí studium II. stupně formou veřejného absolventského vystoupení.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ:

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

8.2 Recepce a reflexe studijního zaměření Dramatika a slovesnost

Nedílnou součástí výuky literárně-dramatického oboru, kterou zahrnuje vzdělávací oblast Recepce a reflexe, je individuální práce se zvoleným učivem (poezie, próza, dramatický text, monolog, dialog, téma, námět a další). Toto studium pak napomáhá v žákovi k prohlubování uměleckých kvalit, které se postupně učí rozeznávat a kriticky hodnotit.
Vzdělávací oblast Recepce a reflexe dramatického umění prochází napříč všemi předměty vyučovanými v literárně-dramatickém oboru, proto není samostatně hodnocena.

9 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje s využitím vyrovnávacích a podpůrných opatření.

Vyrovnávacími opatřeními při vzdělávání se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním se rozumí především:

- využívání pedagogických, popřípadě speciálně pedagogických metod a postupů, které odpovídají vzdělávacím potřebám žáků;
- poskytování individuální podpory v rámci výuky a přípravy na výuku.

Podpůrnými prostředky při vzdělávání žáků se zdravotním postižením se rozumí především:

- využití speciálních metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání;
- úprava organizace vzdělávání zohledňující speciální vzdělávací potřeby žáka.

Za žáky s těžkým zdravotním postižením se s ohledem na obsah vyučovaných oborů považují žáci s těžkým zrakovým postižením, s těžkým sluchovým postižením, s těžkým tělesným postižením, těžkou poruchou dorozumívacích schopností, se souběžným postižením více vadami.

V současné době není škola vybavena v žádném svém místě poskytovaného vzdělávání bezbariérovým přístupem.

Za žáka se sociálním znevýhodněním se považuje zejména žák z prostředí, kde se mu nedostává potřebné podpory k řádnému průběhu vzdělávání včetně spolupráce zákonných zástupců se školou a žák znevýhodněný nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka.

Žáka se speciálními vzdělávacími potřebami lze zařadit do studijního zaměření jen:

- na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení, jehož součástí je navržení konkrétních podpůrných opatření;
- po projednání se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem;
- s informovaným souhlasem uděleným zákonným zástupcem nebo zletilým žákem,

prokáže-li předpoklady ke splnění výstupů příslušného studijního zaměření.

Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit nezletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami na žádost jeho zákonného zástupce a zletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami na jeho žádost vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

Žák musí při přijímacím řízení prokázat míru schopností nezbytnou ke studiu některého ze studijních zaměření. Individuální vzdělávací plán je zpracován učitelem na období jednoho školního roku a schválen ředitelem.

Při výuce žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v maximální míře uplatňujeme individuální přístup, flexibilně přizpůsobujeme pedagogické postupy a metody výuky, aby

studium představovalo přínos pro jejich osobnostní rozvoj. Výstupy jednotlivých vyučovacích předmětů plníme s ohledem na specifické dispozice a předpoklady každého žáka. Nezbytnou součástí takto zaměřeného výukového procesu je průběžná komunikace s rodiči žáka.

10 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Mimořádně nadaným žákem se rozumí jedinec, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých rozumových oblastech, pohybových, uměleckých a sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání provádí školské poradenské zařízení.

Pro mimořádně nadané žáky může ředitel školy vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků v některých předmětech.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných se uskutečňuje s využitím především těchto podpůrných opatření:

- využití speciálních metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání, didaktických materiálů,
- poskytování pedagogicko-psychologických služeb;
- jiná úprava organizace vzdělávání zohledňující vzdělávací potřeby těchto žáků.

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků se uskutečňuje podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu školy, závěrů psychologického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka.

Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit nezletilému žákovi s mimořádným nadáním na žádost jeho zákonného zástupce a zletilému žákovi s mimořádným nadáním na jeho žádost vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

Individuální vzdělávací plán je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb žáka.

Individuální vzdělávací plán je součástí dokumentace žáka.[1]

Žáci mimořádně nadaní mohou studovat v jednotlivých studijních zaměřeních studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin.

[1] Náležitosti individuálního vzdělávacího plánu definuje § 13 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších změn a dodatků.

11 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

11.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí ustanovením § 3 vyhlášky č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání a ustanoveními školního řádu Základní umělecké školy, Šumperk, Žerotínova 11. Ve škole se na vysvědčení využívá hodnocení výsledků vzdělávání žáka vyjádřeného klasifikací.

Hodnocení žáků je jedna ze zásadních činností pedagoga, která se systematicky promítá do vzdělávacího procesu. Má mnoho podob od drobných nonverbálních aktů, verbálních promluv, slovního hodnocení až po hodnocení žáka na vysvědčení formou klasifikace. Vedle informativní a regulační funkce hodnocení je nutné zmínit zejména funkci motivační. Základní umělecká škola je institucí, jejíž prioritou je rozvíjení a kultivace uměleckého nadání širokého okruhu zájemců, kteří prokážou potřebné předpoklady ke studiu, a současně je rozsáhlou platformou pro vyhledávání mimořádně nadaných jedinců. Z toho vyplývá i jeden z hlavních úkolů všech učitelů – soustavně žáky motivovat, aby považovali čas strávený studiem v této instituci za smysluplný a obohacující jejich život. Samotné hodnocení tedy musí být opět spíše motivačním prostředkem, nikoli cílem. Jedním z prioritních aspektů hodnocení je pozitivní motivace žáků.

Úroveň žákova výkonu, jeho snaha a píle jsou hodnoceny i neoficiálními formami hodnocení. Asi nejvýraznější je slovní hodnocení, které má zároveň i největší regulační potenciál. Prostřednictvím slovního hodnocení má učitel možnost korigovat žákovu činnost a poskytnout mu osobnější zpětnou vazbu postihující žákovu práci. Slovní hodnocení se odvíjí od osobnosti učitele a jeho individualizovaného vztahu s jednotlivými žáky. Má nezastupitelnou funkci, neboť rozvíjí pozitivní vztah učitele a žáka. Důraz, který je kladen na vzájemnou komunikaci, rozvíjí i další uplatňovanou formu hodnocení, a tím je sebehodnocení. Žák se učí formulovat svůj názor, reflektovat své schopnosti a dovednosti a kriticky hodnotit svůj výkon.

Při hodnocení žáka je nezbytné uplatňovat individuální přístup a komplexní respektování jeho fyzických i psychických schopností, sociálního zázemí a dalších faktorů, které mohou mít vliv na výsledky práce žáka.

V jednotlivých předmětech je žák hodnocen těmito stupni prospěchu:

- výborný (1)
- chvalitebný (2),
- uspokojivý (3),
- neuspokojivý (4).

Na konci prvního a druhého pololetí je žák celkově hodnocen na vysvědčení těmito stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním,
- prospěl(a),
- neprospěl(a).

Průběžné hodnocení

Podklady pro hodnocení a klasifikaci průběžných výsledků získává učitel především:

- sledováním výkonů žáka ve výuce;

- sledováním připravenosti na výuku;
- sledováním míry vzestupnosti kvality žákova výkonu;
- sledováním dílčích výstupů žákovy práce;
- sledováním aktivního přístupu žáka k plnění úkolů;
- sledováním samostatnosti a kreativity žáka při plnění zadaného úkolu;
- sledováním dlouhodobého aktivního přístupu žáka k uměleckému vzdělávání;
- sledováním průběžného plnění výstupů studijního zaměření a příslušného ročníku;
- sledováním aktivní účasti žáka na akcích školy – úroveň prezentace jeho výkonu na veřejnosti;
- sledováním dalších souvisejících aktivit.

Kritéria hodnocení žáků

Žák je povinován:

- docházet pravidelně na výuku v ZUŠ,
- mít snahu kvalitně se připravovat na výuku,
- prezentovat své výsledky buď při výuce, nebo formou interního či veřejného vystoupení, výstavy prací apod.
- aktivně se v hodině zapojovat do činností,
- mít snahu se v hodině sebezdokonalovat,
- dle svých uměleckých možností se účastnit koncertů, soutěží a přehlídek,
- aktivně se zapojovat do komorní či souborové hry, případně sborového zpěvu.

Průběžné hodnocení je zaznamenáváno pravidelně v žákovské knížce nebo ve třídní knize. Studijní zaměření s převahou individuální výuky vykonají na konci příslušného školního roku postupovou nebo závěrečnou komisionální zkoušku. Požadavky k této zkoušce jsou uvedeny u jednotlivých studijních zaměření. Hodnocení u studijních zaměření s převahou skupinové nebo kolektivní výuky probíhá formou zhodnocení výstupů veřejného vystoupení nebo výstavy prací. V předmětu Nauka o hudbě jsou žáci klasifikováni průběžně.

Celkové hodnocení za pololetí je vyjádřeno klasifikací na vysvědčení a je komplexním hodnocením žáka v oblasti uměleckého vzdělávání v základní umělecké škole za příslušné období. Vychází z průběžného hodnocení, hodnocení výstupů žáka u postupové zkoušky, absolventského koncertu nebo závěrečné zkoušky, popř. veřejného vystoupení či výstavy.

Kritéria pro klasifikaci:

- **výborný**
  - zvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku,
  - pohotové vykonávání požadovaných intelektuálních i motorických činností,
  - výsledky činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky,
  - kreativní přístup ke studiu,
  - vlastní invence, originalita, samostatnost, soustředěnost a pečlivost,
- **chvalitebný**
  - zvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku,
  - ve výsledcích činnosti se objevují nedostatky,
  - malá soustředěnost a ledabylý přístup,
- **uspokojivý**

  - nedostatečné zvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku,
  - nedostatky při vykonávání činností, chybování,
  - nesoustředěnost při práci, nesplnění úkolu,
- **neuspokojivý**
  - nezvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku,
  - neochota ke spolupráci, nesamostatnost, časté nesplnění úkolů,
  - úroveň dovedností není předpokladem pro práci ve vyšším ročníku.

11.2 Oblasti vlastního hodnocení školy

Cílem hodnocení, které si škola klade, je neustálé zlepšování kvality výchovně-vzdělávacího procesu a pozitivní ovlivňování faktorů, které vytvářejí a ovlivňují dobrou pověst školy na veřejnosti. Hlavním cílem hodnocení školy je objektivní zhodnocení stávajícího stavu v oblasti materiálně-technického, personálního a metodického zajištění výchovně-vzdělávacího procesu s pojmenováním a postupnou eliminací potencionálních rizik a slabých stránek. Získávané informace jsou využívány jako zpětná vazba a slouží ke zkvalitnění školního vzdělávacího programu, utváření klíčových kompetencí žáků a zefektivňování procesu výuky.

Škola provádí každoročně vlastní hodnocení školy, v němž se zaměřuje zejména na:

- podmínky ke vzdělávání;
- průběh vzdělávání;
- podporu školy žákům, oblast spolupráce s rodiči;
- výsledky vzdělávání žáků;
- řízení školy, oblast personální práce, další vzdělávání pedagogických pracovníků;
- úroveň výsledků práce školy.

Každoročně v této souvislosti vydává Zprávu o činnosti za příslušný školní rok. Zpráva slouží jako základní evaluační materiál a současně v návaznosti na tento typ dokumentu z minulých let slouží jako faktografický pramen historie a vývoje školy.

Podklady k hodnocení:

- rozbor pedagogické dokumentace;
- dotazníky, podněty rodičů, ankety;
- pohovory s učiteli, rodiči;
- výsledky soutěží a přehlídek;
- výsledky a průběh zkoušek, veřejná vystoupení.

11.3 Vzdělávání distančním způsobem

Pokud z důvodu

- krizových opatření vyhlášených po dobu trvání krizového stavu podle krizového zákona,
- nařízení mimořádného opatření, například mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví nebo
- krajské hygienické stanice podle zákona o ochraně veřejného zdraví nebo

- nařízení karantény

není možná osobní přítomnost většiny (více než 50 %) žáků z nejméně jedné třídy, nebo kursu ve škole, musí škola vzdělávat žáky distančním způsobem. Žákům školy však dle příslušného ustanovení školského zákona nevzniká povinnost se distančním způsobem vzdělávat.

Základní umělecká škola, Šumperk, Žerotínova 11 má v těchto případech povinnost distančně vzdělávat žáky. Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem. Škola přizpůsobí způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem podmínkám žáka pro toto vzdělávání (zázemí, materiální podmínky, speciální vzdělávací potřeby, zdravotní stav atp.).

Výstupy a klíčové kompetence, které nebylo možné v plném rozsahu v období distanční výuky realizovat, lze přesunout a plnit v následujícím období (školním roce), popř. rozložit jejich plnění do dalších období.

Pokud nastane v průběhu roku situace, kdy dojde k dlouhodobějšímu výpadku prezenční výuky (např. z důvodu delší nemoci žáka nebo pedagoga), může se pedagog s žákem a zákonným zástupcem žáka dohodnout na poskytování distanční výuky po dobu, kdy nelze realizovat výuku prezenčním způsobem.

Způsob komunikace s žáky, jejich zákonnými zástupci a zletilými žáky

Škola informuje o aktuální situaci a podrobnostech k organizaci výuky prostřednictvím:

- webových stránek školy;
- prostřednictvím SW Klasifikace;
- prostřednictvím e-mailů;
- zveřejněním na nástěnce školy v hlavní budově školy;
- telefonicky.

Pedagogové pravidelně komunikují se žáky a jejich zákonnými zástupci prostřednictvím

- platformy MS TEAMS;
- další platformy dohodnuté se žákem (SKYPE, WHATS UP, …)
- SW Klasifikace;
- e-mailem;
- telefonicky.

Pravidla a organizace vzdělávání distančním způsobem

Vzdělávání distančním způsobem může probíhat formou on-line či off-line výuky Škola vždy přizpůsobí distanční výuku

- individuálním podmínkám jednotlivých žáků,
- personálním možnostem školy a
- technickým možnostem školy.

On-line výuka

Pojmem on-line výuka je označen takový způsob vzdělávání na dálku, který probíhá zpravidla prostřednictvím internetu a je podporován nejrůznějšími digitálními technologiemi a softwarovými nástroji.

Online výuka může probíhat synchronní a asynchronní formou.

Při *synchronní výuce* je učitel propojen s žáky prostřednictvím nějaké komunikační platformy v reálném (stejném) čase. Skupina ve stejný čas na stejném virtuálním místě pracuje na stejném/podobném úkolu.

Škola preferuje komunikační platformu MS TEAMS, všichni učitelé i žáci mají zřízené školní účty a přístupové údaje k této platformě. Ve výjimečných případech mohou učitelé se žáky na žádost žáka nebo jeho zákonného zástupce komunikovat se žákem i jiným způsobem, aby tak vyšli vstříc podmínkám a požadavkům žáka.
Při *asynchronní výuce* žáci pracují v jimi zvoleném čase vlastním tempem na jim zadaných úkolech a společně se v on-line prostoru nepotkávají. Využívány pro tento druh práce mohou být nejrůznější platformy, portály, aplikace atp., a to jak k samotnému vzdělávání, tak i k zadávání úkolů a poskytování zpětné vazby.

Off-line výuka

Pojmem off-line výuka je označován takový způsob vzdělávání na dálku, který neprobíhá přes internet a k realizaci nepotřebuje ve větší míře digitální technologie. Nejčastěji se jedná o samostudium a plnění úkolů z učebnic a učebních materiálů či pracovních listů. Může se také jednat o plnění praktických úkolů využívajících přirozené podmínky účastníků v jejich domácím prostředí – kreativní či řemeslné práce, aplikace znalostí a dovedností v praxi, projekty zaměřené na samostatnou práci žáka či na rozvoj kompetencí (umělecká tvorba, vytváření portfolia atd.).
Zadávání úkolů při off-line výuce může probíhat písemně, telefonicky, ve specifických případech i osobně. Výhodou off-line výuky je absence nároku na technické vybavení a digitální kompetence účastníků. Je vhodné u nejmladších žáků, tam, kde socioekonomické podmínky neumožňují on-line výuku, a tam, kde vzhledem ke specifickým potřebám účastníků je vhodné zaměření na praktické činnosti.
Učitel monitoruje zapojování jednotlivých účastníků a poskytuje jim individuální konzultace a studijní podporu. Cílem je, aby nikdo nezůstal mimo systém a každý pracoval přiměřeně svým možnostem a podmínkám. Konzultace je třeba nabízet v takové formě, aby byly dostupné všem bez rozdílu a aby měly patřičný efekt – může se jednat o telefonické hovory, on-line chat, e-maily či ve specifických případech osobní konzultace za dodržení všech hygienických pravidel a nařízených opatření.

Zásady distančního způsobu výuky

- výuka je přizpůsobena žáků i pedagogů;
- možnosti rodičů a žáků při vzdělávání na dálku nepřeceňovat, ale ani nepodceňovat;
- usilovat o častou zpětnou vazbu od účastníků a sami ji hojně poskytovat;
- diferenciace obtížnosti úkolů;
- jasné a konkrétní zadání úkolů, ověření pochopení zadání žákem;
- stanovení realistických termínů plnění úkolů;
- rozvoj dovednost žáků plánovat si práci;
- srozumitelná a jednoznačná zadání a pokyny;
- respektování v přiměřené míře potřebu časové flexibility v rodinách
- umožnění rodičům i žákům získat informaci o dobrém/správném výsledku u samostatných prací;

Hodnocení výsledků vzdělávání při distanční výuce

Při distanční formě výuky je nezbytné zohlednit specifika výjimečnosti situace i při hodnocení plnění zadaných úkolů a potažmo i klíčových kompetencí jednotlivých ročníků studia a přihlédnout k dalším skutečnostem ovlivňujícím pedagogický proces.

Takovými skutečnostmi jsou např.:

- účast na distanční výuce;
- aktivita při distanční výuce (aktivní zapojení se do učení v distanční výuce);
- osvojení si nové dovednosti komunikovat v prostředí platforem (s učiteli i se spolužáky);
- řešení problémů spojených s distanční výukou, tvořivost, adaptabilita apod.;
- schopnost organizovat si čas a učení v podmínkách, v nichž žák výrazně přebírá odpovědnost za svou práci;
- jak si osvojil nové digitální kompetence související s distanční formou výuky;
- jak plnil zadané úkoly (včasnost, kvalita, ale i tvořivost apod.);
- zda žák dovednosti a znalosti osvojené při distanční výuce dokáže při dalším procesu učení používat.